

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

FAKULTA EKONOMICKÁ

Diplomová práce

**Komparace daně z příjmu v České republice
a v německy mluvících zemích**

**Comparison of Income Tax in the Czech Republic
and German-speaking Countries**

Bc. Helena Kristková

Plzeň 2021

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci na téma *Komparace daně z příjmu v České republice a v německy mluvících zemích* vypracovala samostatně pod odborným dohledem vedoucí diplomové práce doc. Ing. Jany Hinke, Ph.D. za použití pramenů uvedených v přiložené bibliografii.

Plzeň dne 12. prosince 2021

v. r. *Helena Kristková*

Poděkování

Tímto bych ráda poděkovala vedoucí mé diplomové práce doc. Ing. Janě Hinke, Ph.D. za velkou ochotu při konzultacích a za cenné rady a připomínky. Rovněž bych chtěla poděkovat Ing. Kateřině Mičudové, Ph.D. za pomoc v oblasti statistického zpracování dat. Velké poděkování patří mým milovaným rodičům za obrovskou podporu po celou dobu mých studií.

Obsah

Úvod	9
1 Stanovení cíle práce a metodika zpracování	10
2 Zdanění příjmů fyzických osob v České republice	13
2.1 Daňový systém	14
2.2 Zdanění příjmů fyzických osob.....	15
2.3 Příjmy z podnikatelských aktivit.....	18
2.4 Příjmy ze závislé činnosti.....	20
3 Zdanění příjmů fyzických osob ve Spolkové republice Německo	24
3.1 Daňový systém	25
3.2 Zdanění příjmů fyzických osob.....	26
3.3 Příjmy z podnikatelských aktivit.....	30
3.4 Příjmy ze zaměstnání	34
4 Zdanění příjmů fyzických osob v Rakouské republice	37
4.1 Daňový systém	38
4.2 Zdanění příjmů fyzických osob.....	39
4.3 Příjmy z podnikatelských aktivit.....	42
4.4 Příjmy ze zaměstnání	44
5 Zdanění příjmů fyzických osob ve Švýcarské konfederaci.....	47
5.1 Daňový systém	48
5.2 Zdanění příjmů fyzických osob.....	50
5.3 Příjmy z podnikatelských aktivit.....	55
5.4 Příjmy ze zaměstnání	58
6 Výsledky komparace zdanění FO dle jednotlivých jurisdikcí	60
7 Východiska a metody pro komparační analýzu.....	64

7.1	Grafické znázornění.....	64
7.2	Regresní a korelační analýza	64
7.3	Daň z příjmů fyzických osob a ekonomický růst	66
8	Komparační analýza vybraných oblastí daní z příjmů a vliv na makroekonomické ukazatele	68
8.1	Vývoj výnosů DPFO	68
8.2	Vývoj podílu DPFO na celkovém daňovém výnosu	69
8.3	Vývoj podílu DPFO na celkovém výnosu daní z příjmů.....	70
8.4	Analýza závislosti daňových výnosů na HDP	71
8.4.1	Definice závislosti v České republice	72
8.4.2	Definice závislosti v Německu.....	73
8.4.3	Definice závislosti v Rakousku	75
8.4.4	Definice závislosti ve Švýcarsku.....	76
8.5	Analýza podobnosti daňových systémů	78
9	Shrnutí výsledků komparační analýzy	80
	Závěr.....	83
	Seznam použitých zdrojů.....	86
	Seznam zkratk	92
	Seznam tabulek.....	93
	Seznam obrázků	94
	Seznam příloh	96
	Přílohy	
	Abstrakt	
	Abstract	

Úvod

Příjmy fyzických osob již od minulosti podléhaly zdanění. Výše zdanění osobního příjmu je jak fyzickými osobami, tak vládami často diskutovaným tématem. V roce 2018 tvořily vybrané daně plynoucí z příjmů fyzických osob průměrně v zemích OECD téměř 24 % všech daňových příjmů. Výnosy daní z příjmů fyzických osob často představují nezanedbatelnou část daňového výnosu země. Proto nelze zpochybňovat důležitost těchto daní, neboť tvoří důležitou součást státního rozpočtu.

Tato diplomová práce se zabývá problematikou daně z příjmů fyzických osob. Hlavním cílem této práce je předložit souhrn problematiky této daně v České republice a v německy mluvících zemích a dále identifikace vztahů mezi vybranými ekonomickými ukazateli, které mohou sloužit jako podklad pro Českou republiku v budoucím rozhodování v daňových záležitostech. Dílčím cílem této práce je popis daně z příjmu a komparace aspektů této daně pro fyzické osoby v České republice, Německu, Rakousku a Švýcarsku. Dalším dílčím cílem této práce je analýza závislosti daňových výnosů na makroekonomické situaci jednotlivých zemí a zjištění, zda existuje provázanost mezi vybranými daňovými systémy.

Kromě toho, že ve třech vybraných zahraničních zemích je oficiálním úředním jazykem německý jazyk, společným rysem těchto zemí je především silné ekonomické postavení. Německy mluvící země byly zvoleny z důvodu praktického porovnání České republiky se silnými obchodními partnery Německem, Rakouskem a Švýcarskem.

Práce nejprve obsahuje popis daňových systémů v oblasti daně z příjmů fyzických osob pro každou zemi zvlášť. Následuje komparace zjištěných skutečností napříč zeměmi. Další část této práce zahrnuje analýzu makroekonomických dat převzatých z mezinárodní databáze OECD. Navazující kapitola pojednává o zjištěných závislostech zvolených veličin, obsahuje také doporučení pro Českou republiku týkající se budoucích odhadů daňových výnosů na základě hodnot makroekonomického ukazatele HDP. V samotném závěru je pak shrnuta celá problematika daně z příjmů fyzických osob ve čtyřech zvolených zemích.

1 Stanovení cíle práce a metodika zpracování

Cílem teoretické části této diplomové práce je charakterizování problematiky daně z příjmu fyzických osob ze závislé činnosti (především zaměřené na příjmy ze zaměstnání) a podnikání v České republice a v německy mluvících zemích a následně zjištěné teoretické znalosti využít k porovnání stavů ve sledovaných zemích. Představiteli německy mluvících zemí jsou tři evropské státy charakterizující se silnou ekonomikou. Jedná se o Spolkovou republiku Německo, Rakouskou republiku a Švýcarskou konfederaci.

Za hlavní cíle praktické části této práce pak bylo zvoleno zjištění rozdílů mezi jednotlivými aspekty daně z příjmů fyzických osob ve vybraných zemích a ověření:

a) Zda jsou výnosy daní z příjmů FO závislé na makroekonomické situaci země (vztaheno k HDP)

Zjišťování vztahu mezi proměnnými bude probíhat na základě stanovených hypotéz, přičemž nulovou hypotézou H_0 bude tvrzení, že model sestavený ze zvolených proměnných je statisticky nevýznamný. To znamená, že jej nelze využít pro budoucí odhadování hodnot. Alternativní hypotézou H_1 bude tvrzení, že model lze považovat za statisticky významný, a tudíž jej rovněž lze využít pro odhadování budoucích hodnot. Síla závislosti mezi proměnnými pak bude dána Pearsonovým korelačním koeficientem. Pro každou zemi bude v případě zjištění statisticky nevýznamného modelu upuštěno od jedné nejextrémnější hodnoty, jejíž vinou by mohl být model zkreslený. O více hodnot očištěváno nebude z důvodu délky trvání časové řady.

b) Zda existuje závislost mezi výnosy z daní v jednotlivých státech

Metodou zjišťování závislosti zvolených proměnných budou hodnoty Pearsonových korelačních koeficientů, přičemž předmětem zkoumání budou výnosy DPFO vyjádřené v procentech HDP.

c) Jaký podíl na zdanění země, daních z příjmů FO i PO a HDP představuje DPFO

Stanovení podílu DPFO na vybraných veličinách bude určováno pomocí celkového daňového výnosu, výnosu společně z DPFO a DPPO, a dále HDP. Vývoj hodnot bude podložen grafickým znázorněním.

Kvantitativní výzkum, jenž je hlavním nástrojem pro splnění výše uvedených stanovených cílů práce, bude prováděn společně za výnosy z daní z příjmů FO ze závislé a podnikatelské činnosti.

V práci budou využity následující metody:

- deskripce příjmů FO ze závislé činnosti a z podnikání podléhajících přímému zdanění
- deskripce daňového zatížení příjmů ze závislé činnosti a z podnikání FO
- deskripce mechanismu vybírání DPFO ze závislé činnosti a z podnikání
- komparace podmínek výběru a výpočtu DPFO ze závislé činnosti a z podnikání
- komparace vývoje podílu výnosů DPFO a zvolených makroekonomických veličin
- identifikace vztahu mezi mírou růstu výnosů DPFO a růstem HDP pomocí statistické regrese a korelace s výběrem dat za období 2010 - 2019
- určení míry závislosti výnosů daní z příjmů FO v jednotlivých zemích pomocí statistické korelace taktéž za období 2010 - 2019

Švýcarská konfederace má v poměru k ostatním sledovaným daňovým systémům mnohem komplikovanější systém. Podmínky a výše zdaňování napříč zemí se liší, protože tato země se skládá z 26 kantonů, v nichž jsou nastaveny různé míry autonomie. Daňové sazby tedy nejsou v celé zemi unifikované, a z tohoto důvodu bude v rámci komparace zdanění příjmů ze zaměstnání a z podnikatelských činností ve všech kantonech švýcarský daňový systém zobecněn.

Zpracovávání této práce bylo zahájeno v roce 2020, proto literární rešerše, a tedy i komparace založená na deskripci daňových systémů jednotlivých zemí odpovídají situaci platné v roce 2020.

Samotný kvantitativní výzkum bude proveden v časovém měřítku let 2010 až 2019 právě tak, aby daňové výnosy a využitý makroekonomický ukazatel nebyly ovlivněny

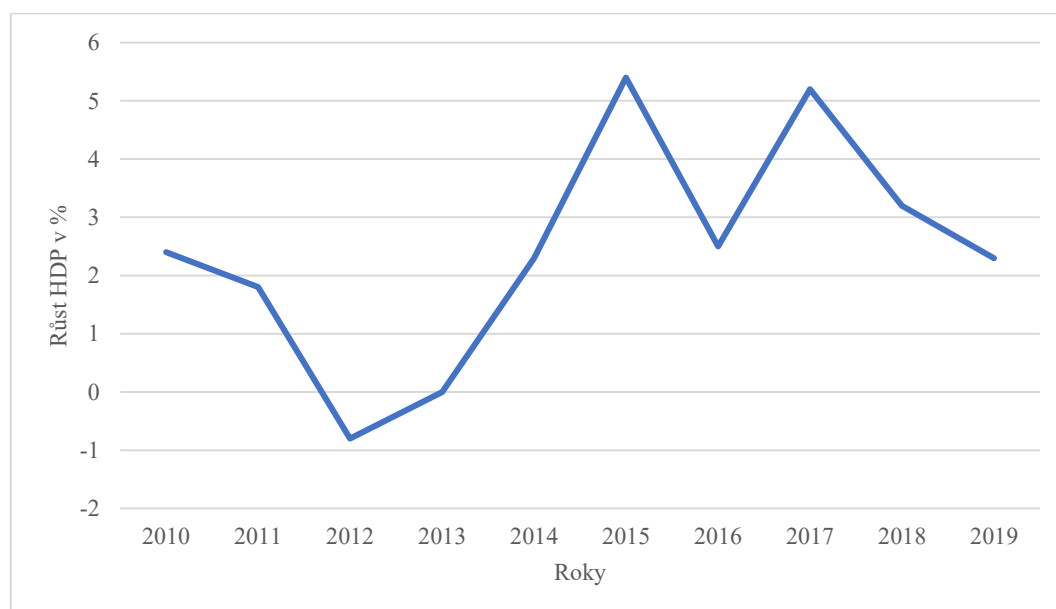
ekonomickou krizí, která byla vyvolána v roce 2020 koronavirovou pandemií. Vzhledem k tak mimořádné situaci by mohly být výsledky výzkumu výrazně ovlivněny. Tato extrémní situace by mohla vést ke zkreslení celkové závislosti. Cílem je zjistit, zda existuje závislost mezi zmíněnými dvěma veličinami v průběhu stanovených deseti let. Téma dopadu koronavirové krize na vývoj ekonomiky, resp. na daňové příjmy jednotlivých států, by mohlo být předmětem dalšího zkoumání navazujícího na tuto diplomovou práci.

Jak již bylo výše zmíněno, ve výzkumné části této práce budou vedle graficky znázorněných vývojů zvolených veličin využity základní statistické nástroje, **regresní a korelační analýza**. Při analýze bude využito excelového nástroje Analýza dat.

2 Zdanění příjmů fyzických osob v České republice

Česká republika se v roce 2004 v době připojení k Evropské unii nacházela ve fázi expanze. Makroekonomický ukazatel HDP České republiky je po celou dobu od vstupu do EU stále ve srovnání se všemi členskými státy nadprůměrný. Globální ekonomická krize mezi lety 2008 a 2009 přesto měla značný negativní vliv jak na ekonomiky ostatních členských států, tak i na tu českou (Český statistický úřad, str. 24). Přírůstky HDP v procentuálním vyjádření převzaté z databáze OECD jsou za sledované období let 2010 až 2019 zachyceny v následujícím grafu.

Obrázek 1: Vývoj HDP v České republice v letech 2010 - 2019

Zdroj: OECD (2021), zpracováno autorkou

Po roce 2009, kdy česká ekonomika procházela krizí a HDP poklesl o 4 %, byl v roce 2010 zaznamenán růst o 2,2 % (Český statistický úřad, 2010, str. 1). Jak si lze povšimnout v grafu výše, výraznou hodnotou poklesu HDP ve sledovaném období byl rok 2012, kdy česká ekonomika poklesla dokonce o 1,2 %. To bylo způsobeno především v důsledku snížení výdajů českých domácností (Český statistický úřad, 2012, str. 1). V roce 2018 Česká republika vykazovala HDP na obyvatele vyjádřený v PPS v porovnání s ostatními členskými státy 13. nejvyšší (Evropská unie, 2018).

Struktura české ekonomiky se od vstupu do EU příliš nezměnila. Přestože odvětví služeb vykazuje největší podíl na makroekonomickém ukazateli hrubé přidané hodnoty v České

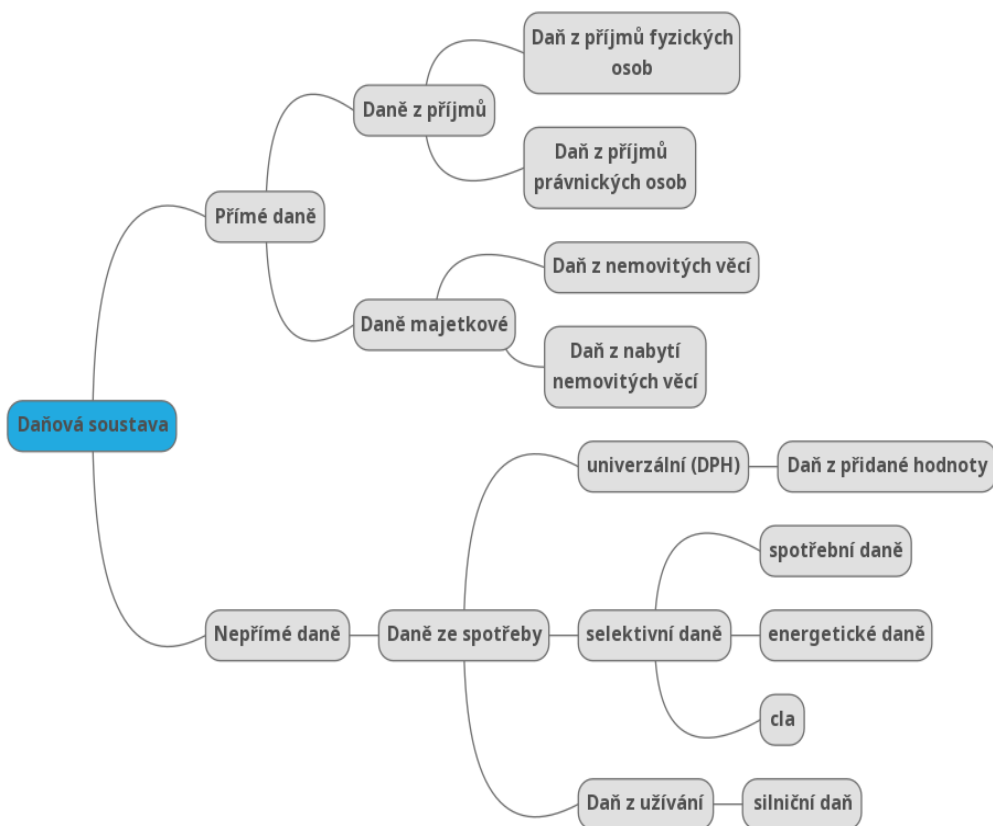
republike, je oproti průměru EU stále podprůměrný. Podíl průmyslu na zmíněném ukazateli je naopak nad průměrem států EU. Konkrétně v roce 2017 podíl služeb činil 60,8 %, u průmyslu to bylo 31,7 % (Český statistický úřad, str. 28).

Hospodářské cykly České republiky a sousedního Německa jsou úzce provázané. To je mimo jiné dáno propojenými ekonomickými aktivitami v automobilovém průmyslu (ČNB, 2019).

2.1 Daňový systém

Daně lze v České republice obecně rozčlenit do dvou kategorií, a to na přímé a nepřímé. Mezi přímými daněmi jsou rozlišovány daně z příjmů a z majetku, nepřímé daně jsou pak zastoupeny daněmi ze spotřeby. Ačkoli je pojistné na sociální pojištění v obecnějším kontextu také považováno za druh daně, nelze jej zařadit ani do jedné ze skupin přímých či nepřímých daní. Podíl přímých a nepřímých daní se v České republice postupem času snižuje. Stejně tak tento trend lze zaznamenat v dalších vyspělých státech v průběhu posledních několik dekad, neboť je patrné, že zvyšování nepřímých daní neovlivňuje ekonomickou aktivitu negativně až v takové míře, jako se tomu děje při zvyšování daní přímých (Vančurová, Láchová, & Zídková, 2020, str. 59).

Obrázek 2: Daňová soustava v ČR

Zdroj: Vančurová a kol. (2020, str. 61 a 64), zpracováno autorkou

2.2 Zdanění příjmů fyzických osob

Dle statistiky OECD se v průběhu let 2010 až 2019 podíl zdanění příjmů fyzických osob na celkovém zdanění České republiky postupně velmi mírně zvyšoval, v roce 2019 činil 12,63 %. Hodnoty za sledované období jsou uvedeny níže v tabulce 1.

Tabulka 1: Podíl zdanění příjmů FO na celkovém zdanění ČR v %

Rok	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Zdanění	10,23	10,64	10,59	10,73	10,77	10,74	11,22	11,49	12,21	12,63

Zdroj: OECD (2021), zpracováno autorkou

Výnosy daní z příjmů fyzických osob v absolutní hodnotě jsou v České republice při porovnání s ostatními státy Evropské unie velmi nízké. Výnosy dokonce mají od roku 1997 trend spíše klesajícího charakteru (Láchová a kol., 2020, str. 62).

Zákon č. 568/1992 Sb., o daních z příjmů (dále jen ZoDP 1992), který se řídí předpisy plynoucí z Evropské unie, upravuje oblast zdanění příjmů fyzických osob v České republice. Dle § 2 ZoDP 1992 jsou poplatníci daní z příjmů rozlišováni na daňové rezidenty a nerezidenty, přičemž na daňové rezidenty se vztahuje povinnost odvádět daň z tuzemských ale i zahraničních příjmů a na nerezidenty pouze z příjmů s původem v České republice. Za daňového rezidenta je považována taková fyzická osoba, která v tuzemsku žije nebo se v zemi obvykle zdržuje. Druhý případ, obvyklý pobyt, nastává při prokázání pobytu v České republice po dobu nejméně 183 dnů v kalendářním roce.

Činnosti, z nichž příjmy fyzických osob podléhají zdanění, jsou v České republice rozděleny do pěti základních skupin. Tyto příjmy jsou zákonem definovány následovně (§ 3 ZoDP 1992):

- *Příjmy ze závislé činnosti (§ 6)*
- *Příjmy ze samostatné činnosti (§ 7)*
- *Příjmy z kapitálového majetku (§ 8)*
- *Příjmy z nájmu (§ 9)*
- *Ostatní příjmy (§ 10).*

Pro zdaňování příjmů fyzických osob v České republice bylo do roku 2008 využíváno progresivní sazby. Ačkoli byla poté zavedena jednotná lineární sazba, stále je záměrem státu dosáhnout jisté progresse zdanění, a to formou především daňových slev. Dále pak od určité výše příjmy podléhají navíc solidárnímu zvýšení daně (Vančurová a kol., 2020, str. 62). Sazba je jednotná pro všechny dílčí základy daně a činí 15 % ze základu daně. (Vančurová & Zídková, 2019, str. 24).

Solidární zvýšení daně má za cíl zabránit regresivnímu zdanění příjmů. Jeho výše vychází z části základu daně před snížením o odpočty, přičemž v roce 2020 se solidární zvýšení vztahovalo na tu část základu daně vyšší než 48násobek průměrné měsíční mzdy. Sazba pro solidární zvýšení je stanovena lineárně ve výši 7 %. Od celkového základu daně před snížením o odpočty je odečtena částka rovna čtyřnásobku průměrné roční mzdy. Takto vznikne základ daně pro výpočet solidárního zvýšení (Vančurová a kol., 2020, str. 229). Postup je uveden v následujícím schématu:

Obrázek 3: Výpočet solidárního zvýšení daně v ČR v roce 2020

Základ daně
- 4násobek roční průměrné mzdy
= základ pro výpočet solidárního zvýšení
*sazba daně (7 %)
= vypočtená daň

Zdroj: Vančurová a kol. (2020, str. 230), zpracováno autorkou

Úprava základu daně

a) Osvobozené příjmy

Příjmy ve formě vyplacených dávek nemocenského pojištění, získání podpory v nezaměstnanosti, stipendia, vyplacená státní podpora sociálně slabým a další podobné příjmy jsou od daně z příjmů zcela osvobozeny. Starobní, invalidní a pozůstalostní důchody jsou pak částečně osvobozeny. Na důchody vyplácené jednorázově se vztahuje celkové osvobození (Pelech & Rindová, 2020, str. 46).

b) Odpočty

V České republice do roku 2006 byly využívány standardní a nestandardní odpočty. Standardní odpočty však byly později změněny na formu slev na dani. Množství nestandardních odpočtů se od roku 1993 zvětšil na trojnásobek, a proto tyto odpočty zaujímají velmi důležitou funkci. Jelikož ale poplatníci s většími příjmy snadněji dosáhnou na různé odpočty než ti s menšími příjmy, tak jsou pro odpočty nastaveny maximální výše neboli limity. Toto omezení vyplývá ze samotného cíle zdanění příjmů, kterým je redistribuce. Určitě je vhodné zmínit významné odpočty jako například úroky z úvěrů na bytové potřeby, bezúplatná plnění na veřejně prospěšné účely, výdaje na zkoušky spojené s dalším vzděláváním, daňová ztráta nebo pojistné na soukromé životní pojištění (Vančurová a kol., 2020, str. 221).

c) Slevy na dani a daňová zvýhodnění

Slevy na dani se rozlišují na standardní a nestandardní, standardní dále mohou mít povahu sociální podpory, slevy uplatnitelné na elektronickou evidenci tržeb (při zavedení EET) a slevy plynoucí zaměstnavateli. Poplatník může sociální slevy využít na sebe nebo na vyživovanou osobu, pro aplikaci těchto slev musí být splněny podmínky. Na základní slevu má nárok každý poplatník (v roce 2020 ve výši 24 840 Kč/rok), tímto způsobem

je dosaženo nastavení minimální hranice zdanění příjmů. Dalšími slevami na poplatníka jsou slevy pro studenta a pro invalidní poplatníky (Vančurová a kol., 2020, str. 231 a 232). V České republice mají poplatníci rovněž možnost využít slevu na nezaopatřené dítě představující takové daňové zvýhodnění, které může vést až ke vzniku daňového bonusu. Sleva na dítě je uplatňována až po využití ostatních slev, jelikož daň před započtením slevy na dítě nemůže být menší než nula, tj. vždy se při započtení slevy na dítě vychází z výše daně minimálně rovné nule (Vančurová & Zídková, 2019, str. 31). Školková je další formou daňové slevy s maximálním limitem pro rodiče, kteří mají výdaje na umístění svých dětí v předškolním zařízení. Nárok na tuto slevu byl zaveden v roce 2015. Oproti zemím Evropské unie klade Česká republika větší důraz na podporu rodin s dětmi (Vančurová a kol., 2020, str. 238).

2.3 Příjmy z podnikatelských aktivit

Za příjmy z podnikatelské činnosti se považují takové příjmy, kterých dosáhne podnikatel, jenž výdělečnou činnost vykonává svým jménem a zároveň na svůj účet. Činnosti podnikatelského charakteru lze rozlišit na podnikání v oblasti zemědělství a lesního hospodářství, živnostenské podnikání a tzv. příjmy z jiného podnikání. K některým druhům podnikatelské činnosti není vyžadováno zvláštní oprávnění k výkonu. Jedná se např. o příjmy z poskytování autorských práv, výkonu nezávislých povolání nebo příjmy z nájemného takového majetku, který je součástí obchodního majetku podnikatele (Vančurová a kol., 2020, str. 192).

Výpočet daně z příjmů výše zmíněných podnikatelů záleží na disponibilním důchodu, tj. rozdíl mezi celkovými příjmy z určité samostatné činnosti a výdaji pro dosažení, udržení a zajištění těchto příjmů. Existují dvě možnosti, jak vykázat tyto příjmy. Buď poplatník uplatní paušální výdaje nebo výdaje v přesné výši. V druhém případě se příjmy vykazují v rámci daňové evidence nebo daty z účetnictví (Vančurová a kol., 2020, str. 192 a 193).

Uplatnění výdajů paušálem

Jednou z možností, jak vykázat výši výdajů vynaložených na dosažení příjmů, je tedy stanovení poměrné části odpovídající danému druhu podnikání. Uplatněním paušálních výdajů se rozumí vyčíslení výdajů pomocí procenta z hrubých příjmů. Tento způsob je dobrovolný pro všechny fyzické osoby a vztahuje se na příjmy těchto osob, které byly dosažené podnikatelskou činností. Existují ale i omezení v podobě maximálních výší. Sazby pro určení výše výdajů jsou v České republice jedny z nejvyšších na celém světě. Některé státy paušální stanovení výdajů vůbec neumožňují, jedná se například o Německo (Vančurová & Zídková, 2019, str. 20). Možnosti paušálních výdajů lze využívat v České republice již od roku 2005, v průběhu let se však podmínky měnily. Mezi lety 2017 a 2018 byly limity pro uznání výdajů paušálem sníženy na maximálně 1 mil. Kč, avšak od roku 2019 byl tento limit navýšen zpět na 2 mil. Kč. Nově také byla zavedena možnost uplatňovat daňové úlevy, a to slevu na manželku či daňové zvýhodnění na dítě (Aktuálně.cz, 2021). Podíl podnikatelů využívajících stanovení výdajů paušálem je poměrně vysoký, pohybuje se kolem 50 %. Tuto skutečnost potvrzují i následující data. Shromážděním dat byla veřejnosti poskytnuta následující informace:

V roce 2018 ke dni 31. 12. vykonávalo v tuzemsku samostatnou výdělečnou činnost 1 011 355 osob (ČSSZ, 2019). Z toho přibližně dle informací portálu business info 500 000 osob využívalo ke stanovení výše výdajů paušální metodu (business info, 2018).

Sazby daně a maximální limity pro vykázání výdajů paušálním způsobem v České republice jsou zachyceny v následující tabulce.

Tabulka 2: Výdaje stanovené paušální sazbou v roce 2020

Typ činnosti	Paušální sazba	Maximální výše
Zemědělská výroba, lesní a vodní hospodářství, řemeslné živnosti	80 %	1 600 000 Kč
Ostatní živnosti	60 %	1 200 000 Kč
Jiné podnikání, převodu a využití duševních práv, nezávislá povolání	40 %	800 000 Kč
Nájem majetku v obchodním majetku	30 %	600 000 Kč

Zdroj: Vančurová a kol. (2020, str. 196), zpracováno autorkou

Daňová evidence vs. účetnictví

Zákon o dani z příjmů je východiskem také pro daňovou evidenci, která vystřídala předešlé jednoduché účetnictví (Vančurová & Zídková, 2019, str. 20). Oproti využití informací z účetnictví pro daňové účely, se v daňové evidenci zaznamenávají pouze skutečně vynaložené výdaje a příjmy, nikoli náklady ani výnosy. V rámci daňové evidence je nutné vést průběžně agendu o hmotném majetku, pohledávkách, závazcích a také o tvorbě rezerv, přičemž důležité je dodržování několika zásad. Při pořizování hmotného majetku je potřeba určovat výši výdajů na základě daňových odpisů a využívat časového rozlišení při finančním leasingu (Vančurová a kol., 2020, str. 193).

Obrázek 4: Schéma výpočtu daně z příjmů FO z podnikání v ČR v roce 2020

Základ daně = příjmy – výdaje
- nestandardní odpočty
* sazba daně (15 %)
= vypočtená daň
+ solidární zvýšení daně
- slevy na dani
= celková daň

Zdroj: Vančurová & Zídková, (2019, str. 24), zpracováno autorkou

Správa daní z podnikatelských aktivit

Zdaňovacím obdobím pro daň z příjmů fyzických osob je kalendářní rok. Pro podání daňového přiznání a platbu příslušné výše mají poplatníci společné datum 1. dubna, přičemž na některé poplatníky se vztahuje povinnost pravidelně hradit zálohy v průběhu roku (Vančurová a kol., 2020, str. 257). Poplatníci mají od roku 2009 také možnost vyplnit a podat interaktivní elektronické daňové přiznání (Daňový portál el. služby Finanční správy ČR, 2021).

2.4 Příjmy ze závislé činnosti

Příjmy ze závislé činnosti jsou v České republice velmi významným druhem příjmů fyzických osob, neboť více než čtyři pětiny vybraných daní z příjmů fyzických osob mají původ právě v příjmech ze závislé činnosti a s tím souvisí i skutečnost, že se daň odvedená z příjmů z této činnosti vztahuje na převážnou většinu daňových poplatníků

(Vančurová a kol., 2020, str. 173). Příjmy ze závislé činnosti jsou vymezeny v zákoně § 6 ZoDP 1992, jedná se především o:

- *Příjmy ze současného či předešlého zaměstnání*
- *Příjmy za současné či předešlé vykonávání služby (vojáci, policisté apod.)*
- *Příjmy ze současného či předešlého členského nebo obdobného poměru*
- *Plnění funkčního požitku (vymezení v odst. 10 § 6 ZoDP 1992)*
- *Příjmy za vykonání práce členů družstev, společníků s.r.o. a komanditistů k.s.*
- *Odměny likvidátorů a členů orgánů právnických osob (Pelech & Rindová, 2020, str. 31 a 32).*

Nepeněžní příjmy mají také z pohledu daně z příjmů povahu příjmů ze závislé činnosti. Pokud například zaměstnanec využívá podnikový byt, který mu byl poskytnut zaměstnavatelem, pak bude nájemné tvořit součást základu daně (Vančurová a kol., 2020, str. 179).

Úprava základu daně zaměstnanců

a) Vyňaté příjmy

U příjmů ze závislé činnosti zaměstnance dani z příjmů fyzických osob nepodléhá úhrada cestovních nákladů, které vynaloží zaměstnavatel svému zaměstnanci, přičemž existují maximální možné výše. Dále pokud má zaměstnanec v rámci závislé činnosti nárok na pracovní oděv, pomůcky či jiné ochranné prostředky, pak tyto přijaté potřeby budou mít povahu vyňatých příjmů, a nepředstavují tedy předmět daně (Vančurová a kol., 2020, str. 177).

b) Osvobozené příjmy

Některé příjmy zaměstnance jsou od daně zcela nebo částečně osvobozeny. Ve většině případů se jedná o osvobození příjmů zaměstnance v nepeněžité formě, pod nimiž si lze představit poskytnuté stravování či nealkoholické nápoje v místě výkonu zaměstnání nebo možnost využívání sportovních zařízení. Možnost osvobození však často záleží na skutečnosti, zda peněžní prostředky použité na tyto účely již byly zdaněny formou daně ze zisku. Zmíněné částečné osvobození je typické například pro zájezdy či rekreační služby, u kterých je možné příjmy zaměstnance osvobodit do limitu 20 000 Kč za zdaňovací období. Rovněž lze osvobodit příspěvky zaměstnavatele

na penzijní připojištění, pojistné na životní pojištění a další příspěvky (Vančurová a kol., 2020, str. 178).

c) Výdaje spojené se zaměstnáním

Při stanovení základu daně z příjmu ze závislé činnosti není možné uplatnit žádné výdaje, ale ani ztrátu, která fyzické osobě vyplývá ze základu daně z příjmů z jiných činností. Proto platí, že součet základů daně ze všech příjmů poplatníka, tedy celkový základ daně, nemůže být nikdy menší než základ daně z příjmů ze závislé činnosti (Vančurová & Zídková, 2019, str. 18).

d) Superhrubá mzda

Zavedením superhrubé mzdy se Česká republika z historického pohledu stala první zemí světa, která tento mechanismus začala používat. Konstrukce superhrubé mzdy je využívána do konce roku 2020 a spočívá v připočtení sociálního pojistného hrazeného zaměstnavatelem k hrubé mzdě (Vančurová a kol., 2020, str. 179). Od 1. ledna 2021 byla metoda výpočtu daně z příjmu prostřednictvím superhrubé mzdy zrušena (Ministerstvo financí ČR, 2020).

Nyní následuje schéma výpočtu daně z příjmu ze závislé činnosti.

Obrázek 5: Schéma výpočtu daně z příjmů FO ze závislé činnosti v ČR v roce 2020

Hrubá mzda
+ pojistné sociálního pojištění hrazené zaměstnavatelem
= superhrubá mzda
- nezdanitelné částky
= základ daně
* sazba daně (15 %)
= záloha na daň před slevou
- sleva na dani
= záloha na daň před daňovým zvýhodněním
- daňové zvýhodnění na děti
= celková srážka daně (po slevách)

Zdroj: Pelech & Rindová (2020, str. 186), zpracováno autorkou

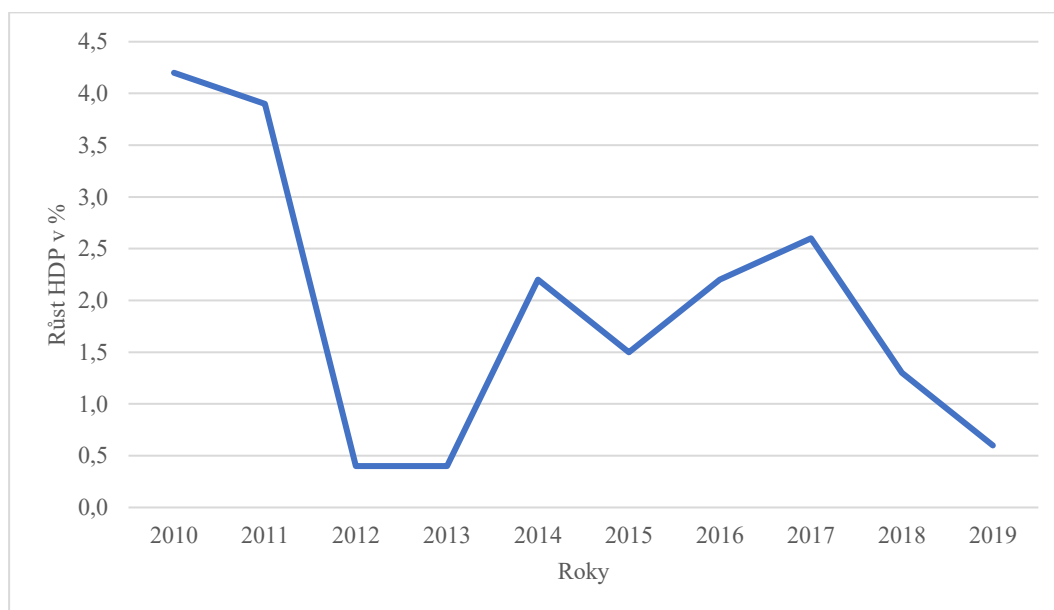
Správa daní ze závislé činnosti

Ve správě daní ze závislé činnosti má rozhodující roli zaměstnavatel, který plně zodpovídá za výpočet, evidenci a odvedení měsíční zálohy či srážkové daně finančnímu úřadu. Povinností zaměstnavatele je správně rozhodnout o osvobozeních a vyňatých příjmech zaměstnance, určit výši daně a vést evidenci. To platí i pro případy, kdy výsledná záloha po odečtení slev či srážková daň je rovna nule. Na zaměstnance se vztahuje právo vyplnit elektronicky nebo v papírové podobě Prohlášení poplatníka, díky kterému může uplatnit slevy na dani. Jestliže je zaměstnanec účasten současně více pracovních poměrů, pak může prohlášení předložit pouze u jednoho zaměstnavatele (Pelech & Rindová, 2020, str. 67).

3 Zdanění příjmů fyzických osob ve Spolkové republice Německo

Spolková republika Německo (dále jen „Německo“) patří k zakládajícím členům Evropské unie, v roce 1958 se stala součástí Evropského společenství. Euro za svou národní měnu přijalo 1. ledna 1999 (European Union Website, 2020). Německo je čtvrtou ekonomicky nejsilnější zemí světa, a tedy zaujímá pochopitelně i velmi důležitou funkci v ekonomickém prostředí Evropské unie (PwC, 2021). Dle ekonomických statistik byl hlavním pohonem německé ekonomiky v roce 2018 průmysl, který se podílel z 25,8 % na celkovém produktu země (European Union Website, 2020). Přírůstky HDP vyjádřené v procentech jsou znázorněny v následujícím grafu.

Obrázek 6: Vývoj HDP v Německu v letech 2010 - 2019

Zdroj: OECD (2021), zpracováno autorkou

Největší růst HDP ve sledovaném období německá ekonomika evidovala v roce 2010, kdy růst produktu činil 4,2 %. Posílení ekonomiky nastalo především díky růstu poptávky německé ekonomiky, ale také ve velké míře přispěním stabilního zahraničního obchodu. Takto výrazným nárůstem po světové ekonomické krizi se ocitlo Německo v roce 2010 v rámci Evropské unie mezi zeměmi, které vykazovaly nejsilnější ekonomický růst (Ministerstvo průmyslu a obchodu, 2011, str. 3).

Kvalita života v Německu vyjádřená ukazatelem PPS v rámci srovnání v EU byla dle údajů z roku 2019 poměrně vysoká. Německu náležela v pořadí 6. nejvyšší příčka ze všech členů EU (European Union Website, 2020).

3.1 Daňový systém

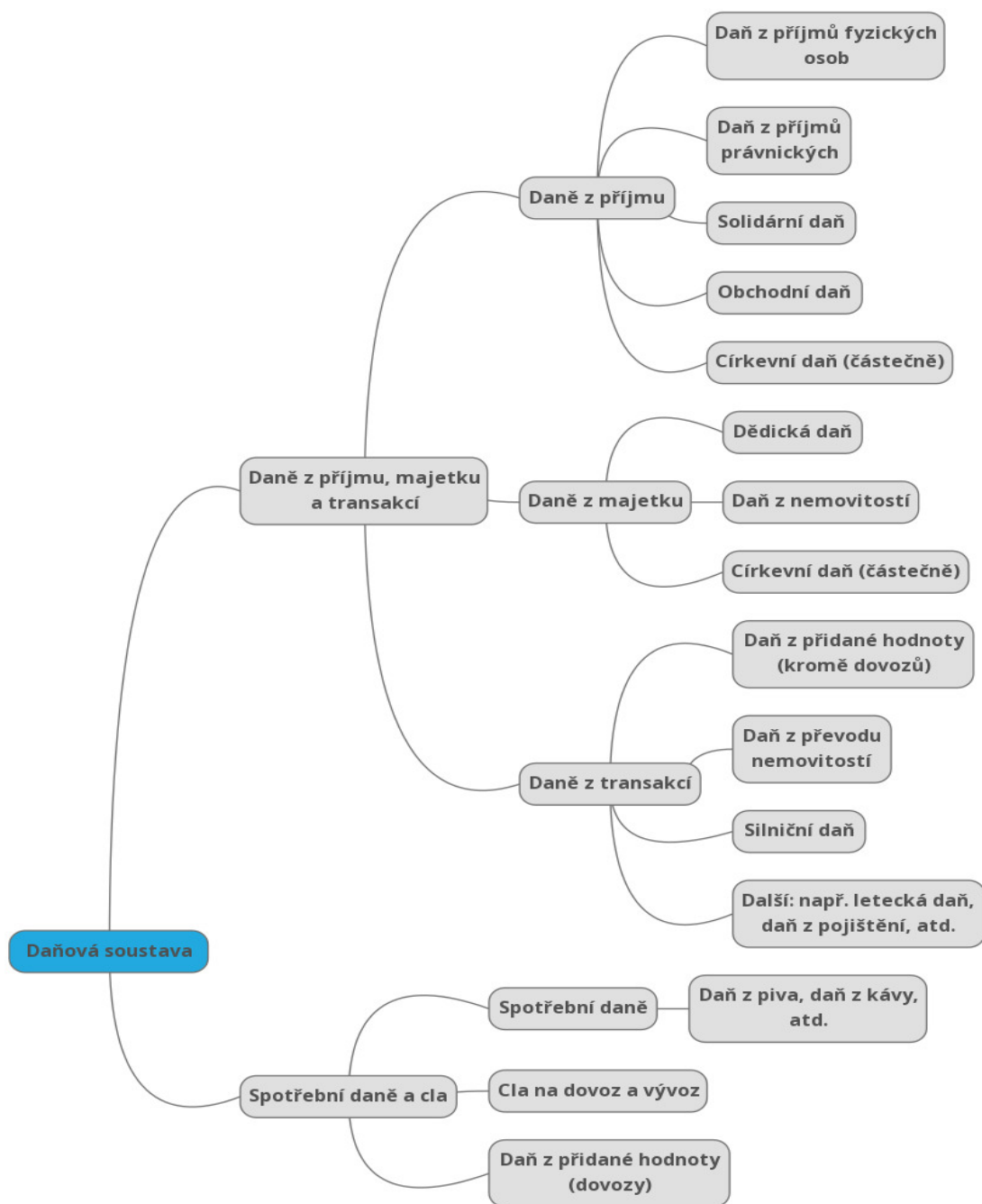
Daňový systém v Německu je poměrně komplikovaný. Existují tři úrovně daní, které se rozlišují dle subjektu, který určitou daň vybírá. Jedná se o úroveň federální, spolkovou a obecní (zastupitelský úřad ČR v Berlíně, 2020). Legislativa pak vymezuje systém přerozdělování jednotlivých daňových výnosů, některé náleží přímo jedné z těchto úrovní, další jsou však přerozdělovány mezi více úrovní (Federal Ministry of Finance, 2016, str. 31).

Německé daně a poplatky lze klasifikovat různými způsoby, jedná se například o rozlišení na přímé/nepřímé, osobní/neosobní, opakující se/neopakující se daně, a další. Obecně však lze rozdělit daně na základě jejich předmětu do dvou hlavních skupin:

1. daně z příjmu, majetku a transakcí
2. spotřební daně a cla (Federal Ministry of Finance, 2016, str. 28-29).

Tyto výše jmenované obecné skupiny daní v Německu zahrnují několik dalších typů. Pro lepší přehlednost je detailnější struktura přiblížena na obrázku 7.

Obrázek 7: Daňová soustava v Německu

Zdroj: Federal Ministry of Finance (2016, str. 28 a 29), zpracováno autorkou

3.2 Zdanění příjmů fyzických osob

V Německu lze pozorovat mezi lety 2010 a 2019 rostoucí podíl vybraných daní z příjmů fyzických osob na celkovém zdanění (viz tabulka níže).

Tabulka 3: Podíl zdanění příjmů FO na celkovém zdanění Německa v %

Rok	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Zdanění	24,80	24,54	25,58	26,01	26,21	26,55	26,59	27,16	27,20	27,41

Zdroj: OECD (2021), zpracováno autorkou

Zdanění příjmů fyzických osob v Německu podléhá zákonu o dani z příjmu „Einkommensteuergesetz in der Fassung der Bekanntmachung vom 8. Oktober 2009 (BGBl. I S. 3366, 3862)“, který nabyl platnost 8. října 2009 (dále jen „EStG 2009“) a je pravidelně aktualizován. Při definování poplatníka daně a výše jeho odvodů rozhoduje skutečnost, zda daná osoba je rezidentem Německa, jelikož veškeré příjmy rezidentů podléhají zdanění (Deloitte, 2019, str. 4). Za rezidenta se považuje osoba, která má v Německu trvalé bydliště nebo pobývá zde alespoň šest měsíců v kalendářním roce. Osoba, která nesplňuje definici rezidenta, ale má příjmy v Německu, podléhá omezené daňové povinnosti. To znamená, že odvádí daň pouze z některých příjmů (qmedia GmbH, 2020).

Druhy příjmů, které jsou vázány na povinnost odvádět daň, jsou uvedeny v zákoně v § 2 EStG 2009. Jsou rozděleny do 7 skupin a každé v zákoně přísluší samostatný paragraf:

- *Příjmy ze zemědělství a lesnictví (§ 13)*
- *Příjmy z podnikatelské činnosti (§ 15)*
- *Příjmy ze samostatně výdělečné činnosti (§ 18)*
- *Příjmy ze zaměstnání (§ 19)*
- *Příjmy z kapitálu (§ 20)*
- *Příjmy z pronájmu (§ 21)*
- *Příjmy z dalších činností uvedené v § 22 EStG 2009*

Pro zdanění příjmů fyzických osob je v Německu využito progresivní daňové sazby. Existuje pět daňových pásem, na jejichž základě je určována příslušná sazba. Daňové sazby, pásma, jimiž jsou roční příjmy v EUR, a dále způsob výpočtu jsou uvedeny a každoročně aktualizovány v § 32a EStG 2009. V tabulce 4 jsou představena daňová pásma v roce 2020 určená pro svobodné poplatníky a také pro manželské páry, kdy manželé podávají daňové přiznání každý zvlášť.

Tabulka 4: Daňové sazby pro svobodné poplatníky v Německu pro rok 2020

Zdanitelný příjem v EUR	Daňová sazba v %
0 – 9 408	0
9 408 – 57 051	14 – 42
57 052 – 270 500	42
Více než 270 500	45

Zdroj: KMPG International Entities (2020)

Jak již bylo zmíněno, manželské páry mohou podávat daňové přiznání na společné bázi. V případě, že se manželé rozhodnou odvést tzv. společnou daň, pak jsou daňová pásma zdvojnásobena. Sazby daně manželských párů při odvádění společných daní jsou znázorněny v tabulce 5.

Tabulka 5: Daňové sazby pro manželské páry v Německu pro rok 2020

Zdanitelný příjem v EUR	Daňová sazba v %
0 – 18 816	0
18 816 – 114 103	14 – 42
114 103 – 541 000	42
Více než 541 001	45

Zdroj: KMPG International Entities, (2020)

Společně s celkovou daní z příjmů fyzických osob se v Německu odvádí solidární daň, která činí 5,5 % z vypočtené částky daně z příjmů. Solidární daň byla v Německu zavedena již roku 1995 za účelem peněžité podpory pro výstavbu infrastruktury, dále pro využití prostředků v oblasti zdravotnictví, školství, aj. Dále na výši vypočtené daně z příjmů závisí výše církevní daně, kterou odvádí příslušníci církve. Povinnost odvádět církevní daň se nevztahuje pouze na poplatníky, kteří nejsou evidováni u žádné německé církve (Jurčík, 2015, str. 58). Tato daň činí 8 %, resp. 9 % vypočtené daně z příjmu (KMPG International Entities, 2020).

Úprava základu daně

a) Osvobozené příjmy

Mezi příjmy osvobozené od daně patří v Německu některé příspěvky ze zdravotního a úrazového pojištění, dále příspěvky ze sociálního zabezpečení (mimo jiné i podpora v nezaměstnanosti nebo peněžitá podpora v mateřství) a také příspěvky na podporu předškolních dětí, pokud je tato podpora v souladu se stanovenými podmínkami.

Osvobození od daně z příjmu se vztahuje i na osoby, které mají druhé bydliště v Německu, kam dojíždějí za prací. Jde o úlevy na příspěvky od zaměstnavatele na dopravu do prvního bydliště, osvobození příspěvků na stravování či pronájem nemovitosti v místě zaměstnání (KPMG International Entities, 2020).

b) Osobní odpočty

Osobních odpočtů je v Německu celá řada. Na některé odpočty mají nárok všichni poplatníci. Jde například o standardní odpočet, jehož výše pro rok 2020 činila 36 EUR pro svobodného poplatníka, příp. 72 EUR pro manželský pár. Fyzické osoby si mohou od svých příjmů odečíst vyplacené výživné na dítě, které může maximálně činit 13 805 EUR, dále uhrazenou církevní daň a také charitativní dary plynoucí německým organizacím. Dary charitativním organizacím jsou daňově uznatelné do maximální výše 20 % hrubého příjmu. Také výdaje na vzdělání jsou daňově uznatelné, ty lze vykázat ve výši 30 % výdajů na školné s maximální částkou 5 000 EUR/rok, pokud je daná německá škola soukromou vzdělávací institucí a její sídlo se nachází v EU, příp. EHP. Rodiče, kteří se starají o dítě mladší 14 let nebo o postižené dítě, u kterého bylo zjištěno postižení do 25 let věku, mají nárok na odpočet výdajů vynaložených na jejich péči. Rovněž odvody na sociální zabezpečení jsou daňově uznatelné. Těmi se rozumí odvody na zákonné zdravotní pojištění a pojištění dlouhodobé zdravotní péče, příspěvek na podporu v nezaměstnanosti a dávky z důchodového systému. Úroky z hypotéky lze rovněž daňově uplatnit. Odpočty podnikatelů zahrnují zaplacené úroky, provozní materiál nebo pracovní zařízení, dále je možné uplatnit ztrátu z podnikání. Tu lze převést do předchozího období nebo do dalšího období s limitem 1 milion EUR. Vyšší částky ztráty podléhají omezení (PwC, 2021).

Jestliže měl poplatník výdaje na své odborné vzdělávání, má možnost od svých příjmů odečíst až 6 000 EUR. Do odpočtů lze zahrnout i výdaje na ubytování související s tímto vzděláváním (§ 10 EStG 2009). Poplatníci, kteří dosáhnou v předchozím zdaňovacím období věku 64 let, mají nárok na daňovou úlevu v případě, že jejich příjmy podléhají zdanění. Ti, kteří dovršili daného věku před rokem 2005, si mohou odečíst 40 % ze mzdy, resp. ze zdanitelného příjmu. Poplatníkům při dovršení věku 64 let po roce 2005 plyne také nárok na daňový odpočet, avšak procento této daňové úlevy se každým dalším rokem snižuje, přičemž vždy je stanovena i maximální výše odpočtu. Sazby se postupně snižují

až do roku 2040, kdy nebude již možné tuto výhodu nadále čerpat. Pro rok 2020 činila tato sazba 16 % a maximální výše byla 760 EUR (§ 24a EStG 2009).

Odpočty na děti v Německu souvisí s příspěvků na děti. V případě jednoho nebo dvou dětí činí příspěvek na každé z nich 204 EUR měsíčně, v případě třetího dítěte náleží rodiči 210 EUR a na čtvrté a další 235 EUR. Odpočet na děti do 17 let činí 3 906 EUR a od 18 do 25 let na nezaopatřené dítě 3 906 EUR. Odpočet se vztahuje jak na zdanění manželů každého zvlášť, tak i na společné zdanění. V druhém případě je výše odpočtu zdvojnásobena. Jestliže nezaopatřené dítě nežije s rodiči, odpočet se zvyšuje o 462 EUR, resp. 924 EUR. Tyto odpočty je možné využít pouze v případě, že daňová úleva překračuje výši příspěvků nebo poplatníci nemají na příspěvky nárok vůbec (KPMG International Entities, 2020).

c) Slevy na dani

Některé výdaje poplatníka lze odečíst od výsledné daně ve formě slevy na dani. Jedná se například o dary politickým stranám nebo o uhrazenou dědickou daň (§ 34g, § 35b EStG 2009). Fyzické osoby, které mají příjmy z podnikání podléhající živnostenské dani, mohou část této daně odečíst od daně z příjmů (Andreas Schollmeier Steuerberater, 2020). Živnostenská daň a výše slevy bude podrobněji vysvětlena v kapitole 4.3. V omezené výši má poplatník možnost využít výdaje spojené s pomocí v domácnosti jako slevu na dani, maximálně však sleva může činit 20 % těchto výdajů (Široký, 2018, str. 288).

3.3 Příjmy z podnikatelských aktivit

V Německu lze příjmy fyzických osob dále rozdělit podle toho, zda východiskem pro určení základu daně jsou příjmy nebo zisk. Právě u příjmů ze zemědělství a lesnictví, živnostenského podnikání a ze samostatně výdělečné činnosti tvoří zisk základnu pro určení základu daně z příjmu. Zisk lze určit rozdílem mezi příjmy a výdaji za zdaňovací období nebo rozdílem mezi hodnotou majetku na konci roku x a hodnotou majetku na konci roku x-1 (Bundesministerium der Finanzen, 2019, str. 25). Aby bylo možné provést komparaci příjmů z podnikání fyzických osob v různých zemích, budou v této práci za příjmy z podnikatelských aktivit považovány právě tyto tři skupiny příjmů.

a) Příjmy ze zemědělství a lesnictví

V § 13 EStG 2009 jsou definovány příjmy ze zemědělství a lesnictví. Za takové příjmy jsou považovány příjmy generované nejen provozováním zemědělské a lesnické činnosti, ale také činnosti z oblasti vinařství, zahradnictví, chovu zvířat nebo pěstování rostlin. Rovněž např. lov zvěře se za určitých podmínek považuje za příjmy ze zemědělství a lesnictví. Příjmům z prodeje zemědělského či lesnického podniku je věnován zvláště § 13 EStG 2009.

b) Příjmy z podnikatelské činnosti

Mezi příjmy z podnikatelské činnosti uvedené v §§ 15 až 17 EStG 2009 patří příjmy ze živnostenského podnikání a také podíly na zisku společníků obchodní a komanditní společnosti nebo spoluvlastníků jiného podnikatelského subjektu. Do této skupiny příjmů fyzických osob patří i příjmy z úroků z poskytnutých půjček zmíněných společností (Bundesministerium der Finanzen, 2019, str. 17).

Živnostenská daň

Fyzické osoby generující příjmy z podnikání v Německu jsou povinny odvádět i tzv. živnostenskou daň. Tato daň je v gesci jednotlivých obcí, proto se výše sazby v různých teritoriích liší. Živnostenská daň je v Německu velmi diskutabilním tématem, dokonce je považována za nejvíce kritizovanou daň v celém daňovém systému. To je způsobeno především nespokojeností s nerovným zdaněním v různých obcích. Základ daně je určen podle výše zisku a platí jak pro fyzické osoby, tak pro právnické. Zisky fyzických osob jsou do výše 24 500 EUR/rok od této daně osvobozeny, v případě vyššího zisku částka 24 500 EUR vždy snižuje základ daně. Daňovou povinnost lze určit podle druhu podnikatelské činnosti. Jestliže je k výkonu určité činnosti nezbytné živnostenské oprávnění, pak tato činnost zpravidla živnostenské dani podléhá. Některé činnosti jsou však od živnostenské daně zcela osvobozeny. Jde o příjmy z odborných povolání, která vykonávají např. lékaři, novináři, architekti, a dále příjmy ze zemědělství a lesnictví. Základ daně vyjádřený ziskem sníženým o odčitatelnou položku 24 500 EUR je vynásoben sazbou 3,5 %. Tato výsledná částka však ještě nepředstavuje konečnou výši daně. Každá obec má nastavenou svou vlastní zvýšenou sazbu (vždy min. 200 %). Touto sazbou se následně určí výsledná splatná živnostenská daň (Haufe-

Lexware GmbH & Co. KG, 2021). Postup výpočtu živnostenské daně ve vybrané lokalitě (Mnichov), kde zvýšená sazba v roce 2020 činila 490 %, je znázorněn ve schématu 8.

Obrázek 8: Výpočet živnostenské daně v Mnichově (2020)

Roční zisk

- (nezdanitelná částka, tj. 24 500 EUR)

= výsledná částka * 0,035 * 4,90

= **živnostenská daň**

Zdroj: IHK für München und Oberbayern (2020, str. 5), zpracováno autorkou

Jak již bylo zmíněno, část živnostenské daně lze od daně z příjmu z totožné podnikatelské činnosti odečíst. Tato část se vyjádří kalkulací dle následujícího vzorce (údaje platné v roce 2020):

$$(\text{roční zisk} - 24\,500 \text{ EUR}) * 3,5\% * 4 \quad (1)$$

Z výše uvedeného vzorce vyplývá, že pokud je zvýšená sazba daně obce ve výši 400 %, pak je živnostenská daň poplatníka nulová, protože může být odečtena od daně z příjmu ze stejné podnikatelské činnosti v plné výši. Tato daňová úleva se však vztahuje pouze na poplatníky z takových obcí, které mají zvýšenou sazbu vyšší nebo rovnu 400 % (Andreas Schollmeier Steuerberater, 2020).

c) Příjmy ze samostatně výdělečné činnosti

Příjmy ze samostatně výdělečné činnosti jsou příjmy z práce na volné noze představující nezávislá povolání zaměřená na vědeckou, literární, uměleckou, pedagogickou nebo vzdělávací činnost. Dále se sem řadí odborná povolání jako jsou lékaři, fyzioterapeuti, zubaři, veterináři, právníci, auditoři, daňoví poradci či architekti. Do této skupiny příjmů patří ale také např. příjmy z výhry v loterii (za určitých podmínek) nebo příjmy za správu majetku (§ 18 EStG 2009).

Následující schéma znázorňuje postup při výpočtu daně z podnikatelských činností fyzických osob ve smyslu § 13, § 15, § 16, § 17 a § 18 zákona EStG 2009 v Německu.

Obrázek 9: Schéma výpočtu daně z příjmů FO z podnikání v Německu v roce 2020

Zisk
- odpočty a další daňové úlevy
- příspěvky na děti
= zdanitelný příjem
➔ výpočet na základě daňových pásem
- slevy na dani (mj. živnostenská daň)
+ další přídatky na děti
= daň z příjmů
+ solidární přírůžka
+ církevní daň
- srážky daně
= daňový doplatek/vrácení daně

Zdroj: Statistisches Bundesamt (2020) + PwC (2021), zpracováno autorkou

U příjmů ze zemědělství a lesnictví lze zisk určit průměrnou sazbou, podmínky jsou definovány v § 13 EStG 2009. Další výjimkou je paušální výpočet zisku, který je uplatňován v oblasti mezinárodní dopravy (Bundesministerium der Finanzen, 2019, str. 26).

Správa daní z podnikatelské činnosti

Výše daňové povinnosti ze všech druhů příjmů fyzických osob z § 2 EStG 2009 kromě příjmů ze zaměstnání je uváděna vždy v ročním daňovém přiznání. Každý poplatník má povinnost vyplnit jej online v příslušném programu. Díky elektronické podobě přiznání si vybere poplatník ze všech existujících odčitatelných položek takové, na které má nárok. Výpočet daně je následně proveden Finančním úřadem. Poplatník dostane informaci o tom, zda byly jeho zálohy nižší či vyšší a také o dalším postupu. Pro následující rok jsou zálohy přepočteny podle zdanitelných příjmů aktuálního roku (qmedia GmbH, 2020). Tyto zálohy mají čtvrtletní splatnost vždy 10. března, 10. června, 10. září a 10. prosince. Poplatník má právo požádat o snížení výše záloh, jestliže se domnívá, že jsou nastaveny příliš vysoké (Bundesministerium der Finanzen, 2019, str. 12). Zálohy na živnostenskou daň musí podnikatelé odvádět čtvrtletně vždy 15. února, 15. května, 15. srpna a 15. listopadu (Haufe-Lexware GmbH & Co. KG, 2021). Zdaňovacím obdobím pro daň z příjmů fyzických osob v Německu je kalendářní rok. Daňové přiznání je nutné podat do 31. července následujícího roku. Za pozdní odevzdání

daňového přiznání nebo úhrady daně se na poplatníka vztahují úroky z prodlení (EY Tax Services, 2021, str. 541).

3.4 Příjmy ze zaměstnání

Všechny příjmy fyzických osob, které jsou chápány jako příjmy ze zaměstnání jsou charakterizovány v § 19 EStG 2009. Mezi tyto příjmy patří:

- *Veškeré mzdy, platy, odměny a další výhody plynoucí ze zaměstnaneckého poměru ve veřejné i soukromé sféře*
- *Starobní, pozůstalostní a sirotčí důchody, odměny za výkon služby nabyté v současnosti či minulosti*
- *Příspěvky hrazené zaměstnavatelem do penzijního fondu či na penzijní připojištění.*

Ačkoli jsou starobní, pozůstalostní a sirotčí důchody považovány za příjmy ze zaměstnání, a tedy podléhají zdanění, do určité výše (vyjádřené procentuálně) jsou od daně zcela osvobozeny (§ 19 EStG 2009).

Příjmy ze zaměstnání se rozumí nejen mzda v peněžité formě, ale také věcné dávky, jako je poskytnutí ubytování či stravování nebo používání firemního dopravního prostředku pro soukromé účely (Bundesministerium der Finanzen, 2019, str. 13).

Úprava daně z příjmu ze zaměstnání

a) Daňové třídy

U příjmů ze zaměstnání výpočet daně závisí na tzv. daňové třídě, které se liší dle rodinného stavu zaměstnance. Celkem existuje šest daňových tříd. Popis daných tříd jsou znázorněny v tabulce 6.

Tabulka 6: Daňové třídy zaměstnanců v Německu v roce 2020

Daňová třída	Definice zaměstnance
1	Svobodní, rozvedení, manželé žijící odděleně
2	Svobodný rodič vychovávající alespoň jedno dítě
3	Manžel mající podstatně vyšší příjmy než druhý (třída 5)
4	Zaměstnaní manželé, jejichž příjmy se výrazně neliší
5	Manžel s nižším příjmem (viz třída 3)
6	Osoby s více než jedním příjmem ze zaměstnání

Zdroj: qmedia GmbH (2020)

b) Daňově uznatelné výdaje spojené se zaměstnáním

Zaměstnanec má možnost odečíst si od zdanitelných příjmů výdaje, které sám vynaložil v souvislosti se vznikem jeho příjmů, jejich zajištění nebo udržování (Werbungskosten v § 19 EStG 2009). Jedná se zjm. o výdaje na dopravu mezi místem bydliště a místem zaměstnání (zahrnují cesty automobilem i veřejnou dopravou), přičemž odpočet se stanovuje na základě nejkratší možné cesty (Bundesministerium der Finanzen, 2019, str. 28). Dále mezi daňově uznatelné výdaje patří výdaje na odbornou literaturu, na pracovní vybavení nebo např. na členství v některých se zaměstnáním souvisejících organizacích. Zaměstnanec má nárok na odpočet v souvislosti s těmito výdaji ve výši 1 000 EUR ročně. Pokud jsou však jeho výdaje vyšší, než je tento limit a zároveň si nárokuje odpočet, je povinen předložit evidenci o těchto výdajích (PwC, 2021).

Následuje schéma výpočtu daně z příjmu ze zaměstnání v Německu.

Obrázek 10: Schéma výpočtu daně z příjmů zaměstnance v Německu v roce 2020

Hrubé roční příjmy zaměstnance
- odpočet výdajů spojených se zaměstnáním
= čistý příjem
- osobní odpočty a odpočty dle daňové třídy
= základ daně
➔ <i>výpočet daně na základě daňových pásem</i>
= vypočtená daň
+ příspěvky na děti
+ solidární přírážka
+ církevní daň
= vypočtená daň zaměstnance
- srážky daně
= daňový doplatek/vrácení daně

Zdroj: PwC (2021), zpracováno autorkou

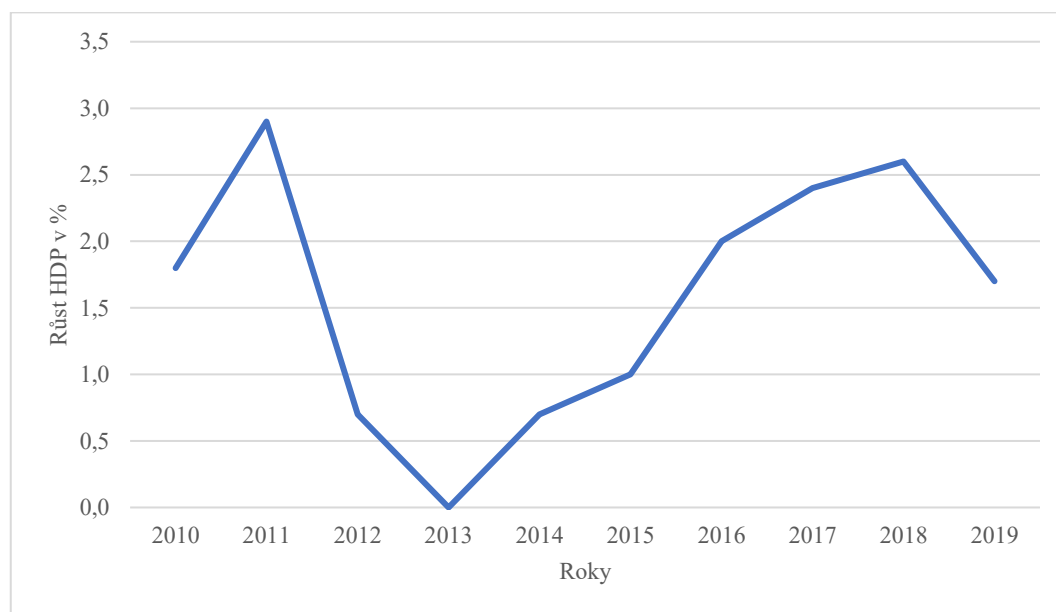
Správa daní ze zaměstnání

Na zaměstnavatele se vztahuje povinnost a odpovědnost správného a včasného odvádění daně ze mzdy jeho zaměstnance pravidelně po celou dobu platnosti pracovního vztahu. Nezáleží na tom, zda je zaměstnanci v daném období daň vyměřena či nikoli. Informace, které zaměstnavatel potřebuje o zaměstnanci pro výpočet daně (např. daňovou třídu, nároky na odpočty, druh církve atd.), získá v elektronické podobě od Finanční správy. Daňové úřady začaly informace o obyvatelstvu evidovat v elektronické podobě od roku 2013. Zaměstnavatel však nejprve potřebuje k přístupu a použití těchto informací souhlas od svého zaměstnance, který mu rovněž poskytne datum narození a daňové identifikační číslo (Bundesministerium der Finanzen, 2020). Na zaměstnance se povinnost podat daňové přiznání vztahuje pouze v některých zvláštních případech. Může se jednat např. o situaci, kdy zaměstnanec pobíral mzdu od více zaměstnavatelů současně nebo pokud má zaměstnanec další příjmy podléhající zdanění apod. Jestliže chce zaměstnanec využít další výhody ve zdanění, může daňové přiznání podat dobrovolně (Bundesministerium der Finanzen, 2019, str. 22 a 23).

4 Zdanění příjmů fyzických osob v Rakouské republice

Členem Evropské unie se oficiálním názvem Rakouská republika (dále jen „Rakousko“) stala 1. ledna 1995, o čtyři roky později byla začleněna i do Eurozóny, a tedy přijala za svou národní měnu euro (European Union Website, 2020). Jednou z charakteristik hospodářství země jsou poměrně vysoké daně, ale také velké výdaje státu. K bohatství země přispívá především silné odvětví průmyslu, jehož růst je v čase velmi stabilní, dále cestovní ruch a zahraniční obchod. Rovněž služby mají významný podíl na ekonomickém růstu země (Velvyslanectví České republiky v Rakousku, 2020). V následujícím grafu je znázorněn vývoj růstu HDP v procentuálním vyjádření za období let 2010 až 2019.

Obrázek 11: Vývoj HDP v Rakousku v letech 2010 - 2019

Zdroj: OECD (2020), zpracováno autorkou

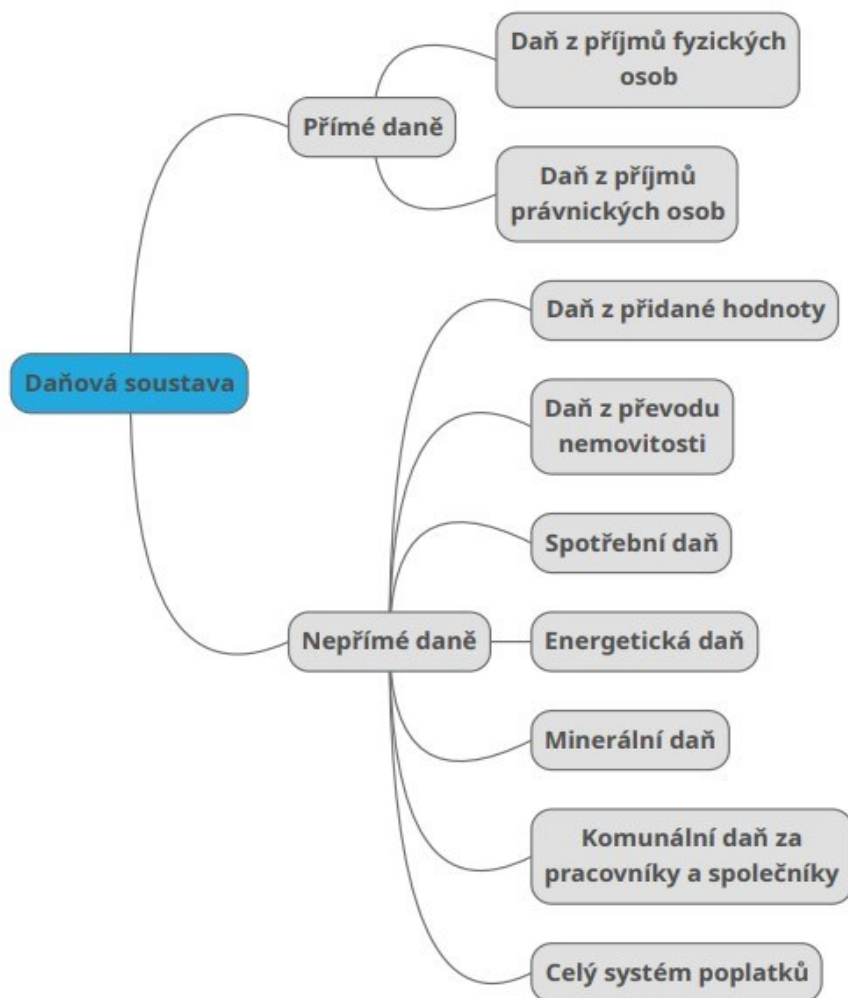
Objemový index HDP Rakouska vyjádřený PPS byl v přepočtu na obyvatele za rok 2019 pátý nejvyšší ze zemí EU (European Union Website, 2020). Tato hodnota zároveň vykazovala o 27 % vyšší HDP na obyvatele, než činil průměr Evropské unie. Rakousko lze dokonce považovat za jednu z nejvíce vyspělých a bohatých zemí světa (Velvyslanectví České republiky v Rakousku, 2020). Ve sledovaném období je patrný výrazný pokles produktu v roce 2013, kdy Rakousko po několika letech nadprůměrného

stabilního růstu HDP oproti průměru členských států, zaznamenalo velmi malý růst (Český statistický úřad, 2014, str. 9).

4.1 Daňový systém

Daňová struktura Rakouska má podobu dvoupilířového systému. Do prvního pilíře spadají přímé daně neboli veškeré příjmy fyzických osob a zisky právnických osob. Ve druhém pilíři se nachází nepřímé daně, mezi ně patří mimo jiné daň z přidané hodnoty nebo daň z převodu nemovitostí. Rakouští občané nejsou zatěžováni např. daní z majetku, dědickou daní ani živnostenskou daň (Zastupitelský úřad ČR ve Vídni, 2020). Struktura daní je zobrazena na obrázku 12.

Obrázek 12: Daňová soustava v Rakousku

Zdroj: Zastupitelský úřad ČR ve Vídni (2020), zpracováno autorkou

4.2 Zdanění příjmů fyzických osob

Daňový výnos plynoucí z příjmů fyzických osob v Rakousku má na celkovém zdanění státu značný podíl. Tuto skutečnost lze potvrdit daty v následující tabulce.

Tabulka 7: Podíl zdanění příjmů FO na celkovém zdanění Rakouska v %

Rok	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Zdanění	22,36	22,39	22,76	22,79	23,50	24,14	21,60	21,68	22,23	22,57

Zdroj: OECD (2021), zpracováno autorkou

V letech 2010 až 2019 se na celkovém zdanění výnos z daní z příjmů fyzických osob podílel přibližně 23 %, v roce 2014 to bylo dokonce 24,14 %. V dalších letech se tento podíl mírně snižoval.

Zákon o dani z příjmu fyzických osob v Rakousku *Bundesgesetz vom 7. Juli 1988 über die Besteuerung des Einkommens natürlicher Personen* (dále jen EStG 1988) je východiskem pro zdanění příjmů fyzických osob.

Daň z příjmů fyzických osob se vztahuje na fyzické osoby s trvalým bydlištěm nebo obvyklým pobytem v Rakousku (Bundesministerium für Finanzen, 2020). Obvyklým pobytem se rozumí takový pobyt, kdy daná osoba žije po dobu minimálně šesti měsíců v Rakousku. Tato skutečnost je ověřována různými způsoby, např. prokázáním nájemní smlouvy. Dokumenty nutné k posouzení obvyklého pobytu se však u každého jednotlivce mohou lišit (Österreichische Gesundheitskasse, 2016). Povinnost odvádění daně z příjmů podléhá jak příjmům vzniklým v Rakousku, tak i příjmům ze zahraničí, proto lze hovořit o neomezené daňové povinnosti. Takzvaná omezená daňová povinnost (vztahující se pouze na některé druhy příjmů uvedené v EStG 1988) je uplatňována v případě, že daná osoba s příjmy v Rakousku nemá trvalý pobyt ani obvyklý pobyt v této zemi (Bundesministerium für Finanzen, 2020).

Výdělečné činnosti, na něž se vztahuje povinnost odvádění daně z příjmu, jsou dle §2 odst. 3 EStG 1988 rozděleny do sedmi různých skupin:

- *Příjmy ze zemědělství a lesnictví (§ 21)*
- *Příjmy ze samostatně výdělečné činnosti (§ 22)*
- *Příjmy ze živnostenského podnikání (§ 23)*
- *Příjmy ze zaměstnání (§ 25)*

- *Příjmy z kapitálu (§ 27)*
- *Příjmy z pronájmu a leasingu (§ 28)*
- *Ostatní příjmy (§ 29).*

Příjmy ze zemědělství a lesnictví, ze SVČ a příjmy z živnostenského podnikání patří mezi podnikatelské příjmy, kdežto zbylé čtyři druhy příjmů jsou nepodnikatelského charakteru (Bundesministerium für Finanzen, 2020).

V zemi je uplatňován progresivní způsob zdanění příjmů. Pro určení daňové sazby je rozhodující daňové pásmo, které závisí na výši ročních příjmů. Maximální daňová sazba pro příjmy fyzických osob dosahuje 55 % (Deloitte, 2020).

Tabulka 8 poskytuje souhrn mechanismu při výpočtu daně z příjmů fyzických osob. V tabulce jsou znázorněny jednotlivé mezní daňové sazby, které se odvíjí od výše ročního příjmu, dále je zde uveden vzorec pro výpočet daně z příjmu a průměrná daňová sazba, která vyjadřuje skutečnou daňovou sazbu pro konkrétní výši příjmů.

Tabulka 8: Daňové sazby v Rakousku pro rok 2020

Roční příjem v EUR	Mezní daňová sazba v %	Výpočet daně a její výše v EUR	Průměrná daňová sazba v %
Do 11 000	0	0	0
18 000	25	$(18\,000 - 11\,000) * 0,25 = 1\,750$	9,72
31 000	35	$1\,750 + (31\,000 - 18\,000) * 0,35 = 6\,300$	20,323
60 000	42	$6\,300 + (60\,000 - 31\,000) * 0,42 = 18\,480$	30,8
90 000	48	$18\,480 + (90\,000 - 60\,000) * 0,48 = 32\,880$	36,533
1 000 000	50	$32\,880 + (1\,000\,000 - 90\,000) * 0,5 = 487\,880$	48,788
Více než 1 000 000	55	$487\,880 + (\text{příjem} - 1\,000\,000) * 0,55$	-

Zdroj: Brutto-Netto-Rechner (2020)

Úprava základu daně

a) Osvobozené příjmy

Některé příjmy dani vůbec nepodléhají. Osvobozených příjmů je v Rakousku celá řada, jedná se např. o rodinné příspěvky, peněžitou pomoc v mateřství, příspěvek na péči o dítě nebo příspěvky na dlouhodobou péči (Bundesministerium für Finanzen, 2020, str. 19). Dále zahrnují také stipendia nebo přijatou finanční podporu z nadací či veřejných fondů,

kteře jsou využívány za vědeckými, výzkumnými nebo uměleckými účely (Široký, 2018, str. 309).

b) Osobní odpočty

V rakouském daňovém systému existuje velké množství odčitatelných položek. Osobní odpočty jsou rozděleny do dvou skupin, a to na daňové odpočty v podobě speciálních a mimořádných výdajů.

Jestliže je roční příjem daňového poplatníka činí méně než 60 000 EUR, pak mu plyne nárok na odpočty vztažené na tzv. **speciální výdaje**. Jedná se o pojistné na životní, nemocenské a úrazové pojištění. Tato daňová úleva se však vztahuje pouze na pojistné smlouvy uzavřené před 1. lednem 2016 a zároveň platí maximálně po dobu 5 let, tzn. od roku 2021 již není možné tento odpočet uplatnit. Výdaje na dobrovolné příspěvky na sociální zabezpečení a platby za penzijní připojištění a výdaje na stavbu nového bydlení (pozn. platí stejná podmínka jako u výdajů na pojištění, viz první typ speciálních výdajů) lze uplatnit. Dále má poplatník možnost odečíst si od zdanitelného příjmu zaplacenou církevní daň až do výše 400 EUR a výdaje na charitativní účely do výše 10 % zdanitelného příjmu. Veškeré služby poskytnuté daňovým poradcem v Rakousku jsou rovněž daňově uznatelné. Daňovému poplatníkovi může vzniknout také nárok na odpočet v případě vynaložení tzv. **mimořádných výdajů**, jimiž se rozumí výdaje spojené s pohřbem nebo výdaje na nemocniční ošetření, které není plně kryto zdravotním pojištěním. Výše možného odpočtu se odvíjí od příjmu poplatníka a také jeho rodinného stavu. Dále výdaje na pokrytí ztrát způsobených přírodní katastrofou jsou daňově uznatelné v celé výši. Na podnikatele se vztahují i zvláštní odpočty související s jejich činnostmi. Jestliže podnikatel generuje ztrátu z jeho činnosti, má možnost touto ztrátou kompenzovat své další příjmy ze stejného zdaňovacího období. Za určitých podmínek má možnost převést ztrátu i do dalších období (PwC, 2021).

c) Slevy na dani

Od vypočtené výše daně lze odečíst několik typů slev. Do roku 2019 měli daňoví poplatníci nárok na odpočet výdajů na péči o dítě a osvobození daňového bonusu ze zdanění. Od roku 2019 byl tento odpočet a osvobozený příjem od daně nahrazen tzv. rodinným bonusem plus (Familienbonusplus), který existuje ve formě slevy na dani. Ročně si lze odečíst 1500 EUR za neopatřené děti do 18 let a 500 EUR za nezaopatřené

děti ve věku 19 až 24 let (za daných podmínek do 25 let) (PwC, 2021). V zákonu o dani z příjmu (EStG 1988) jsou definovány další slevy: sleva na dojíždění do zaměstnání (vč. paušálu pro pendlery), slevy pro penzisty (základní a zvýšená), sleva pro samoživitele, sleva v případě zaměstnaného pouze jednoho člena rodiny, sleva na výživné, sleva pro pobíratele rodinné podpory a daňová úleva pro rodiny se třemi a více dětmi (Bundesministerium für Finanzen, 2020, str. 24).

4.3 Příjmy z podnikatelských aktivit

Daň uvalená na příjmy ze zaměstnání se od daně odváděné z příjmů podnikatelského charakteru liší především ve způsobu výběru. Sazby daně jsou v obou případech totožné, avšak zaměstnanci mají nárok na více odpočtů a daňových úlev než osoby, které zdaňují svou podnikatelskou činnost. Dále se liší hranice zdanění minimální výše ročního příjmu, která u podnikatelských aktivit činila 11 000 EUR v roce 2020 (Bundesministerium für Finanzen, 2020, str. 11 a 12).

Do příjmů podnikatelského charakteru patří příjmy ze zemědělství a lesnictví, příjmy ze samostatně výdělečné činnosti a příjmy ze živnostenského podnikání. Nyní bude následovat stručný popis jednotlivých druhů příjmů.

a) Příjmy z podnikání v zemědělství a lesnictví

Mezi podnikatelskými příjmy ze zemědělství a lesnictví, které jsou definované v § 21 EStG 1988, rovněž patří i příjmy ze zahradnictví, ovocnářství, chovu zvířat, včelařství, rybolovu a další.

b) Příjmy ze samostatně výdělečné činnosti

Příjmy ze samostatně výdělečné činnosti uvedené v § 22 EStG 1988 se rozumí příjmy dosažené činnostmi z oblasti vědy, umění, literatury, pedagogiky a vzdělávání (jinak řečeno příjmy z práce na volné noze), dále příjmy z různých daných profesí (např. lékaři, zubaři, veterináři, právníci, notáři, daňoví poradci, auditoři, konzultanti, reportéři a novináři, tlumočníci, překladatelé, a další) a za určitých předpokladů zisky společníků firem.

c) Příjmy ze živnostenského podnikání

Do této skupiny patří dle § 23 EStG 1988 takové příjmy z podnikatelské činnosti, které nepředstavují příjmy ze zemědělského a lesního hospodářství, ani ze samostatně výdělečné činnosti.

Uplatnění výdajů paušálem

Pro stanovení základu daně z příjmů ze samostatně výdělečné činnosti a ze živnostenského podnikání je možné výdaje k dosažení těchto příjmů určit paušální sazbou. Oblast pro stanovení výdajů paušální sazbou je upravena v § 17 EStG 1988. Průměrné sazby se liší dle typu činnosti a také jsou stanovené maximální výše takto uplatnitelných výdajů. Následující tabulka poskytuje informace o podmínkách pro stanovení výdajů procentem z příjmů.

Tabulka 9: Výdaje stanovené paušální sazbou

Typ činnosti	Paušální sazba v %	Maximální výše v EUR
Vědecká, pedagogická, vzdělávací činnost, dále řečníci a spisovatelé	6	13 200
Ostatní činnosti	12	26 400

Zdroj: § 17 EStG 1988, zpracováno autorkou

V následujícím schématu je znázorněn postup při výpočtu daně z příjmů fyzických osob, které v Rakousku generují příjmy z podnikatelské činnosti nebo z více takovýchto činností.

Obrázek 13: Schéma výpočtu daně z příjmů FO z podnikání v Rakousku (2020)

Celkové roční příjmy
- výdaje vynaložené na dosažení příjmů
- odpočty
= základ daně
➔ <i>výpočet daně na základě daňových pásem</i>
= vypočtená daň
- slevy na dani
= daň z příjmů
- srážky daně
= daňový doplatek/vrácení daně

Zdroj: Bundesministerium für Finanzen (2021)

Správa daní z podnikatelských aktivit

Fyzické osoby, které podléhají neomezené daňové povinnosti, mají povinnost vyplnit a podat daňové přiznání za určitých podmínek uvedených v zákoně (§ 42 EStG 1988). Pokud např. poplatník o podání požádá daňový úřad nebo osoba má příjmy vyšší než 11 000 EUR aj. Osoby, na které se vztahuje omezená daňová povinnost, jsou povinny podat daňové přiznání v případě, že jejich příjmy překročí určenou částku nebo pokud jej o to požádá daňový úřad.

Zdaňovacím obdobím pro fyzické osoby v Rakousku je kalendářní rok, avšak pro osoby samostatně výdělečně činné evidované v obchodním rejstříku existuje výjimka. Mají možnost si u správce daně stanovit takový fiskální rok, který nemusí být totožný s kalendářním rokem (Široký, 2018, str. 310). Poplatník by měl daň z příjmů za zdaňovací období zaplatit vždy do 30. září. Zálohy poplatník odvádí čtvrtletně 15. února, 15. května, 15. srpna a 15. listopadu, přičemž má možnost odvádět vyšší zálohy na daň v takové výši, jako je jím očekávaná vyměřená daň. Pokud vyměřenou daň poplatník do 30. září neuhradí, budou po něm daňovým úřadem požadovány úroky z prodlení. Daňové přiznání musí být podané do 30. dubna v případě odevzdání přiznání na příslušném daňovém úřadě. Jestliže poplatník vyplňuje elektronické přiznání, lhůta pro podání je prodloužena do 30. června. Další prodloužení lhůty pro podání platí pro případy, kdy je daňové přiznání vyplňováno daňovým poradcem. Daňové přiznání lze podávat pouze individuálně, nikoli společně za manželský pár (EY Tax Services, 2021, str. 95 a 96).

4.4 Příjmy ze zaměstnání

Příjmy ze zaměstnání jsou v Rakousku definovány zákonem § 25 EStG 1988. Celkem jsou příjmy ze zaměstnání rozděleny do pěti různých skupin:

- Odměny z pracovního poměru
- Příjmy ze zákonného sociálního pojištění
- Vyplacené dávky z nemocenského pojištění
- Příjmy z penzijních fondů
- Odměny za výkon funkce (členové vlády a parlamentu, starostové a další).

Termínem odměny z pracovního poměru se rozumí příjmy a odměny, které byly nabyty v průběhu současného či předešlého zaměstnání. Příjem zaměstnanců je daněn od určité

částky ročního příjmu, která je určena výší existenčního minima. Pro zaměstnance v roce 2020 tato částka činila 15 000 EUR (Bundesministerium für Finanzen, 2020, str. 12 - 15).

Úprava základu daně zaměstnanců

a) Další příjmy zaměstnance

Pro zaměstnance v Rakousku je kromě pravidelných měsíčních výplat charakteristický 13. a 14. plat, který představuje tzv. bonus na dovolenou a vánoční bonus. Tento systém vyplácení mzdy má pomoci příznivějšímu zdanění příjmů zaměstnance. Všechny další příjmy a odměny zaměstnance, než jsou pravidelné výplaty mzdy (např. odstupné, bonusy, podíly na zisku atd.), podléhají odlišnému zdanění. Jestliže za zdaňovací období součet těchto dalších příjmů a odměn nepřesáhne jednu šestinu pravidelné roční mzdy zaměstnance, pak jsou zdaňovány následovně (EY Tax Services, 2021, str. 93):

Tabulka 10: Daňové sazby pro další příjmy zaměstnance v Rakousku (2020)

Součet dalších příjmů v EUR	Daňová sazba v %
Do 620	0
Dalších 24 380	6
Dalších 25 000	27
Dalších 33 333	35,75
Více než 33 333	Sazba dle daňových pásem (Tabulka 8)

Zdroj: EY Tax Services (2021, str. 93)

Jestliže jedna šestina pravidelné roční mzdy je nižší nebo rovna 2 100 EUR, pak jsou další příjmy zaměstnance od daně zcela osvobozeny (EY Tax Services, 2021, str. 93).

a) Daňově uznatelné výdaje spojené se zaměstnáním

Zdanitelný příjem zaměstnance lze snížit o výdaje, které byly vynaloženy za účelem nabytí příjmu nebo jeho zajištění či udržování. Mezi takové daňově uznatelné výdaje patří poplatky za členství v organizacích, platby za povinné sociální a penzijní pojištění, výdaje za pořízení odborné literatury, náklady na školení a kvalifikační kurzy, cestovné, pracovní vybavení a výdaje na dopravu z místa bydliště do zaměstnání. Co se týče výdajů spojených se zaměstnáním, všichni zaměstnanci mohou využít standardní příspěvek ve výši 132 EUR/rok. Jestliže výdaje přesahují částku 132 EUR, je nutné prokázat tyto výdaje příslušnými doklady. Výdaje na sociální zabezpečení v rámci Rakouska

ale i v zahraničí jsou rovněž odčitatelnými položkami od zdanitelného příjmu (PwC, 2021).

Na obrázku 14 je shrnut postup výpočtu daně z příjmů u zaměstnanců v Rakousku.

Obrázek 14: Schéma výpočtu daně z příjmů zaměstnance v Rakousku (2020)

Celkové roční příjmy zaměstnance	
-	další příjmy zaměstnance
-	výdaje spojené se zaměstnáním
-	další odpočty
= základ daně	
➔	výpočet daně na základě daňových pásem
= vypočtená daň	
-	slevy na dani
= daň z příjmů zaměstnance	
+	daň z dalších příjmů zaměstnance
= daň z příjmů	
-	srážky daně
= daňový doplatek/vrácení daně	

Zdroj: PwC (2021), zpracováno autorkou

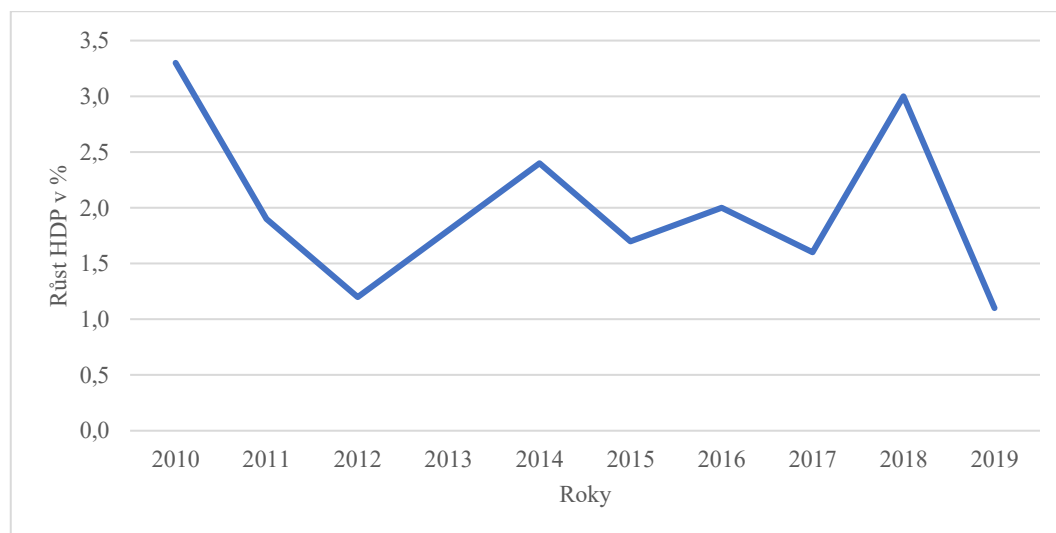
Správa daní ze zaměstnání

Daň ze zaměstnání musí být za zaměstnance odvedena Finančnímu úřadu vždy nejpozději do 15. dne následujícího měsíce. Zaměstnavatel je povinen každý měsíc odvádět srážkovou daň ze mzdy svého zaměstnavatele (Bundesministerium für Finanzen, 2020, str. 11). Zaměstnanec má povinnost informovat zaměstnavatele o všech skutečnostech a změnách, které mají vliv na výpočet daně. Takovými informacemi jsou např. místo bydliště, způsob dopravy do zaměstnání, rodinný stav, počet dětí, aj. Na zaměstnavatele se dále váže povinnost každý měsíc předložit svému zaměstnanci tzv. výkaz o mzdě. Výkaz může být předložen fyzicky nebo poskytnut v elektronické formě. Musí v něm být vždy vykázán hrubý výdělek, vyměřovací základ pro sociální a zdravotní odvody zaměstnance a jejich výši, vyměřovací základ pro odvody do penzijního fondu a odvedená částka, vyčíslená daň ze mzdy a odvedená výše a informace o rodinném bonusu plus (Bundesministerium für Finanzen, 2020, str. 40).

5 Zdanění příjmů fyzických osob ve Švýcarské konfederaci

Přestože Švýcarská konfederace (dále jen „Švýcarsko“) není členem Evropské unie, obchodní a politické vztahy mezi Švýcarskem a zeměmi EU potvrzují velmi významnou spolupráci. Tento fakt dokazuje mimo jiné i velký počet uzavřených smluv mezi oběma ekonomickými jednotkami. Dále pak z celkového importu Švýcarska připadají tři čtvrtiny na země EU. Švýcarsko bylo již v minulosti označováno za daňový ráj, proto se místní vláda několik let zabývala vytvořením legislativy, která by tomuto negativnímu efektu ekonomik zabránila (Zastupitelský úřad ČR v Bernu, 2019). Švýcarsko se snažilo sladit s požadavky OECD a od roku 2020 již za daňový ráj země považována není (bbcnews, 2020). Země patří k nejvíce konkurenceschopným státům světa. Tato skutečnost byla potvrzena i na Světovém ekonomickém fóru v roce 2019, kde bylo analyzováno 137 ekonomik světa. Švýcarsko v tomto srovnání zastalo 5. místo (Zastupitelský úřad ČR v Bernu, 2019). V grafu níže je zaznamenán vývoj HDP mezi lety 2010 a 2019.

Obrázek 15: Vývoj HDP ve Švýcarsku v letech 2010 - 2019

Zdroj: OECD (2021), zpracováno autorkou

5.1 Daňový systém

Daňový systém Švýcarska je poměrně složitý. Švýcarsko se skládá z celkem 26 kantonů, které mají v oblasti daní velkou autonomii. Daně jsou vybírány na třech úrovních podle toho, kdo udává povinnost platit konkrétní daň. Jedná se o daně na úrovni obcí, kantonů a státu (tj. spolkové daně). Jednotlivé kantony mají různou formu daňového zatížení, neboť každý z kantonů má v pravomoci stanovit své daňové zákony. Stejně tak i obce mohou samostatně rozhodovat o výběru daní (Zastupitelský úřad ČR v Bernu (Švýcarsko), 2019).

Rozhodovací pravomoci všech tří úrovní jsou však omezeny Federální ústavou, kdy prioritou je zamezení nadměrné daňové zátěže, ale zároveň je kladen důraz na fungující soulad mezi správou státu, kantonů a obcí. Federální ústava vymezuje druhy daní, které má federace (stát) právo vybírat. Kantony mají podstatně větší pravomoc v ukládání daní. Federální ústava pouze definuje, které daně vybírat nesmí nebo jaká daňová povinnost se váže na federaci. Ačkoli rozhodování obcí podléhá správě kantonů, zastávají v daňovém systému neméně důležitou funkci. Mají na starost i oblasti, které jsou v jiných státech spravovány vyššími úrovněmi řízení, např. oblast základního vzdělání nebo sociální péči. Daňovou strukturu lze obecně rozdělit na přímé a nepřímé daně. Mezi přímé daně patří např. daně z příjmů a majetku fyzických i právnických osob, za nepřímé daň se považují mimo jiné spotřební daně (Federální daňová správa, 2019, str. 10 a 11).

Vzhledem k poměrně složité daňové struktuře rozlišujíc se navíc třemi úrovněmi je celý daňový systém komplexně znázorněn v následující tabulce.

Tabulka 11: Daňová soustava ve Švýcarsku

Přímé daně		Nepřímé daně	
Federální daně			
Daň z příjmů FO a PO		DPH	
Daň z hazardních her		Spotřební daně – daň z tabákových výrobků, piva, minerálních olejů, lihu	
Poplatek za nevykonání vojenské služby		Srážková daň	
		Daň z koupě automobilu	
		Další: celní poplatky, kolkovné	
Kantonální daně			
Daň z příjmů a majetku FO		Daň z motorových vozidel	
Daň z hlavy, osobní, z domácnosti		Poplatek za psa	
Daň z ze zisku a kapitálu PO		Daň ze zábavy (vstupenky aj.)	
Dědická daň		Daň z propagace cestovního ruchu	
Další daně: darovací, z výhry v loterii, z nemovitostí aj.		Další: kolkovné, daň z loterie, aj.	
Obecní daně			
Daň z příjmu a majetku FO		Poplatek za psa	
Daň z hlavy, osobní, z domácnosti		Daň ze zábavy (vstupenky aj.)	
Daň ze zisku a kapitálu		aj.	
Dědická daň			
Další daně: z nemovitostí, ze živnosti, aj.			

Zdroj: Federální daňová správa (2019, str. 34, 59, 60), zpracováno autorkou

Některé obce mají vlastní samostatný systém správy daní, jiné jsou administrativně propojené s kantony, ve kterých se nachází. Ačkoli se může na první pohled z výše uvedené tabulky zdát, že ve Švýcarsku je vybíráno příliš mnoho druhů daní, v porovnání s ostatními státy není Švýcarsko nijak výrazně více zatíženo. Je to dáno pouze nejednotností daňového systému v celém státě (Federální daňová správa, 2019, str. 59 a 60).

5.2 Zdanění příjmů fyzických osob

Daně vybrané z příjmů fyzických osob tvoří ve Švýcarsku výrazně vyšší podíl na celkovém zdanění státu, než činí průměr zemí OECD, který se pohybuje kolem 23 % (OECD, 2021). Vývoj podílu zdanění je zachycen v tabulce 12.

Tabulka 12: Podíl zdanění příjmů FO na celkovém zdanění Švýcarska v %

Rok	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Zdanění	31,68	31,04	31,35	30,91	30,86	30,98	30,94	30,20	30,66	30,66

Zdroj: OECD (2021), zpracováno autorkou

Z tabulky 11, která zobrazuje rozdělení jednotlivých daní, lze vyčíst, že příjmy fyzických osob jsou daněny na všech třech úrovních, jak federální, tak kantonální i obecní.

Ve snaze sladit systém přímých daní vybíraných na úrovni kantonů i obcí byl Parlamentem dne 14. prosince 1990 přijat rámcový zákon *Bundesgesetz über die direkte Bundessteuer*. O dva roky později, 1. ledna 1993 nabyl účinnosti pod názvem *Zákon o harmonizaci přímých daních kantonů a obcí (Bundesgesetz über die Harmonisierung der direkten Steuern der Kantone und Gemeinden)*. Tento zákon vymezuje zásady a principy, které musí respektovat zákonodárci při tvorbě nových daňových zákonů na úrovni kantonů a obcí. Upravuje podmínky v oblastech jako je např. určení subjektu, na který je daň uvalena nebo předmět a splatnost daně. Výše daňových sazeb a definice příjmů osvobozených od daně zůstává však v rozhodovací kompetenci jednotlivých kantonů. Je nutné, aby veškerá legislativa kantonů vždy byla v souladu s výše zmíněným rámcovým zákonem (Eidgenössische Steuerverwaltung ESTV, 2018, str. 5).

Daně ze všech (i zahraničních) nabytých příjmů odvádí taková fyzická osoba, která má bydliště na území Švýcarska v oblastech¹ definovaných švýcarskou legislativou (občanský zákoník, další daňové zákony). V tomto případě se jedná o neomezenou daňovou povinnost. Pokud fyzická osoba nabyla svůj příjem ve Švýcarsku, má povinnost odvést daň z tohoto příjmu i za podmínky, že na území Švýcarska nemá bydliště. Stejně pravidlo platí i pro fyzické osoby mající příjem v jiném kantonu, než kde žijí. Druhý případ představuje omezenou daňovou povinnost, neboť fyzická osoba nezdaňuje své celosvětové příjmy (Eidgenössische Steuerverwaltung ESTV, 2018, str. 6).

¹ Oblastmi se rozumí stát, kantony a obce

Švýcarská legislativa v daňové oblasti konkrétně nedefinuje pojem příjem, ale rozděluje příjmy do několika skupin, v nichž je zmíněných i několik příkladů. Mezi zdanitelné příjmy jsou zahrnuty také odměny v nepeněžní formě. Těmi se rozumí poskytnutí ubytování, stravování, ale i hodnota výrobků a zboží z vlastního podnikání. Za definici příjmu lze např. považovat popis Federálního soudu. Příjem je dle něj součtem takových ekonomických statků, které daná osoba nabyde v určitém čase, a které mohou být využity k uspokojení potřeb. Zároveň musí platit, že majetek není během tohoto časového vymezení snížen. Druhy zdanitelných příjmů lze společně pro všechny kantony rozdělit následovně:

- *Příjmy ze závislé a samostatné výdělečné činnosti*
- *Příjmy z movitého majetku (úroky, dividendy, aj.)*
- *Příjmy z nemovitého majetku (např. příjmy z nájmu, užívací právo)*
- *Příjmy ze sociálního pojištění a z důchodů (dávky ze starobního, pozůstalostního a invalidního pojištění, aj.)*
- *Příjmy ze zisků z kapitálu (kapitálové zisky z prodeje osobního movitého majetku jsou osvobozeny)*
- *Příjmy z výher v loterii (vyšší než 1 000 CHF)*
- *Ostatní příjmy (např. náhradní příjmy ze zaměstnání, výživné, odškodňovací platby v případě smrti nebo trvalého zdravotního poškození) (Eidgenössische Steuerverwaltung ESTV, 2018, str. 17 a 18).*

Kantonální a obecní daně z příjmu fyzických osob

Daňové sazby jsou ve všech kantonech progresivní, ale hodnoty sazeb jsou v jednotlivých oblastech rozdílné. Na úrovni obcí jsou daně z příjmů a církevní daně určeny procentem z daně kantonální (EY Tax Services, 2021, str. 1511).

Federální daně z příjmu fyzických osob

Příjmy fyzických osob, které podléhají zdanění na federální úrovni, jsou příjmy ze zaměstnání a ze samostatné činnosti, kompenzační příjmy (penze), další příjmy (např. renty), příjmy z majetku a ostatní příjmy (výhra v loterii apod.) (Swiss Federal Tax Administration, 2016, str. 12).

Na federální úrovni jsou příjmy fyzických osob také zdaňovány progresivní sazbou. Daňové sazby a pásma pro svobodné poplatníky jsou uvedeny v tabulce 13.

Tabulka 13: Daňové sazby ve Švýcarsku pro svobodné poplatníky v roce 2020

Roční příjem v CHF	Daňová sazba v %
Do 14 500	0
14 500 až 31 600	0,77
31 600 až 41 400	0,88
41 400 až 55 200	2,64
55 200 až 72 500	2,97
72 500 až 78 100	5,94
78 100 až 103 600	6,6
103 600 až 134 600	8,8
134 600 až 176 000	11
176 000 až 755 200	13,2
Více než 755 200	11,5

Zdroj: PwC, 2021

Manželské páry mohou své příjmy danit společně. Pokud tak učiní, platí pro ně speciální daňové sazby rovněž s progresí. Tento způsob zdanění platí i pro svobodné poplatníky, kteří mají nezletilé děti.

Tabulka 14: Daňové sazby ve Švýcarsku pro manželské páry v roce 2020

Roční příjem v CHF	Daňová sazba v %
Do 28 300	0
28 300 až 50 900	1
50 900 až 58 400	2
58 400 až 75 300	3
75 300 až 90 300	4
90 300 až 103 400	5
103 400 až 114 700	6
114 700 až 124 200	7
124 200 až 131 700	8
131 700 až 137 300	9
137 300 až 141 200	10
141 200 až 143 100	11
143 100 až 145 000	12
145 000 až 895 900	13
Více než 895 900	11,5

Zdroj: PwC, 2021

Paušální zdanění

Vedle klasického zdanění příjmů fyzických osob ve Švýcarsku existuje možnost tzv. paušálního zdanění jak na úrovni federace, tak ve většině kantonů. Výše daně není určena na základě příjmů poplatníka, ale záleží na výši jeho celoročních životních výdajích spojených s trvalým nebo dočasným pobytem ve Švýcarsku, ale i na výdajích vynaložených v zahraničí. Podmínkou je, že daná osoba ve Švýcarsku pobývá vůbec poprvé nebo po 10 letech nepůsobení v zemi. Paušální zdanění se váže na osoby, které nemohou mít švýcarské občanství a zároveň zde nevykonávají výdělečnou činnost a ani to neplánují. Nárok na paušální zdanění mají i manželské páry. V tomto případě musí oba manželé splňovat podmínky pro paušální zdanění a musí se jej oba účastnit. Ačkoli si kantony samy rozhodují o způsobu výpočtu paušální daně, přesto je definovaný minimální základ daně, který musí být vždy dodržen (Switzerland Global Enterprise, 2018, str. 111).

Úprava základu daně

a) Osvobozené příjmy

Daňové zákony federace i jednotlivých kantonů definují řadu příjmů, které jsou od daně osvobozené. Jedná se např. o příjmy nabyté dědictvím či dary, stipendia, plat za výkon vojenské služby, výhry v loterii do výše 1000 CHF, aj. (Eidgenössische Steuerverwaltung, 2018, str. 18).

b) Odpočty

Ve Švýcarsku jsou obecně odpočty rozdělené do tří skupin, kterými jsou:

- *výdaje na dosažení příjmů*
- *obecné odpočty (nesouvisející přímo s konkrétním příjmem)*
- *sociální odpočty.*

Velké množství **výdajů vynaložených k dosažení příjmů** je daňově uznatelné, záleží však na tom, zda fyzická osoba vykonává samostatně výdělečnou činnost či generuje příjmy ze zaměstnání. V případě příjmů za zaměstnání jsou tyto výdaje často vykazovány ve formě paušálního odpočtu (Eidgenössische Steuerverwaltung, 2018, str. 6). Podnikatelé mohou využít jako odpočitatelné položky podmíněné závazky nebo amortizaci takových aktiv, které mají přímou souvislost s majetkem podnikatele. Některé výdaje podnikatelů však nelze daňově uznat. Tyto výdaje jsou charakterizovány v zákoně, přičemž se jedná především o pokuty nebo zadlužení posouzené jako nevhodné. Pokud je ztráta podnikatele, resp. odpočet vyšší než příjem podnikatele v následujícím období, pak není možné ztrátu z minulých let využít jako odpočet.

Jednotlivé kantony definují rozdílné **obecné odpočty**, proto není možné v rámci této diplomové práce uvést všechny. Osobními odpočty jsou např. vyplacené výživné nezletilých dětí, dary plynoucí vybraným charitativním organizacím, výdaje na péči o dítě, zaplacené pojistné (podmínky dané kantony). Mezi daňově uznatelné náklady patří také některé výdaje z bankovního sektoru, jako jsou zaplacené úroky z hypotečního i jiného úvěru nebo vybrané uhrazené bankovní poplatky. Výdaje, které byly vynaloženy v souvislosti s údržbou vlastní nemovitosti poplatníka, mohou být rovněž osobním odpočtem. Přestože jsou obecně výdaje druhým osobám ve formě daru neodčitatelnými položkami, v některých zvláštních stanovených případech může být část takového daru

jako odpočet využita. Zaplacené příspěvky na sociální zabezpečení, které nebyly odečteny od hrubého příjmu, a dále některé výdaje na zdravotní péči lze rovněž daňově uplatnit. Jako odpočet mohou být využity i výdaje vynaložené na dobrovolné příspěvky do důchodového systému, avšak pouze za určitých podmínek, které byly vyhlášeny na Švýcarské daňové konferenci (PwC, 2021).

Další skupinou jsou **sociální odpočty**, které úzce souvisejí s ekonomickou situací a životními podmínkami daňových poplatníků. Cílem této daňové úlevy je zohlednit skutečnosti jako jsou rodinný stav, počet dětí nebo věk poplatníka apod. Výše a podmínky sociálních odpočtů se stejně jako u obecných odpočtů liší v různých kantonech, také ale na úrovni federace. V některých kantonech jsou typické daňové úlevy ve formě zvláštních odpočtů pro svobodné poplatníky, manželské páry a pro rodiče samoživitele. V jiných kantonech zase existují speciální daňové úlevy podle počtu dětí v rodině ve formě odpočtů, ale i slev na dani. V několika kantonech mají fyzické osoby za určitých podmínek nárok na odpočet tzv. skromných příjmů (Eidgenössische Steuerverwaltung, 2018, str. 9).

5.3 Příjmy z podnikatelských aktivit

Přestože konkrétní pojem samostatně výdělečná činnost není upraven Federálním zákonem o přímých daních ani Zákonem o harmonizaci přímých daních kantonů a obcí, zdanitelný příjem z této činnosti definován je. Mezi takové příjmy mj. patří:

- *Příjmy z výdělečných činností v průmyslu*
- *Příjmy z obchodního podnikání*
- *Příjmy ze živnostenského podnikání*
- *Příjmy ze zemědělské a lesnické činnosti*
- *Příjmy ze svobodných povolání (lékaři, právníci, a další).*

Zákon také upravuje, v čem se liší samostatně výdělečná činnost od zaměstnání. Při samostatně výdělečné činnosti je na rozdíl od zaměstnání využíváno kapitálu a práce. Fyzická osoba vykonávající samostatně výdělečnou činnost jedná na svůj účet a přebírá na sebe veškeré riziko. Dalším charakteristickým znakem samostatné činnosti je svoboda ve výběru organizace. Stejně tak je i vymezeno, jak se liší samostatně výdělečná činnost od stejné činnosti prováděné za účelem hobby nebo od správy soukromého majetku.

Samostatně výdělečná činnost prováděná za účelem dosažení zisku je vykonávána systematicky a dlouhodobě. Dalším odlišujícím znakem je, že daná samostatně výdělečná činnost je vykonávána na trhu. Samostatně výdělečné osoby jsou rozděleny do tří skupin podle právní formy podnikání. Fyzické osoby tedy mohou svou samostatně výdělečnou činnost vykonávat jako **podnikatelé** (fyzické osoby), v rámci **jednoduché společnosti** nebo působením v **osobní společnosti** (Eidgönessische Steuerverwaltung, 2019, str. 1 a 2).

Podnikatelé

Tzv. společnost s jediným vlastníkem je ve Švýcarsku jednou z nejvíce využívaných právních forem podnikání. Založit tento typ společnosti je poměrně nenáročnou záležitostí. Využívají ji často fyzické osoby jako jsou např. lékaři, právníci nebo architekti (Eidgönessische Steuerverwaltung, 2019, str. 2).

Jednoduché společnosti

Jednoduchou společnost tvoří dvě nebo více fyzických či právnických osob, které společně usilují o naplnění vytyčeného cíle. Samostatně výdělečná činnost může být prostřednictvím jednoduché společnosti vykonávána i bez založení sídla. Jednoduchá společnost jako celek není právnickou osobou, proto je řízena všemi společníky, přičemž každý společník je povinen odvádět daň z příjmů této společnosti vzhledem k výši jeho podílu (Eidgönessische Steuerverwaltung, 2019, str. 2 a 3).

Osobní společnosti

Mezi osobní společnosti patří tzv. kolektivní a komanditní společnosti. Oba druhy společností jsou tvořeny dvěma nebo více fyzickými osobami, které v rámci společného podniku vykonávají výrobní nebo obchodní výdělečnou činnost. Daňovými subjekty nejsou osobní společnosti, nýbrž její společníci, kteří jsou povinni odvádět daň ze svých podílů na výnosech a aktivech společnosti (Eidgönessische Steuerverwaltung, 2019, str. 3).

Zdanitelná část příjmů fyzických osob z podnikatelské činnosti tvoří částku po odečtení výdajů souvisejících s dosažením příjmů od celkových hrubých příjmů (PwC, 2021).

Jelikož se v různých kantonech postup výpočtu daně z příjmů fyzických osob liší v důsledku odlišných daňových legislativ, bude uveden příklad výpočtu daně z příjmů

stejně jako v případě zaměstnanců v kantonu Curych. Položky zahrnuté při výpočtu kantonální, obecní a federální daně jsou v Curychu velmi podobné (liší se především ve výších odčitatelných položek). Na základě této skutečnosti bude vzorec pro výpočet daně z příjmů fyzických osob na federální, kantonální i obecní úrovni sjednocen, a tedy i zobecněn.

Obrázek 16: Výpočet daně z příjmů FO v kantonu Curych v roce 2020

Hrubý příjem z hlavní činnosti
- příspěvky na sociální zabezpečení
= čistý příjem
+ další příjmy (vč. příjmů z investic a cenných papírů)
- výdaje na zajištění příjmů z hlavní a vedlejší výdělečné činnosti
- výdaje na stravu a dopravu
- příspěvky na penzijní připojištění
- další odpočty
- odpočty na děti
= zdanitelný příjem
➔ <i>výpočet daní dle daňových pásem</i>
= celková kantonální daň z příjmů

Zdroj: Federal Tax Administration (2021)

Správa daní z podnikatelských činností

Zdaňovacím obdobím daně z příjmů fyzických osob ve Švýcarsku je kalendářní rok. Mezní termín pro podání daňového přiznání federálních daní je stanovený na 31. března. Na kantonální úrovni se lhůty pro odevzdání daňového přiznání v jednotlivých kantonech liší a také rozhodují okolnosti poplatníka (EY Tax Services, 2021, str. 1511). Po domluvě je možné i prodloužení lhůty až do září/října. Poplatníci mají povinnost odevzdat daňové přiznání v kantonu, kde k poslednímu dni zdaňovacího období byli považováni za rezidenty. Pro manželské páry platí povinné společné zdanění, resp. odevzdání společného daňového přiznání. Daně z příjmu podnikatelů jsou na kantonální úrovni řízení vybírány v průběhu zdaňovacího období, avšak podmínky výběru jsou v kantonech rozdílné. Federální daně z příjmů odvádí poplatníci jednou ročně společně s daňovým přiznáním, tzn. do 31. března. Poté jsou daňovými úřady jednotlivá přiznání posouzena a v případě přeplatku je část daně vrácena zpět poplatníkovi. Daňové úřady společně s přeplatkem uhradí poplatníkovi úroky, které naběhly od mezního data pro zaplacení

daně a od data posouzení přiznání. Úroky představují náhradu financí, které poplatník mohl investovat. Pokud má poplatník nedoplatek na dani, pak mu ode dne předání zprávy daňovým úřadem běží obvykle třicetidenní lhůta pro úhradu. V případě neuhrazení dlužné částky ve stanovené lhůtě vztahují se na poplatníka úroky z prodlení (PwC, 2021). Posuzování výše a kontrolu řádného odvádění federálních daní mají na starost rovněž jednotlivé kantony, přičemž na správnost jejich úkonů dohlíží federální úroveň daňového systému. Federální daně vybrané kantony jsou z části (běžně 83 %) distribuovány do rozpočtu konfederace. Kantonům tedy náleží zbylých 17 % z vybraných federálních daní (Federal Tax Administration, 2019, str. 29 a 30).

5.4 Příjmy ze zaměstnání

Za příjmy ze zaměstnání se ve Švýcarsku považují příjmy zaměstnance jak v peněžní, tak i v nepeněžní podobě. Při identifikaci zdanitelných příjmů nezáleží na skutečnosti, zda příjmy plynou fyzické osobě ze zaměstnání z tuzemska nebo ze zahraničí (PwC, 2021).

Jak již bylo zmíněno, výše a výpočet daně z příjmů fyzických osob ve Švýcarsku se v jednotlivých kantonech liší. Pro přiblížení kalkulace daně bude vybrán určitý kanton (Curych).

Obrázek 17: Výpočet daně z příjmů zaměstnanců v kantonu Curych v roce 2020

Hrubé příjmy

- příspěvky na sociální zabezpečení (pojistné na invaliditu/stáří, nezaměstnanost a penzijní pojištění)

+ příspěvky na děti

= čistý příjem

- výdaje spojené se zaměstnáním

- pojistné (federální i kantonální úroveň)

- odpočty na děti

- odpočty na manžele

= zdanitelný příjem

➔ *výpočet kantonální + obecní daně dle příslušných sazeb*

+ federální daň

= daňový doplatek/vrácení daně

Zdroj: PwC (2021), zpracováno autorkou

Úprava základu daně zaměstnanců

a) Daňově uznatelné výdaje spojené se zaměstnáním

Výdaje ve formě příspěvků zaměstnanců na sociální zabezpečení ve Švýcarsku i v zahraničí jsou daňově uznatelné. Dále mají zaměstnanci možnost využít odpočtů jako jsou výdaje související se zaměstnáním, dopravou z bydliště do zaměstnání a zpět, stravování či výdaje vynaložené na vzdělávání. Pro manželské páry, kdy oba manželé jsou výdělečně činní, existují zvláštní odpočty (PwC, 2021).

6 Výsledky komparace zdanění FO dle jednotlivých jurisdikcí

V této kapitole budou jednotlivé aspekty daní z příjmů fyzických osob ve sledovaných zemích shrnuty a porovnány, přičemž důraz bude kladen na příjmy ze zaměstnání a z podnikatelských aktivit.

Nyní bude následovat tabulka, která shrnuje zjištěné skutečnosti v jednotlivých státech. Nejprve jsou komparovány obecné aspekty daně, tj. legislativa pro oblast daně z příjmů fyzických osob. Dále je vyjádřen podíl DPFO na celkovém daňovém výnosu státu. Následují pravidla a konkrétní podoby zdaňování fyzických osob, jako např. výše sazeb či nezdanitelné minimum, které je pro potřeby komparace vyjádřené jako procento průměrné roční hrubé mzdy. Není opomenuto ani určení zdaňovacího období či možnosti elektronického podávání daňového přiznání.

Pod tabulkou jsou zjištěné skutečnosti okomentovány.

Tabulka 15: Matice rozdílů DzP v jednotlivých státech

	ČR	Německo	Rakousko	Švýcarsko
Rok přijetí legislativy DzP	1992	2009	1988	1990
Zákon upravující DPFO	Zákon o dani z příjmu	Einkommensteuergesetz in der Fassung der Bekanntmachung	Bundesgesetz über die Besteuerung des Einkommens natürlicher Personen	Bundesgesetz über die direkte Bundessteuer
Podíl DzP FO na celkovém zdanění (2019)	12,63 %	27,41 %	22,57 %	30,66 %
Jednotná pravidla na úrovni státu	ano	ano	ano	ne
Počet skupin příjmů FO	5	7	7	7
Způsob zdanění	lineární	progresivní	progresivní	progresivní
Nezdanitelné minimum (v % průměrné roční hrubé mzdy)	26,73 %	19,72 %	21,15 %	18,48 % (federální)
Nejvyšší sazba zdanění	15 %	45 %	55 %	-
Solidární zvýšení/daň	ano	ano	ne	-
Společné zdanění manželů	ne	ano	ne	ano
Paušální výdaje podnikatelů	ano	ne	ano	-
Zdaňovací období	kal. rok	kal. rok	kal. rok	kal. rok
Elektronické daňové přiznání	ano	ano	ano	-

Zdroj: vlastní zpracování, 2021

Pozn. u Švýcarska nejsou záměrně uvedeny některé údaje z důvodu nejednotnosti pravidel na území celé země

Nejdéle ukotvenou legislativou v oblasti daní z příjmů fyzických osob je podoba rakouského Einkommensteuergesetz z roku 1988. V České republice je východiskem zákon z roku 1992, ve Švýcarsku byl přijat rámcový zákon roku 1990. Nejmladší právním rámcem pro daň z příjmů fyzických osob je německá legislativa, která je platná od roku 2009.

Zatímco v případě Švýcarska jsou daňové sazby rozdílné v jednotlivých kantonech a na výši a formu zdanění tedy mají vliv autonomní kantonální vlády, v České republice, Německu a Rakousku jsou nastaveny identické sazby daní z příjmů fyzických osob ve všech oblastech daných států, s výjimkou podnikatelské daně z příjmů v Německu. Dalším odlišujícím znakem Švýcarska od ostatních tří států je skutečnost, že výběr daní probíhá na více úrovních, zpravidla na dvou až třech (federální, kantonální a obecní).

Přestože jsou v některých státech skupiny příjmů odlišně zařazené, tak ve všech sledovaných státech se totožně za zdanitelné příjmy fyzických osob považují příjmy ze zemědělské a lesnické činnosti, samostatné výdělečné činnosti, závislé činnosti (zaměstnání), kapitálu, pronájmu a dále má každá země definovanou skupinu „ostatní příjmy“. Německý a rakouský daňový systém vysvětluje stanovené skupiny příjmů totožným způsobem. V České republice má rozlišení příjmů stejnou strukturu, pouze jsou odlišně zařazené do skupin příjmů, zejména příjmy ze zemědělství a lesnictví, které jsou součástí příjmů ze samostatné výdělečné činnosti. Ve Švýcarsku se rozdělení příjmů mírně odlišuje, např. samostatnou skupinou příjmů jsou definovány příjmy z výher v loterii a příjmy ze sociálního pojištění a z důchodů.

Ve třech německy mluvících zemích je daňová sazba progresivní, v České republice je naopak uplatňována lineární sazba daně. Nejvyšší možná daňová sazba se v jednotlivých zemích výrazně liší, státy Německo a Česká republika navíc do konce roku 2020 využívaly solidárního zvýšení či solidární daň. Způsob zdanění příjmů ze zaměstnání se v České republice od ostatních států do roku 2020 výrazně lišilo, neboť bylo využíváno superhrubé mzdy pro výpočet daně. To znamená, že tato efektivní daň byla vyšší, než činila jednotná lineární sazba (15 %). Typické 13. a 14. platy v Rakousku jsou zdaňovány zvláštními sazbami.

Výše nezdanitelného minima se napříč zeměmi příliš neliší. Pro porovnání výše nezdanitelného minima bylo využito relativního indikátoru představujícího podíl

nezdanitelného minima v absolutní výši a průměrné hrubé roční mzdy. Postup výpočtu je uveden v příloze D. V České republice je zmíněný podíl s 26,73 % nejvyšší ze sledovaných států, naopak ve Švýcarsku, kde jsou průměrné platy značně vyšší než v ostatních zvolených evropských státech, je tento podíl s 18,48 % nejnižší.

Nejvyšších sazeb daně dosahují poplatníci s nejvyššími příjmy v Rakousku, kdy na daň z příjmu připadá až 55 % základu daně. V Německu a ve Švýcarsku mají sezdané osoby možnost společného zdanění manželů. Tohoto způsobu zdanění však není možné využít v České republice ani v Rakousku. V České republice a v Rakousku mají však značnou výhodu podnikatelé, neboť mají možnost určit výši svých výdajů paušální metodou, přičemž v České republice jsou paušální sazby značně vyšší. V Německu takovou volbu poplatníci nemají.

Ve všech čtyřech státech mají daňoví poplatníci možnost uplatňovat velké množství daňových odpočtů, slev či bonusů. V příslušných zákonech je jmenována široká škála položek snižujících základ daně či daň samotnou. Z důvodu tak velkého objemu odpočtů a slev není možné v rámci této diplomové práce všechna možná daňová zvýhodnění uvést a komplexně je komparovat. Některé daňové úlevy však stojí za zmínku. V České republice se jedná např. o zvýhodnění v podobě standardní daňové slevy pro každého poplatníka nebo školovné, tj. podpora prostřednictvím snížení daní pro rodiče dětí, která navštěvují předškolní zařízení. V Německu mají rovněž všichni poplatníci nárok na základní odpočet, a dále jsou zvýhodněni poplatníci, kteří dovršili v předchozím zdaňovacím období 64 let a více. Podmínkou využití zvýhodnění jsou pochopitelně zdanitelné příjmy. I v Rakousku existuje tzv. sleva pro penzisty a možnost standardního příspěvku v podobě uplatnitelných výdajů k dosažení příjmů. Ve Švýcarsku existují tzv. sociální odpočty, které závisí na různých faktorech lišících se dle kantonu a obce. Jedná se např. o věk poplatníka, rodinný stav či počet dětí.

Ve všech sledovaných daňových systémech je za zdaňovací období považován kalendářní rok, stejně tak platí jednotné podmínky pro daňová tvrzení, co se týče možnosti poplatníků vyplnit přiznání elektronicky.

7 Východiska a metody pro komparační analýzu

7.1 Grafické znázornění

Statistické grafy slouží jako podpůrný nástroj pro znázornění dat různé problematiky. Jejich cílem je usnadnit porozumění demonstrovaným datům. Existuje několik typů grafů, nejhojněji je využíváno sloupcových, spojnicových, krabičkových, bodových grafů či histogramů nebo polygonů (Hendl a kol., 2014, str. 41 a 42). V rámci této práce budou použity spojnicové grafy a bodové grafy s linií trendu.

7.2 Regresní a korelační analýza

Pokud je cílem identifikovat vztahy mezi několika statistickými znaky, pak je vhodné využít regresní a korelační analýzu. Regresní analýza díky vhodně zvolené regresní funkci při zadaných empirických hodnotách slouží ke zjištění příčinných vztahů mezi těmito sledovanými znaky. Korelační analýza je více zaměřena na zkoumání intenzity (síly) vztahu daných proměnných než na zkoumání příčin a důsledků vyplývajících ze zvolených statistických znaků (Hindls, Hronová, Seger, & Fischer, 2007, str. 171, 172 a 178). Pokud jsou zvolenými proměnnými kvantitativní znaky, pak je v korelační analýze nejčastěji využíváno Pearsonova korelačního koeficientu, který může nabývat hodnot od -1 do 1. Kovariance je jev, na jehož základě je zmíněný koeficient určován. Interpretací kladných hodnot koeficientu je přímá závislost mezi sledovanými proměnnými, naopak záporné hodnoty představují nepřímou závislost, a pokud je koeficient roven 0, pak žádná závislost neexistuje. Čím vyšší je koeficient v absolutní hodnotě, tím je vztah silnější. Nyní bude uveden vzorec pro výpočet Pearsonova korelačního koeficientu, který se značí písmenem r_{yx} (Řezanková & Löster, 2013, str. 48):

$$r_{yx} = r_{xy} = \frac{s_{xy}}{s_x s_y} = \frac{\overline{xy} - \bar{x} \cdot \bar{y}}{\sqrt{(x^2 - (\bar{x})^2) \cdot (y^2 - (\bar{y})^2)}} \quad (1)$$

Závislost proměnných dle hodnot, resp. intervalu hodnot korelačních koeficientů v absolutních hodnotách, lze potom charakterizovat následovně:

- 0 nezávislost
- (0;0,3) nízká závislost
- (0,3;0,5) mírná závislost
- (0,5;0,7) střední závislost
- (0,7;0,9) vysoká závislost
- (0,9;1) velmi vysoká závislost
- 1 úplná závislost (Havel, 2018, str. 30).

Pokud je využito regresní analýzy při dvou proměnných, pak je ze zjištěných závislostí následně možné odhadovat budoucí vývoj závisle proměnné y dle vývoje nezávislé zvolené proměnné x . Klíčovým bodem pro celou regresní analýzu je nalezení vhodné regresní funkce. Vhodná regresní funkce může být zvolena na základě věcně ekonomických kritérií, resp. nějaké ekonomické teorie nebo rozbořem empirického průběhu závislosti. Existuje však konsensus, že ideálním postupem při rozhodování o typu regresní funkce je využití obou zmíněných metod současně. Pokud je využito druhé z možností, pak je základem grafická metoda. Tou se rozumí grafické zobrazení všech dvojic pozorování x a y u znázorněných v bodovém diagramu. Dle vývoje bodového diagramu lze rozhodovat, jaká funkce by nejvíce odpovídala sledované závislosti. Regresní funkce vycházející z empirických dat je odhadem teoretické regresní funkce, kterou se rozumí ideální stav funkce, proto je empirická funkce pouhým odhadem. Je tedy nutné zjistit neznámé konstanty neboli parametry. Tento způsob odhadování se často provádí metodou nejmenších čtverců. Přímkovou regresi lze označit za nejjednodušší typ regresní funkce a je využívána nejhojněji. Tvar funkce lze zapsat následovně:

$$n = \beta_0 + \beta_1 * x \quad (2)$$

přičemž β_0 a β_1 jsou odhady parametrů, které jsou stanoveny dle metody nejmenších čtverců. (Hindls et al., 2007, str. 180 - 186).

Při použití regresní a korelační analýzy je nutné zjistit kvalitu regresní funkce a těsnost vztahu zvolených proměnných. Těsnost vztahu a kvalita modelu jsou vzájemně provázané, neboť síla závislosti a kvalita modelu je tím větší, resp. lepší, čím blíže se empirické hodnoty nachází k odhadnuté regresní funkci. Kvalitu modelu i těsnost vztahu lze vyjádřit indexem determinace značeného jako R^2 , pro nějž platí, že nabývá hodnot od 0 do 1. Hodnota rovna jedné představuje největší sílu závislosti, a tedy i kvalita modelu bude v tomto případě největší možná. Index determinace vyjádřený v procentech lze pak interpretovat jako takovou část modelu, kdy vlivem změny nezávisle proměnné se mění závisle proměnná (Hindls et al., 2007, str. 202 a 204).

7.3 Daň z příjmů fyzických osob a ekonomický růst

Obecně mezi ekonomy neexistuje konsensus o tom, zda ekonomický růst účinně ovlivňuje výši výnosu z DPFO. Zatímco některé literární a výzkumné zdroje uvádějí jako výsledek různých analýz negativní vztah těchto dvou makroekonomických veličin, v jiných zdrojích je zastáván názor, že se tyto veličiny nijak významně neovlivňují (Vláda ČR).

Závěry, které plynou z analýzy dat zemí OECD, jsou shodné a vykazují negativní korelaci mezi výnosem DPFO a ekonomickým růstem. Analýza OECD zveřejněná v roce 2010, v jejíž rámci byl zkoumán vztah mezi vývojem daňového výnosu a vývojem ekonomického růstu ve 31 zemích v období 1968 až 2008, potvrzuje negativní korelační vztah. Ke stejnému výsledku dospěli i ekonomové při analýze další studie OECD z období let 1971 až 2004, při níž bylo předmětem výzkumu zkoumání vztahu na vzorku 21 zemí. Dále bylo v rámci tohoto výzkumu zjištěno, že existuje negativní vztah mezi mírou progresivity DPFO a ekonomickým růstem. Na druhou stranu ale existují i teorie, které na základě provedených statistických analýz negativní korelační vztah odmítají. Výzkum provedený na datech z Velké Británie například ukazuje, že se změny v daňových výnosech nenastávají významné změny v ekonomickém růstu. Britští ekonomové se domnívají, že změny v daňovém výnosu mají vliv na změny v sociálním blahobytu. Dle studie *The Income Tax Structure's Impact on Growth, Valuation and Global Investments: A Three Stakeholders Perspective*, která byla provedena na vzorku 108 zemí, korelace nebyla potvrzena. Ani dle autorů Lee a Gordona, kteří vycházeli ze

studie, která byla provedena na vzorku 70 zemí, nebyl potvrzen žádný statisticky významný vztah mezi daňovou sazbou DPFO a ekonomickým růstem (Vláda ČR).

Nelze tedy obecně jednoznačně říci, že ve všech daňových systémech a zda vůbec existuje vztah mezi ekonomickým růstem a výnosy z DPFO.

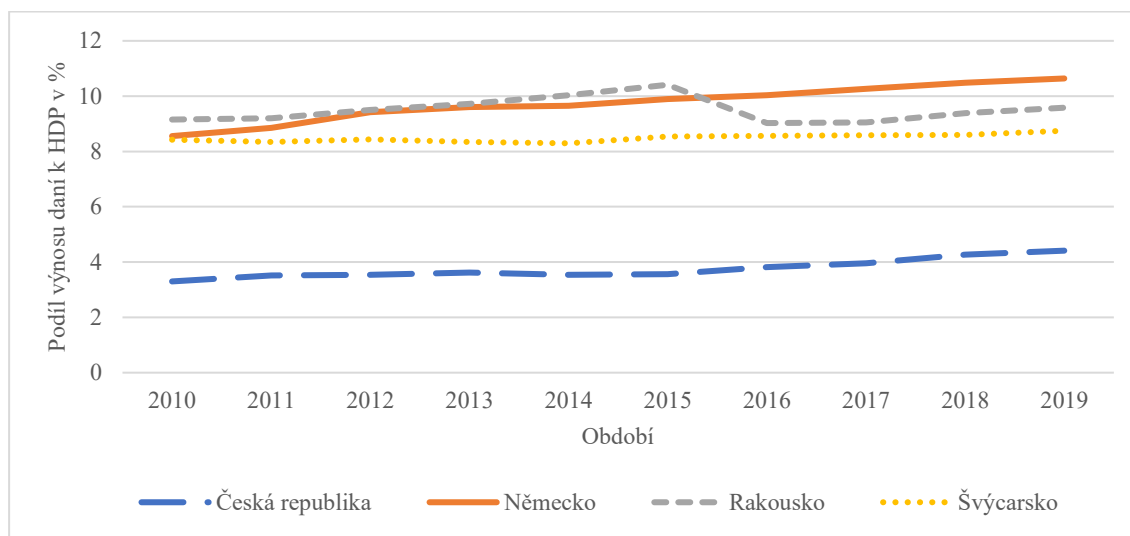
Vzhledem k tomu, že většina analýz bude provedena na základě dat poskytnutých mezinárodním statistickým systémem OECD, bylo by vhodné se o této databázi alespoň v krátkosti zmínit. OECD je od roku 1961 kvalitním poskytovatelem širokého spektra statistického zpracování dat z oblasti nejen ekonomické, ale i sociální a environmentální. Kvalitu potvrzuje odbornost týmů, které mají na starost provádění statistických procesů. Statistické zpracování dat týkající se makroekonomického prostředí jsou prováděny Statistickým direktorátem. Direktoráty zajišťují podporu národním vládám, které jsou součástí mezinárodních statistik. OECD zahrnuje několik dalších direktorátů a pracovních skupin, jež mají na starost rozvoj statistické databáze včetně rozvoje informační, technické a technologické úrovně (Giovannini, překlad Friedrich & Majovská, 2010, str. 73 a 74).

8 Komparační analýza vybraných oblastí daní z příjmů a vliv na makroekonomické ukazatele

8.1 Vývoj výnosů DPFO

Na obrázku 18 je zobrazen trend výnosů DPFO vyjádřených jako procento HDP v průběhu deseti let mezi roky 2010 až 2019.

Obrázek 18: Vývoj výnosů daní z příjmů FO ve vztahu k HDP v procentech

Zdroj: OECD (2021), zpracováno autorkou

Po seznámení se s jednotlivými mechanismy určení výše daní z příjmů fyzických osob se dá již předpokládat, že celkové výnosy vztahované k HDP České republiky budou dosahovat nižších hodnot než v ostatních sledovaných zemích, ve kterých jsou uplatňovány daňové sazby progresivní, které v některých zemích dosahují až 50 %. Je možné tedy pozorovat značné odchýlení hodnot České republiky od hodnot ostatních sledovaných států. Podíl vybraných daní z DPFO k HDP se ve všech třech německy mluvících zemích naopak přibližuje k podobným hodnotám. V Německu je zřejmý nárůst podílu vybraných daní z příjmů k HDP v uplynulých letech, mírné zvyšování je patrné i v České republice. V Rakousku byl zaznamenán poměrně výrazný pokles v roce 2016. Ten se projevil v důsledku daňové reformy, která značně snížila daňovou zátěž poplatníků

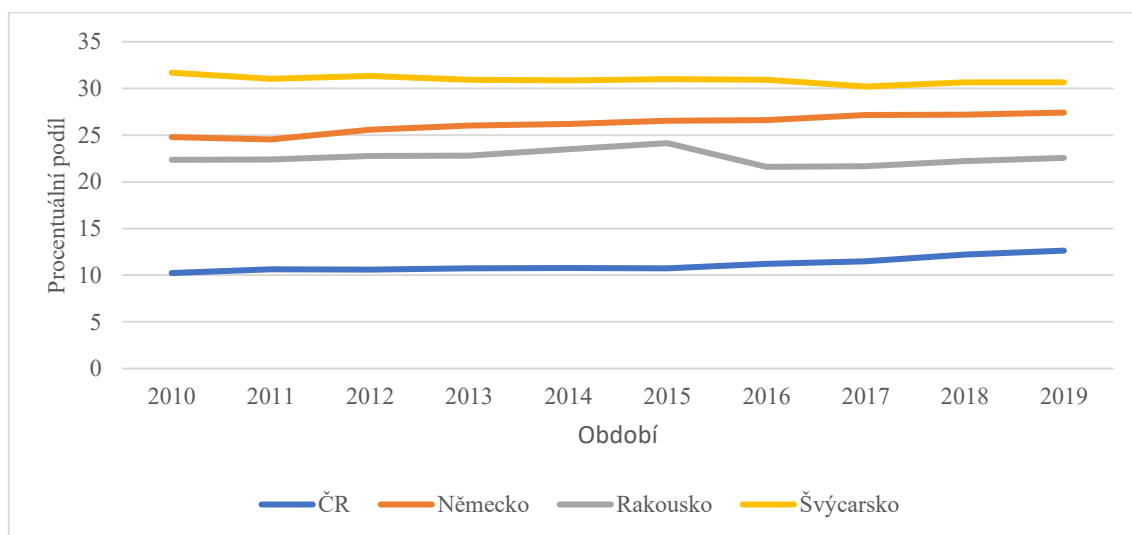
s nižšími a průměrnými příjmy (OECD, 2017). Ve Švýcarsku se podíl vybraných daní k HDP v průběhu let příliš nelišil.

Na grafu lze pozorovat určitou podobnost rostoucího trendu výnosů České republiky a Německa. Obdobného trendu růstu daňového výnosu si lze povšimnout i v případě Švýcarska. Síla závislosti výnosů DPFO jednotlivých zemí bude provedena korelační analýzou v kapitole 8.5.

8.2 Vývoj podílu DPFO na celkovém daňovém výnosu

Vývoj podílu DPFO a celkového daňového výnosu se napříč zeměmi poměrně liší. Vývoj vybraného indikátoru, který představuje zastoupení DPFO na celkových vybraných daních jednotlivých států, je znázorněn v grafu níže.

Obrázek 19: Vývoj podílu DPFO na celkovém daňovém výnosu

Zdroj: OECD (2021), zpracováno autorkou

V České republice byl podíl zdanění příjmů fyzických osob na celkové sumě státem vybraných daní ve srovnání se zkoumanými daňovými systémy zaznamenán nejnižší. V roce 2019 tento podíl konkrétně činil pouhých 12,63 %. Oproti tomu ve Švýcarsku představují příjmy státu plynoucí ze zdanění příjmů fyzických osob téměř třetinu veškerých vybraných daní, přesně 30,66 % za kalendářní rok 2019. Rakouská ekonomika zaznamenala tento podíl ve výši 22,57 % a v Německu tento údaj nabyl hodnoty 27,41 %. Je nutno však zdůraznit, že podíl daňových příjmů nezahrnuje odvody na sociální a zdravotní zabezpečení, neboť předmětem této diplomové práce je zkoumat

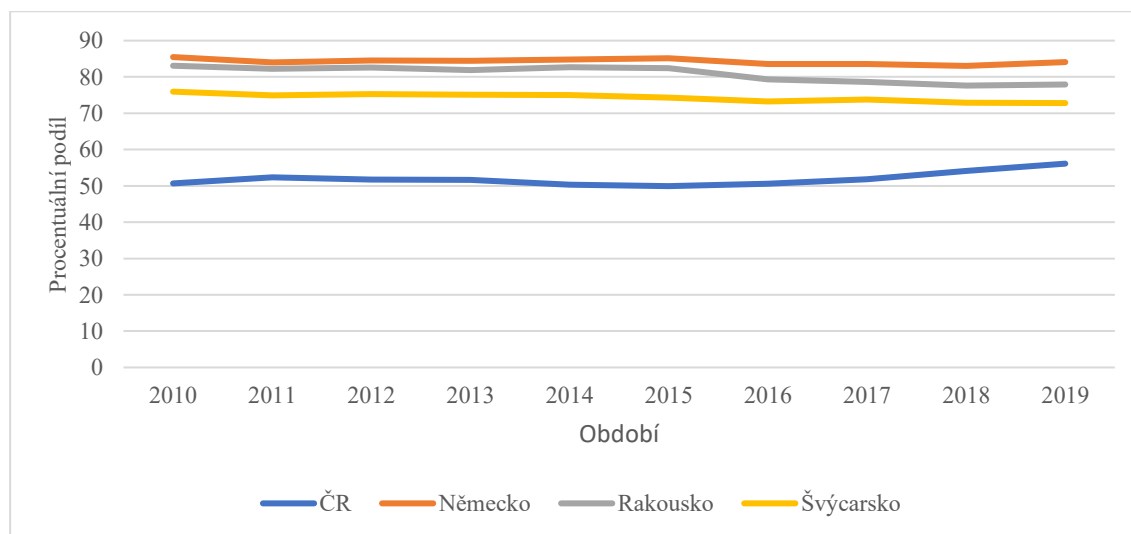
pouze samotnou daň z příjmů fyzických osob. Cílem tedy není určit celkové zatížení příjmů fyzických osob odvody, nýbrž zatížení příjmů fyzických osob vybranou daní a pohled na výnosy těchto daní z pohledu jednotlivých států.

Jistou podobnost vývoje určeného podílu lze pozorovat mezi Českou republikou a Německem. V obou zemích byl zaznamenán zvyšující se podíl v průběhu let. Naopak ve Švýcarsku zastoupení DPFO v celkových daňových výnosech má spíše klesající tendenci.

8.3 Vývoj podílu DPFO na celkovém výnosu daní z příjmů

Při sledování podílu daně z příjmů fyzických osob na výnosech celkových daní z příjmů, tj. fyzických i právnických osob, byly zjištěny ve sledovaných státech rovněž značné rozdíly.

Obrázek 20: Vývoj podílu DPFO na DPFO + DPPO

Zdroj: OECD (2021), zpracováno autorkou

Zatímco v České republice DPFO tvořila v průběhu let přibližně polovinu součtu příjmů státu z DPFO a DPPO, v Německu jsou příjmy státu v podobě daní z příjmů tvořeny převážně DPFO, resp. v roce 2019 to bylo ve výši 84 %. Přestože v Rakousku a Švýcarsku podíl DPFO na celkovém výnosu daní z příjmů v průběhu let klesal a lze si povšimnout jisté podobnosti ve vývoji, představuje v obou případech stále velmi důležitou část daňových příjmů, neboť DPFO v obou státech tvoří více než 70 % daní z příjmů.

8.4 Analýza závislosti daňových výnosů na HDP

Analýza závislosti daňových výnosů na makroekonomickém ukazateli HDP reflektující vývoj ekonomiky byla provedena pomocí jednoduché statistické regrese se dvěma proměnnými. Za nezávisle proměnnou byly zvoleny roční přírůstky, příp. úbytky nominálního HDP a za závisle proměnnou přírůstky, resp. úbytky výnosů daně z příjmů fyzických osob vyjádřené taktéž v nominálních hodnotách ve sledovaném období mezi roky 2010 až 2019. Takto stanovená nezávisle proměnná byla zvolena z důvodu, jenž plyne ze samotné základní otázky výzkumu, kdy jedním z cílů výzkumné části práce je zjistit, jak se bude vyvíjet výnos DPFO, pokud se změní HDP o jednotku. Pokud tedy budou k dispozici odhady růstu/poklesu HDP, pak bude možné odhadnout i možný budoucí scénář vývoje výnosu DPFO s určitou pravděpodobností za předpokladu, že modely odhadů budou kvalitní. Výsledky této analýzy bude možné využít při rozhodování příslušných veřejných činitelů o daňové politice státu, pokud budou tato rozhodnutí učiněna na základě statistických prognóz, přičemž klíčové budou výsledky této analýzy.

Primárním zdrojem dat následně využitých ve statistické regresní a korelační analýze byla online dostupná veřejná databáze mezinárodní statistiky organizace OECD. Tato data, kromě zaokrouhlení, jinak nebyla žádným způsobem pozměněna. Zaokrouhlení bylo zvoleno na čtyři desetinná místa.

Výše změn výnosů DPFO byly vypočteny pomocí vhodných matematických úprav. Výchozí data byla rovněž použita z oficiální statistické databáze zemí OECD. Původními daty byly absolutní hodnoty nominálního HDP vyjádřené v milionech amerických dolarů (zkr. USD) a podílu výnosů daně z příjmů fyzických osob na nominálním HDP. Z těchto dvou typů zdrojových dat byly následně vyjádřeny relativní hodnoty výnosů daní z příjmů FO v jednotlivých obdobích. Posléze byly pomocí jednoduchého vzorce pro výpočet změny veličiny mezi dvěma obdobími odvozeny procentuální roční změny ve výnosech.

Pro analýzu provedenou pomocí statistické regrese a korelace bylo využito analytického nástroje Analýza dat v excelovém procesoru a dále vzorců. **Nezávisle proměnnou y** byly tedy zvoleny změny nominálního HDP a **závisle proměnnou x** představovaly změny v daňových výnosech. Počet pozorování pro každou zemi, jenž vychází z délky sledovaného období, bylo 10. Analýza byla provedena na pětiprocentní hladině

spolehlivosti označené alfa. Hypotézou H_0 je tvrzení, že model je statisticky nevýznamný. Interpretace výsledku je taková, že nelze jej využívat pro statistické odhadování hodnot. Alternativní hypotézou H_1 je situace, kdy je model z pohledu statistiky významný a lze jej využít pro odhadování zvolených proměnných.

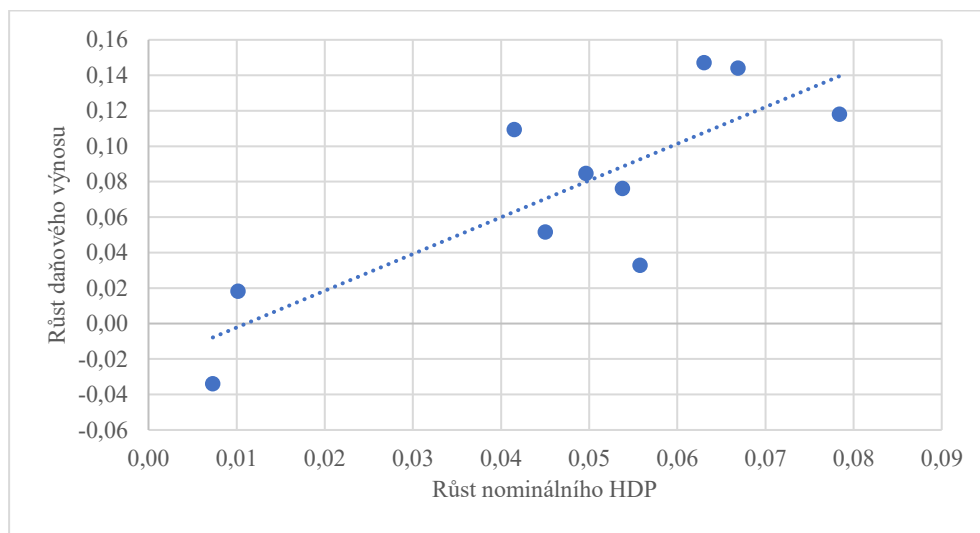
Výsledky regresní a korelační analýzy pro každou sledovanou zemi jsou okomentovány v následujících podkapitolách.

8.4.1 Definice závislosti v České republice

Dle výsledků regresní analýzy lze označit vztah mezi sledovanými proměnnými, tj. změnami HDP a změnami výnosů DPFO za vysokou přímou závislost, která je potvrzena korelačním koeficientem nabývajícím hodnotu 0,8164. Dále byla **p hodnota** celého modelu s hodnotou 0,0039 menší než hladina významnosti alfa. Na 5 % hladině významnosti se tedy zamítá nulová hypotéza o statistické nevýznamnosti modelu a potvrzuje se alternativní hypotéza, že model je statisticky významný a lze jej využít pro odhadování hodnot. U ukazatele index determinace byla vykázána hodnota na úrovni 66,6 %. Tento údaj lze interpretovat následovně:

66 % změn ve výnosech DPFO je popsáno změnami v nominálním HDP.

Obrázek 21: Bodový graf odchylek od regresní přímky (ČR)

Zdroj: vlastní zpracování, 2021

Rovnice přímky vyplývající z regresní analýzy, která udává vztah mezi dvěma sledovanými veličinami je následující:

$$y = -0,0229 + 2,0271x \quad (3)$$

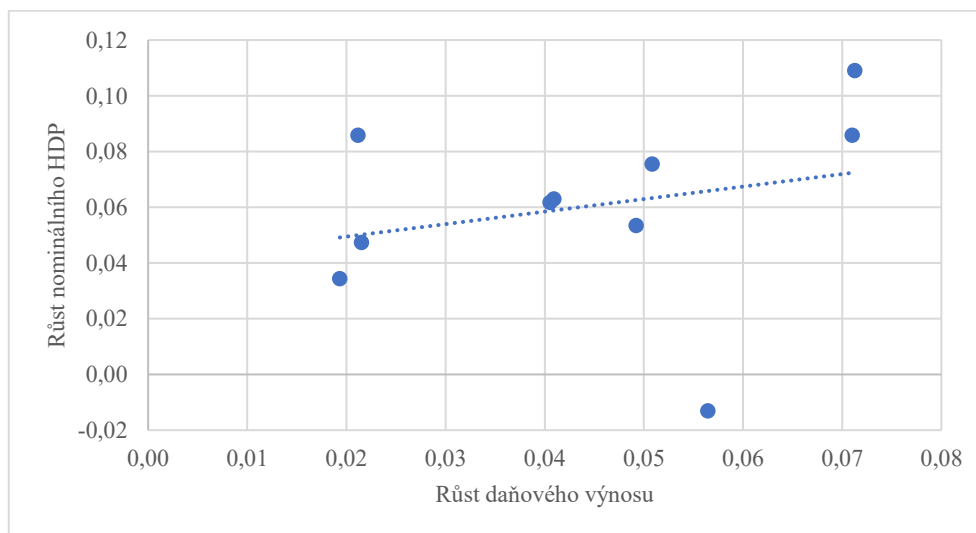
tj. pokud se změní nezávisle proměnná x (nominální HDP) o jednotku, potom se změní závisle proměnná y (nominální výnosy z DPFO) přibližně o dvě jednotky.

8.4.2 Definice závislosti v Německu

V případě analýzy závislosti u Německa neprokázala regresní analýza ze statistického pohledu významný vztah. Z výsledků regresní analýzy byla prokázána pouze nízká přímá závislost, která byla potvrzena nízkým korelačním koeficientem nabývajícím hodnoty 0,2577. S **p hodnotou** větší než hodnotou spolehlivosti alfa nebylo dokázáno, že využitý model je statisticky významný. Nulová hypotéza se tedy nezamítá, resp. neexistuje jistota, že je model statisticky nevýznamný. Proto jej nelze pro odhadování hodnot využít. Index determinace s hodnotou 6,64 % navíc potvrzuje, že kvalita použitého modelu není dostatečně vysoká. Lze tedy konstatovat, že na vybraných datech není možné pozorovat žádný statisticky významný vztah.

V bodovém grafu níže lze pozorovat, že odchylky od přímky, jejíž rovnicí je vztah mezi proměnnými, jsou poměrně velké, jeden bod pak vykazuje dokonce zápornou hodnotu.

Obrázek 22: Bodový graf odchylek od regresní přímky (Německo)

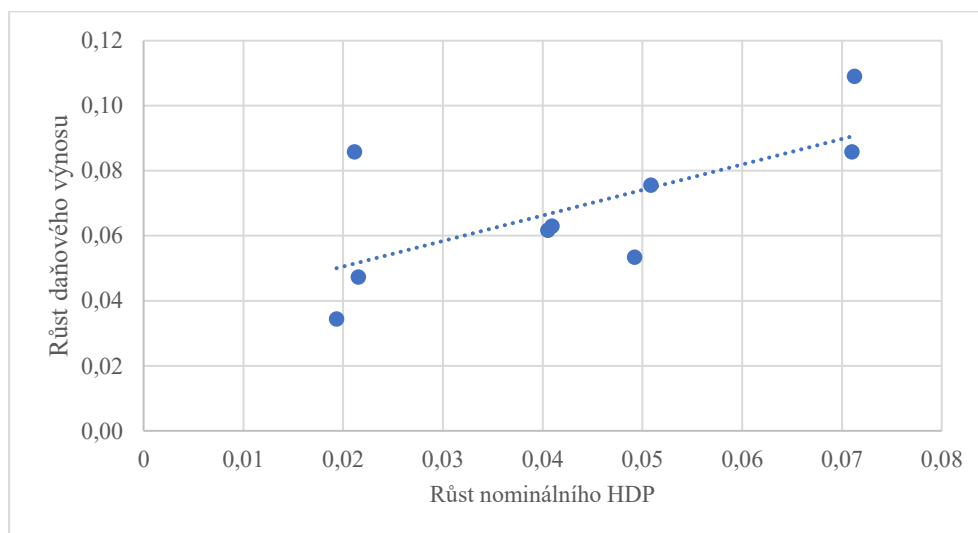
Zdroj: vlastní zpracování, 2021

Pokud je ale dána pozornost na rok 2010, kdy byl zaznamenán pokles ve výnosech z DPFO, lze usoudit, že tato extrémní situace může být vinou zkreslení celého modelu. V roce 2010 byl zaznamenán historicky největší růst ekonomiky Německa od sjednocení státu v roce 1990 (Česká televize, 2012) a zároveň poměr daňového výnosu k HDP se oproti roku 2009 snížil o více než půl procenta. To bylo způsobeno především protikrizovými opatřeními, která byla přijata v reakci na globální hospodářskou krizi, jež výrazně zasáhla i německou ekonomiku. V rámci protikrizových opatření bylo mimo jiné zavedeno snížení daní domácnostem, zvýšení nezdánitelného minima nebo rozšíření daňových pásem tak, aby na poplatníky dopadala nižší daňová zátěž nebo zlepšení podmínek pro nárok na dětské bonusy (Parlament České republiky, 2009, str. 19).

Pokud by tedy byly uvažovány pouze hodnoty zvolených proměnných za období 2011 až 2019, pak je mezi nimi prokazatelná přímá závislost. Kladný korelační koeficient s hodnotou 0,6833 prokazuje střední přímou závislost.

Model lze považovat za statisticky významný, jelikož **p hodnota** je 0,0434, a tedy nulová hypotéza o bezvýznamnosti modelu byla zamítnuta, alternativní hypotéza o významnosti modelu byla potvrzena. Dále lze na základě provedené analýzy tvrdit, že změny ve výnosech DPFO nastávají ze 46,68 % v důsledku změn HDP.

Obrázek 23: Bodový graf odchylek od regresní přímky bez roku 2010 (Německo)

Zdroj: vlastní zpracování, 2021

Rovnice regresní přímky má následující tvar:

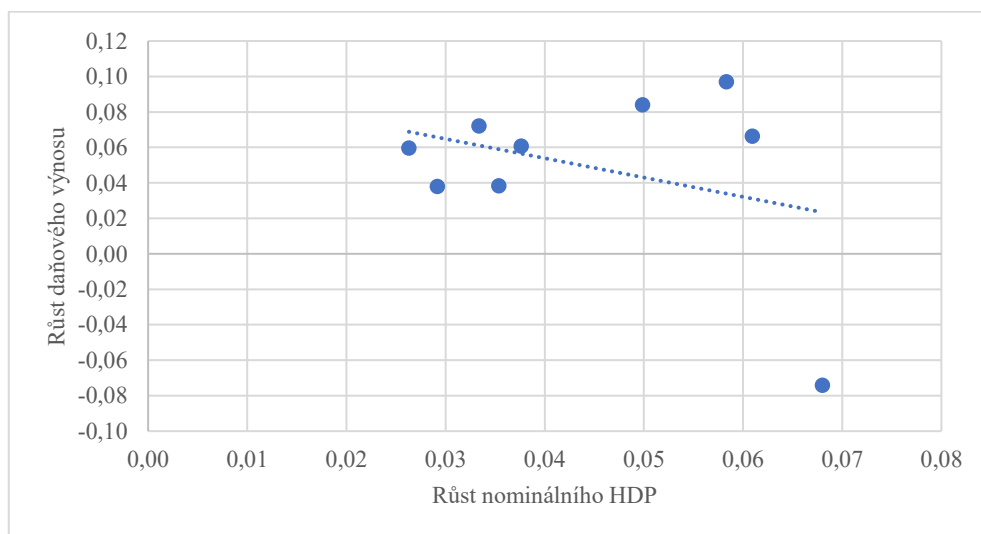
$$y = 0,0348 + 0,7845x \quad (4)$$

Tento vztah lze interpretovat tak, že pokud se změní nezávisle proměnná x o 1 jednotku, pak se změní závisle proměnná y o 0,8 jednotky.

8.4.3 Definice závislosti v Rakousku

S vykázanou hodnotou korelačního koeficientu $-0,3299$ lze v případě analýzy závislosti mezi zvolenými proměnnými nominálního HDP a výnosy z DPFO hovořit v případě Rakouska o mírném stupni nepřímé závislosti mezi proměnnými. Tento model však nebyl vyhodnocen jako spolehlivý, neboť hodnota indexu determinace se ustálila na úrovni 10,88 %. Toto potvrzuje i fakt, že **p hodnota** byla vykázána větší než hladina významnosti alfa, a tedy nulová hypotéza o nevýznamnosti modelu se nezamítá, a proto model není využitelný pro odhady budoucích hodnot.

Obrázek 24: Bodový graf odchylek od regresní přímky (Rakousko)

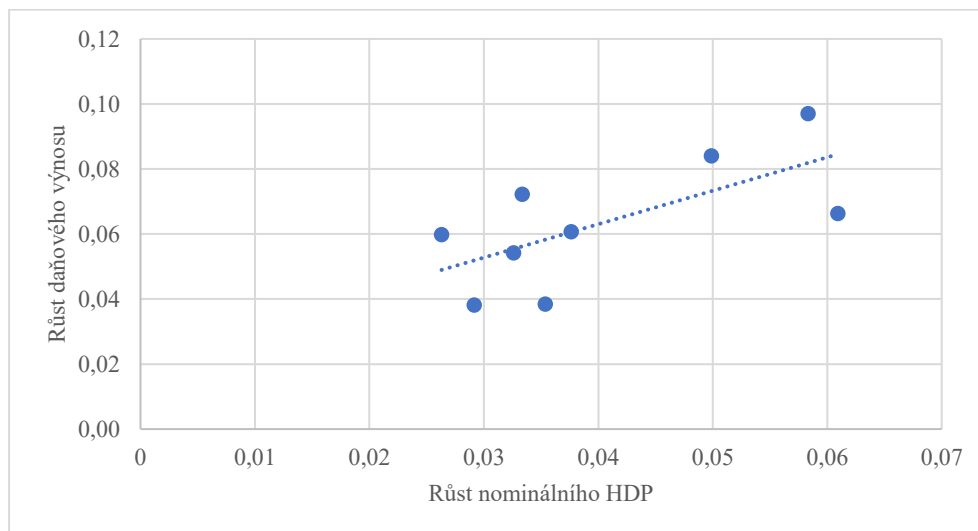
Zdroj: vlastní zpracování, 2021

Nicméně pokud bude kladena pozornost na bodový graf odchytek od regresní přímky, nelze přehlédnout bod, jehož souřadnicemi jsou hodnoty proměnných za rok 2016, který značně vybočuje od ostatních hodnot. Tento výrazný rozdíl je dán velkým propadem ve výnosech DPFO v roce 2016, který byl dán mimořádnou situací, kterou byla daňová reforma. Bude-li upuštěno v rámci zjišťování dlouhodobé závislosti mezi zvolenými proměnnými od této mimořádné situace a hodnot pro rok 2016, lze získat model

statisticky významný, prokazující přímou závislost s korelačním koeficientem na úrovni 0,6758. Nulová hypotéza o nevýznamnosti modelu se zamítá, jelikož **p hodnota** 0,0457 je větší než zvolená hladina významnosti alfa. Alternativní hypotéza se tedy potvrzuje. To znamená, že model lze považovat za statisticky významný.

Na bodovém grafu jsou znázorněny odchylky od pozitivně skloněné regresní přímky.

Obrázek 25: Bodový graf odchylek od regresní přímky bez roku 2016 (Rakousko)

Zdroj: vlastní zpracování, 2021

Kvalitu modelu lze vyjádřit i pomocí indexu determinace, který v tomto případě vykazuje hodnotu 45,66 %. To znamená, že změny ve výši výnosů z DPFO nastaly ze 45,66 % v důsledku změn ve výši nominálního HDP.

Rovnice pozitivně skloněné regresní přímky je následující:

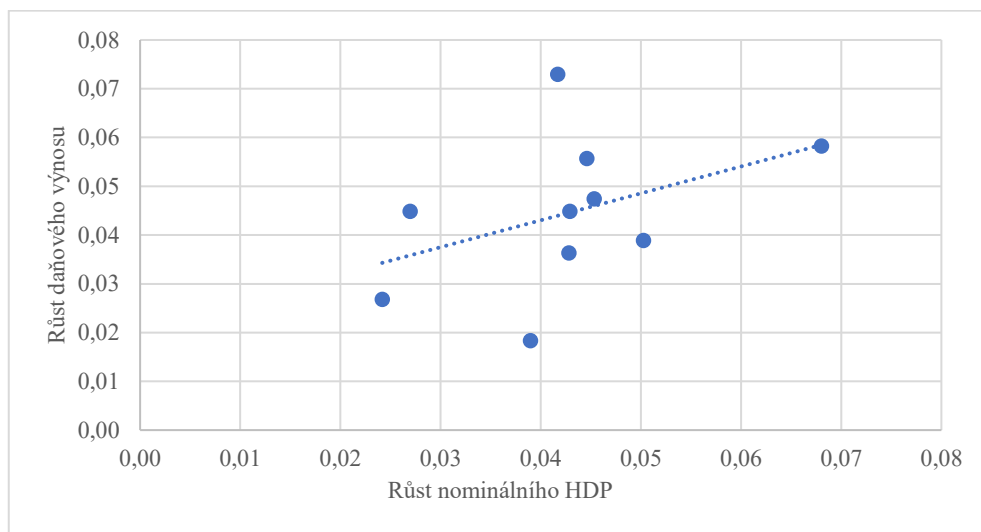
$$y = 0,0219 + 1,028x \quad (5)$$

Dle rovnice regresní přímky lze usoudit, že pokud se nezávisle proměnná x změní o 1 jednotku, pak se závisle proměnná změní o 1,05 jednotky.

8.4.4 Definice závislosti ve Švýcarsku

Obdobně jako u ostatních států je níže uveden bodový graf znázorňující odchylky od přímky plynoucí z regresní rovnice.

Obrázek 26: Bodový graf odchylek od regresní přímky (Švýcarsko)

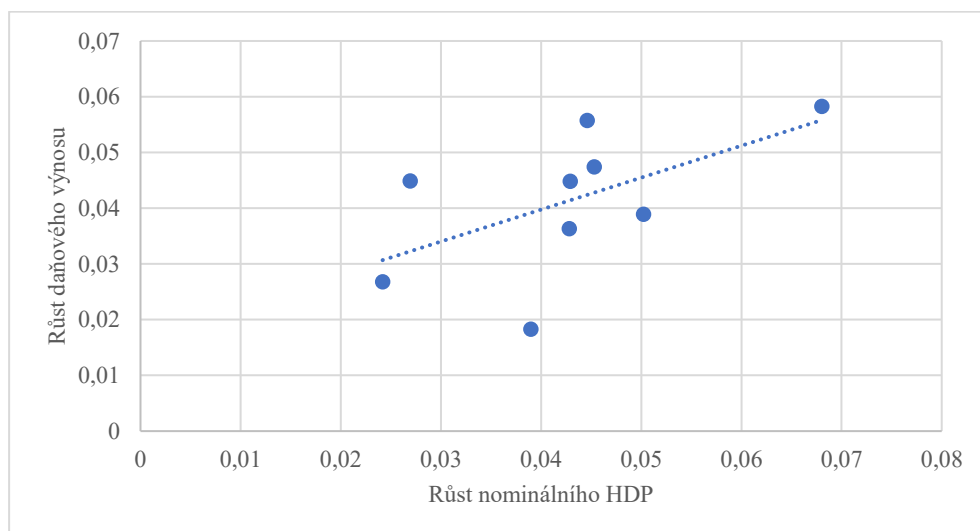

Zdroj: vlastní zpracování, 2021

Při analýze zvolených dat vycházejících byla zjištěna mírná přímá závislost, kterou potvrzuje korelační koeficient s hodnotou 0,4235. Model však nelze považovat za statisticky významný, neboť na pěti procentní hladině významnosti alfa nebyla zamítnuta nulová hypotéza, to znamená, že není jisté, že model není nevýznamný.

Přestože bylo upuštěno od nejextrémnější hodnoty modelu, tj. nebyly zahrnuty hodnoty pro rok 2015, nelze považovat model za statisticky významný. V bodovém grafu lze pozorovat, že se v modelu nachází ještě jeden bod více vzdálený od regresní přímky, než je tomu u ostatních bodů. Od dalších bodů upuštěno nebude z důvodu délky časové řady, která v tomto případě představuje omezení.

Obrázek 27: Bodový graf odchylek od regresní přímky bez roku 2015 (Švýcarsko)

Zdroj: vlastní zpracování, 2021

Jelikož model vykázal **p hodnotu** 0,1089 větší, než je zvolená hladina významnosti alfa, nelze zamítnout nulovou hypotézu o nevýznamnosti modelu. To znamená, že model nelze považovat za statisticky významný a budoucí odhady hodnot nelze určovat na základě zvoleného modelu.

8.5 Analýza podobnosti daňových systémů

Nyní bude následovat interpretace výsledků z provedené korelační analýzy, jejíž pomocí byla zjišťována závislost výnosů daní z příjmů fyzických osob mezi sledovanými daňovými systémy za období 2010 až 2019.

Zvolenými statistickými znaky jsou výnosy DPFO vyjádřené v procentech makroekonomického ukazatele HDP. Vybraný indikátor se označuje jako jednoduchá daňová kvóta. Nástrojem korelační analýzy byl Pearsonův korelační koeficient zjištěný příslušnou funkcí v Excelu. Následuje matice sestavená z korelačních koeficientů zaznamenávající závislosti jednotlivých zemí.

Tabulka 16: Korelační matice výnosů DPFO vztažených k HDP

	ČR	Německo	Rakousko	Švýcarsko
ČR	1	0,8895	-0,1549	0,8208
Německo	0,8895	1	0,1254	0,753
Rakousko	-0,1549	0,1254	1	-0,1556
Švýcarsko	0,8208	0,753	-0,1556	1

Zdroj: vlastní zpracování, 2021

Dle zjištěných výsledků byla prokázána vysoká přímá závislost mezi daňovými příjmy v České republice a v Německu. Dále pak dle statistických pravidel za přímou silnou závislost lze považovat vztah mezi českými a švýcarskými daňovými výnosy, stejně tak i vývoj německých a švýcarských příjmů z DPFO. V případě Rakouska byla s ostatními státy dokázána pouze velmi slabá závislost.

9 Shrnutí výsledků komparační analýzy

Při komparaci bylo využito makroekonomických i mikroekonomických ukazatelů. Jedním z nejdůležitějších a nejhojněji využitých indikátorů byl hrubý domácí produkt (HDP), díky němuž mohla být například stanovena jednoduchá daňová kvóta. Pro mikroekonomické účely byla využita především deskripce daňových systémů, pro kvantitativní porovnávání byl využit například ukazatel nezdanitelného minima vyjádřeného v procentech průměrné roční hrubé mzdy.

Při zkoumání vývoje výše výnosů z DPFO vztahených k HDP bylo zjištěno, že vlivem způsobu zdanění představují výnosy z DPFO v České republice výrazně nižší podíl na HDP, než je tomu u tří německy mluvících zemí, které uplatňují progresivní způsob zdanění příjmů fyzických osob. Zároveň ale byla zjištěna podobnost vývoje tohoto podílu v České republice, v Německu a ve Švýcarsku. V Rakousku výnosy nejprve mezi lety 2010 a 2015 rostly, avšak v roce 2016 byl zaznamenán výrazný pokles plynoucí z uskutečněné daňové reformy. Průkaznější výsledky by však bylo možné získat rozšířením časové řady.

Zajímavé jsou výsledky dat z poměru výnosů z DPFO na celkových daňových výnosech, kdy výnosy z DPFO v České republice představují výrazně nižší podíl na celkovém zdanění, než je tomu v Německu, Rakousku a Švýcarsku. Zatímco v České republice hodnota ve sledovaném období rostla od roku 2010 přibližně z 10,2 % na 12,6 % v roce 2019, stále tato hodnota vykazovala v porovnání s německy mluvícími zeměmi výrazně menší podíl, neboť například v Rakousku se hodnoty pohybovaly v průběhu sledovaných roků kolem 22 %, v Německu podíl v průběhu let rostl (v roce 2019 na 27,41 %) a ve Švýcarsku výnosy z DPFO tvoří dokonce téměř třetinu všech daňových výnosů. Dále je nutno poznamenat, že ve Švýcarsku představují DPFO poměrně významnou část daňových příjmů státu. Podobnost ve vývoji podílu DPFO na celkovém zdanění pak byla zjištěna mezi Českou republikou a Německem.

Při analyzování podílu DPFO na celkových vybraných daních z příjmů, tedy jak od fyzických tak od právnických osob bylo dospěno k závěru, že v České republice jsou výnosy z daní z příjmů přibližně rovnoměrně rozděleny mezi daň vybranou právnickými a fyzickými osobami, kdežto v Německu a Rakousku je ve větší míře zastoupena vybraná daň od fyzických osob, jež se v průběhu let pohybovala kolem

80 %. Ve Švýcarsku tvoří rovněž převážnou většinu výnosů daní z příjmů odvedená daňová povinnost vztahující se na fyzické osoby.

Z výsledků regresní analýzy byly zjištěny zajímavé poznatky týkající se závislosti zvolených proměnných. V případě České republiky byla potvrzena vysoká přímá závislost. Model byl vyhodnocen jako statisticky významný, a tedy využitelný pro budoucí odhady hodnot. Také kvalita modelu byla dle výsledků analýzy uspokojivá, neboť index determinace vykázal hodnotu mírně přesahující 66 %. Vztah proměnných lze tedy považovat za přímou závislost, přičemž je uvažováno, že pokud se HDP zvýší o jednotku, pak se výnosy DPFO zvýší přibližně o dvě jednotky.

V Německu byla potvrzena pouze nízká závislost, navíc při nízké kvalitě modelu, avšak při dalším zkoumání modelu bylo zjištěno, že hodnoty z roku 2010 jsou značně vychýleny od ostatních hodnot v regresním modelu. Proto bylo upuštěno od extrémních hodnot roku 2010. V dalším zkoumání nebyla tato hodnota uvažována, neboť ekonomická situace v roce 2010 byla vyhodnocena jako mimořádná na základě přijatých protikrizových opatření, která zasáhla mimo jiné do výše vybraných daní v tomto roce. Model tvořený daty za období 2011 až 2019 byl vyhodnocen jako statisticky významný, je tedy využitelný pro budoucí odhady proměnných. Mezi zvolenými proměnnými byla potvrzena pozitivní závislost.

Provedená regresní analýza pro Rakousko nejprve neprokázala statisticky významný vztah mezi proměnnými, stejně jako tomu bylo v případě Německa. Avšak při dalším zkoumání bylo zjištěno, že bod odpovídající hodnotám zvolených proměnných v roce 2016 se výrazně odlišuje od ostatních hodnot, a tím by mohl být model zkreslený. Bylo zjištěno, že důsledkem klesajících výnosů DPFO v roce 2016 byla daňová reforma. Tu lze považovat za mimořádnou situaci, od které lze v případě zkoumání vztahu závislosti upustit. Následně byla provedena regresní analýza s vynecháním roku 2016. Potvrdila se přímá závislost mezi proměnnými, která byla dále potvrzena i statistickou významností tohoto modelu.

Co se týče Švýcarska, nelze hovořit o statisticky významném modelu, neboť nulová hypotéza o nevýznamnosti modelu nebyla zamítnuta a model tedy nelze využít pro odhadování. Ani při další analýze modelu, kdy byla vynechána nejextrémnější

hodnota, nebyl zjištěn statisticky významný vztah. Nulová hypotéza nebyla zamítnuta, a tedy není možné na základě zvoleného modelu určovat odhady proměnných.

Na základě provedené analýzy lze usoudit, že existuje závislost mezi proměnnými v případě České republiky, Rakouska a Německa. Naopak není možné odhadovat dle zvolené funkce v případě Švýcarska, jelikož žádný statisticky významný vztah nebyl prokázán.

Z analýzy závislosti výnosů DPFO vyjádřených jako procento HDP byla zjištěna silná závislost mezi výnosy České republiky a Německa. Dále pak byl zjištěn významný vztah o silné závislosti mezi Německem a Švýcarskem. U rakouských výnosů DPFO nebyla zjištěna žádná významná závislost s ostatními daňovými systémy.

Závěr

Předmětem této diplomové práce byla deskripce a následná komparace vybraných aspektů daně z příjmu fyzických osob ve čtyřech evropských státech, a to v České republice, Německu, Rakousku a Švýcarsku. Cílem popisu daňových systémů v oblasti daně z příjmu byly podmínky a mechanismy výběru této daně. Dalším dílčím cílem byla komparace daňových výnosů vztažených ke třem zvoleným makroekonomickým indikátorům a zjištění závislosti výnosu daně na HDP pomocí statistické analýzy.

Při shrnutí teoretických poznatků o dani z příjmu bylo zjištěno, že se několik aspektů daně napříč zeměmi výrazně odlišuje. Základní rozdíl spočívá ve způsobu zdanění těchto příjmů. Česká republika na rozdíl od tří německy mluvících zemí uplatňuje lineární zdanění, přesto je o progresi usilováno pomocí velkého množství odpočtů a daňových slev. Další významné rozdíly byly identifikovány u zdanění příjmů z podnikatelských činností. Zatímco v České republice se na podnikatelské příjmy vztahuje lineární sazba daně stejně jako je tomu u příjmů ze závislé činnosti, určení základu daně se na rozdíl od závislé činnosti liší. V České republice je využíváno paušálního stanovení výdajů, jenž může být pro některé podnikatele velice výhodný způsob vykázání výdajů. Tomu nasvědčuje i fakt, že dle informací z roku 2018 přibližně polovina fyzických osob podnikatelů v České republice této možnosti využívala. V Rakousku mají poplatníci tuto možnost také, avšak sazby pro určení výše výdajů, které snižují daňový základ, jsou oproti České republice mnohem nižší. Naopak v Německu možnost paušálního stanovení výdajů vůbec poplatníci nemají. V Německu jsou podnikatelé navíc zatěžováni podnikatelskou daní z příjmů, která se v jednotlivých částech země liší. Ve Švýcarsku je zcela odlišný způsob zdanění, jelikož zdaňování probíhá obvykle na dvou až třech úrovních. Přestože jsou ve Švýcarsku průměrné platy větší, než je tomu ve zbývajících sledovaných zemích, je hranice nezdanitelného minima v porovnání s ostatními sledovanými státy stanovena na nejnižší úrovni.

V rámci komparace výnosů daně z příjmů fyzických osob vztažených k HDP jednotlivých zemí, bylo zjištěno, že existuje jistá podobnost ve vývoji mezi výnosy České republiky, Německa a Švýcarska, přičemž v případě České republiky výnosy dosahovaly podstatně nižšího podílu na HDP než v Německu a Švýcarsku. Toto zjištění bylo potvrzeno i výsledky z provedené korelační analýzy. Zajímavým zjištěním

byl vývoj podílu DPFO na celkovém zdanění jednotlivých států, kdy bylo opět možné pozorovat podobnost ve vývoji u České republiky a Německa. Bylo shledáno, že podíl výnosů DPFO na celkových daňových výnosech se v obou zemích postupně ve sledovaném období zvyšoval. Naopak ve Švýcarsku měl vývoj podílu klesající tendenci. V Rakousku však kromě snížení v roce 2016 byl také zaznamenán zvětšující se podíl, avšak pomalejším tempem než u ostatních zemí. Co se týče zastoupení DPFO na celkových daních z příjmů fyzických i právnických osob, pak v Německu, Rakousku i Švýcarsku převažují výnosy DPFO. V České republice jsou každá ze skupin těchto daní zastoupeny přibližně polovinou.

Na základě provedených analýz lze vyvodit závěr, že i přes rozdílné mechanismy zdanění existuje z makroekonomického pohledu provázanost u vývoje výnosů daně z příjmů fyzických osob v České republice a v Německu. Je nutné brát na zřetel, že v České republice byl prokázán užší vztah mezi výnosy DPFO a ekonomickým růstem. Díky tomu, že ekonomika České republiky je provázána s německou ekonomikou, pak lze na základě predikcí vývoje v Německu odhadovat vývoj v České republice.

Mohlo by se zdát na první pohled logické, že díky lineárnímu zdanění bude výnos daně přesně kopírovat vývoj HDP. Avšak ani v případě lineárního zdanění nelze hovořit o čistě lineárním zdanění, neboť je využíváno velkého množství slev, které mají částečně progresivní zdanění zastoupit. Dále existují i různé nezdanitelné příjmy. Vzhledem k tomu, že již v minulosti bylo odbornými týmy provedeno několik analýz, jejichž předmětem zkoumání byla závislost daňových výnosů na HDP, a v některých případech byla potvrzena vzájemná závislost a v některých naopak ne, je toto téma nepochybně velmi zajímavým podnětem pro statistický výzkum. Cílem této práce bylo provedení statistické analýzy mezi zvolenými proměnnými pro každou zemi zvlášť v období mezi roky 2010 až 2019. I přes odlišné mechanismy zdanění České republiky, Německa a Rakouska byla zjištěna statisticky významná závislost mezi daňovými výnosy a ekonomickým růstem, a lze tyto modely využít pro odhadování budoucích hodnot na základě predikcí budoucího vývoje HDP. V případě Švýcarska žádné statisticky významné závislosti nebylo dostáno, a tedy nebyl zjištěn model, na jehož základě by bylo možné hodnoty odhadovat.

Jelikož jsou změny v daňových zákonech České republiky velmi častou praxí, pak může být velmi zajímavým předmětem zkoumání vývoj podoby českého daňového systému a systémů v Německu, Rakousku či Švýcarsku v průběhu následujících let. Tato práce pak může být podkladem pro další výzkum týkající se zjišťování rozdílů mezi proměnami českého daňového systému a daňovými systémy v německy mluvících zemích. Rozhodně by bylo velmi zajímavým tématem zkoumat rozdílnost v aplikovaných změnách vzhledem k celosvětově závažné a stále trvající koronavirové krizi a komparovat je s obdobím před vypuknutím pandemie, tj. s daty poskytnutými touto diplomovou prací.

Seznam použitých zdrojů

Aktuálně (2021). *Výdajové paušály OSVČ 2020 a 2021*. Dostupné 16. června 2021 z: <https://www.aktualne.cz/wiki/finance/vydajove-pausaly-osvc-uplatnovani-vydaju-pausalem/r~i:wiki:1182/>

Andreas Schollmeier Steuerberater (2020). *Gewerbsteuer: Anrechnung auf die Einkommensteuer ab 2020*. Dostupné 6. 3. 2020 z: <https://www.stb-schollmeier.de/2020/07/10/gewerbsteuer-anrechnung-auf-die-einkommensteuer-ab-2020/>

Bbcnews (2020). *Switzerland moves to close bribery loophole*. Dostupné 23. 2. 2021 z: <https://www.bbc.com/news/business-54922374>

Brutto-Netto-Rechner (2020). *Einkommensteuerrechner für Selbstständige & Unternehmen*. Dostupné 29. 11. 2020 z: <https://www.bruttonettorechner.at/einkommensteuer>

Bundesministerium der Finanzen (2019). *Einkommen und Lohnsteuer Ausgabe 2019*. Berlín, Německo: Bundesministerium der Finanzen.

Bundesministerium der Finanzen. *Lohnsteuer*. Dostupné 20. 2. 2021 z: <https://www.bundesfinanzministerium.de/Web/DE/Themen/Steuern/Steuerarten/Lohnsteuer/lohnsteuer.html>

Bundesministerium für Finanzen (2020). *Das Steuerbuch 2021*. Vídeň, Rakouská republika, Bundesministerium für Finanzen.

Bundesministerium für Finanzen (2020). *Steuertarif und Steuerabsetzbeträge*. Dostupné 4. 3. 2021 z: <https://www.bmf.gv.at/themen/steuern/arbeitnehmerinnenveranlagung/steuertarif-steuerabsetzbetraege/steuertarif-steuerabsetzbetraege.html>

Bundesministerium für Finanzen (2020). *Einkommensbegriff*. Dostupné 29.11.2020 z: <https://www.bmf.gv.at/themen/steuern/fuer-unternehmen/einkommensteuer/einkommensbegriff.html>

Business info (2018). *Výdajový paušál? OSVČ, pro něž je výhodný, ubývá*. Dostupné 17. 6. 2021 z: <https://www.businessinfo.cz/navody/vyplati-se-u-dani-z-prijmu-vydajove-pausaly-i-letos-jsou-zmeny/>

Česká národní banka (2019). *Provázanost ekonomického vývoje ČR a Německa*. Dostupné 28.11.2021 z: <https://www.cnb.cz/cs/menova-politika/zpravy-o-inflaci/tematicke-prilohy-a-boxy/Provazanost-ekonomickeho-vyvoje-CR-a-Nemecka>

Česká televize (2012). *Německá ekonomika loni vzrostla o tři procenta*. Dostupné 16.11.2021 z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/ekonomika/1198506-nemecka-ekonomika-loni-vzrostla-o-tri-procenta>

Český statistický úřad (2011). *Vývoj české ekonomiky - rok 2010 (shrnutí)*. Dostupné 27.11.2021 z: <https://www.czso.cz/documents/10180/20549901/110910q401.pdf/08123a6b-f1c7-4957-b1ad-145f22626374?version=1.0>

Český statistický úřad (2013). *Vývoj ekonomiky České republiky v roce 2012*. Dostupné 27.11.2021 z:

<https://www.czso.cz/documents/10180/20549921/110912q4a01.pdf/9bf7ff3e-52a4-45bf-870a-801998a911f9?version=1.0>

Český statistický úřad (2014). *Srovnávací analýza vývoje ekonomik České republiky, Slovenska a Rakouska*. Dostupné 27.11.2021 z:

<https://www.czso.cz/documents/10180/38519150/32029016a03.pdf/3a1c1b23-6a8b-4dff-8484-99eb8d015f90?version=1.1>

Český statistický úřad (2019). *Česko 15 let v Evropské Unii*. Dostupné 23. 3. 2021 z:

https://www.czso.cz/documents/10180/110652111/32030819_o.pdf/961f579a-9cf9-43ef-b896-eba397fa259e?version=1.1

ČSSZ (2019). *O 20 tisíc vzrostl meziročně počet OSVČ evidovaných ČSSZ*. Dostupné 17. 6. 2021 z: <https://www.cssz.cz/-/o-20-tisic-vzrostl-mezirocne-pocet-osvc-evidovanych-cssz>

Daňový portál Elektronické služby Finanční správy České republiky (2021). *Přehled formulářů pro finanční správu*. Dostupné 21. 4. 2021 z:

https://adisepo.mfcr.cz/adistc/adis/idpr_epo/epo2/uvod/vstup_expert.faces

Deloitte (2019). *Working & Living in Germany 2019*. Dostupné 4. 3. 2021 z:

<https://www2.deloitte.com/content/dam/Deloitte/de/Documents/tax/Deloitte-Working-and-Living-in-Germany-2019.pdf>

Deloitte (2020). *International Tax – Austria Highlights 2020*. Dostupné 29. 11. 2020 z:

<https://www2.deloitte.com/content/dam/Deloitte/global/Documents/Tax/dttl-tax-austriahighlights-2020.pdf>

Eidgenössische Steuerverwaltung (2018). *Die Einkommensteuer natürlicher Personen*. Bern, Švýcarská konfederace: Švýcarská daňová konference.

Eidgenössische Steuerverwaltung (2018). *Kurzer Überblick über die Einkommenssteuer natürlicher Personen*. Bern, Švýcarská konfederace: Švýcarská daňová konference.

Eidgenössische Steuerverwaltung (2019). *Besteuerung bei selbständiger Erwerbstätigkeit*. Bern, Švýcarská konfederace: Švýcarská daňová konference.

European Union (2020). *Living in the EU*. Dostupné 17. 2. 2021 z:

https://europa.eu/european-union/about-eu/figures/living_en#quality_of_life

European Union (2020). *The official EU website Austria*. Dostupné 29.11.2020 z:

https://europa.eu/european-union/about-eu/countries/member-countries/austria_en

European Union (2020). *The official EU website Germany*. Dostupné 17. 2. 2021 z:

https://europa.eu/european-union/about-eu/countries/member-countries/germany_en

Evropská unie (2018). *HDP na obyvatele v PPS*. Dostupné 23. 3. 2021 z:

<https://europa.eu/webtools/rest/charts/export/html/>

EY Tax Services (2021). *Worldwide Personal Tax and Immigration Guide 2020 – 2021*.

Dostupné 8. 3. 2021 z: https://www.ey.com/en_gl/tax-guides/worldwide-personal-tax-and-immigration-guide

Federal Ministry of Finance (2016). *An ABC of Taxes*. Berlín. Německo: Federal Ministry of Finance.

- Federal Tax Administration (2019). *The Swiss Tax System*. Bern, Švýcarská konfederace: Swiss Tax Conference
- Federal Tax Administration (2021). *Tax calculator (Income and wealth tax) + Tax calculation result*. Dostupné 12. 3. 2021 z: <https://swisstaxcalculator.estv.admin.ch/#/calculator/income-wealth-tax>
- Federální daňová správa (2019). *Das schweizerische Steuersystem*. Bern, Švýcarská konfederace: Švýcarská daňová konference.
- Giovannini, E. *Ekonomická statistika srozumitelně: Z pohledu OECD*. Překlad V. Friedrich, R. Majovská. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2010.
- Haufe-Lexware GmbH & Co. KG (2021). *Gewerbsteuer einfach erklärt*. Dostupné 6. 3. 2021 z: <https://www.buchhaltung-einfach-sicher.de/gewerbsteuer>
- Havel, J. (2018). *Vliv povětrnostních podmínek na výstupy podnikatelské činnosti subjektů cestovního ruchu* (Bakalářská práce). Technická univerzita v Liberci, Ekonomická fakulta, Česká republika.
- Hendl, J. (2015). *Přehled statistických metod zpracování dat: Analýza a metaanalýza dat*. Praha, Česko: Portál.
- Hindls, R., Hronová, S., Seger, J., & Fischer, J. (2007). *Statistika pro ekonomy*. (8. vyd.). Praha, Česko: Professional Publishing
- IHK für München und Oberbayern (2020). *Gewerbsteuer (Ein Überblick)*. Dostupné 27.11.2021 z: https://www.ihk-muenchen.de/ihk/documents/Recht-Steuer/Steuern/Steuerrecht/Neuer-Ordner/Gewerbsteuer-2020-neues-Format_fin.pdf
- Jurčík, R. (2015). *Daňové systémy v České republice a v mezinárodním srovnání se zaměřením na aktuální trendy*. Ostrava, Česko: Key Publishing
- Kinkor, J. (1994). Měření daňové progresivity. *Finance a úvěr*, 44 (9), 455
- KPMG International entities (2020). *Germany – Income tax*. Dostupné 20. 2. 2021 z: <https://home.kpmg/xx/en/home/insights/2011/12/germany-income-tax.html>
- KPMG (2020). *Individual Taxes Remain Stable*. Dostupné 25. 2. 2021 z: <https://home.kpmg/ch/en/home/insights/2020/07/clarity-on-swiss-taxes.html>
- Marková, H. (2021). *Daňové zákony 2021: úplná znění platná k 1. 1. 2021: včetně daňového balíčku*. (32. vyd). Praha, Česko: Grada Publishing
- Ministerstvo financí ČR (2020). *Daňová revoluce se blíží. Poslanci schválili daňový balíček*. Dostupné 29.11.2021 z: <https://www.mfcr.cz/cs/aktualne/tiskove-zpravy/2020/danova-revoluce-se-blizi-40169>
- Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR (2011). *Analýza vývoje ekonomiky ČR a odvětví v působnosti MPO za rok 2010*. Dostupné 27. 11. 2021 z: <https://www.mpo.cz/assets/dokumenty/41968/49493/578179/priloha001.pdf>
- OECD (2017). *Reform Agenda For 2017: Overview and country notes*. Dostupné 21. 8. 2021 z: <https://www.oecd.org/economy/growth/Going-for-Growth-Austria-2017.pdf>
- OECD (2020). *Gross domestic product (GDP): GDP, volume – annual growth rates in percentage*. Dostupné 17. 2. 2021 z: <https://stats.oecd.org/index.aspx?queryid=60703#>

- OECD (2021). *Gross domestic product (GDP)*. Dostupné 1. 11. 2021 z: <https://data.oecd.org/gdp/gross-domestic-product-gdp.htm>
- OECD (2021). *Tak on corporate profits*. Dostupné 1. 11. 2021 z: <https://data.oecd.org/tax/tax-on-corporate-profits.htm#indicator-chart>
- OECD (2021). *Tax on personal income (Total, % of taxation, 2010 – 2019)*. Dostupné 4. 3. 2021 z: <https://data.oecd.org/tax/tax-on-personal-income.htm#indicator-chart>
- Österreichische Gesundheitskasse (2016). *Gewöhnlicher Aufenthalt - Oberösterreich*. Dostupné 29. 11. 2020 z: <https://www.gesundheitskasse.at/cdscontent/?contentid=10007.827461>
- Parlament České republiky (2009). *Dopady světové ekonomické krize na veřejné rozpočty v zemích EU a vývoj českých veřejných financí*. Praha, Česko: Parlamentní institut
- Pelech, P., & Rindová, I. (2020). *Zdanění mezd, platů a ostatních příjmů ze závislé činnosti v roce 2020*. (28. vyd.). Olomouc, Česko: ANAG.
- Price Waterhouse Cooper (2021). *Austria - Individual - Sample personal income tax calculation*. Dostupné 28. 2. 2021 z: <https://taxsummaries.pwc.com/austria/individual/sample-personal-income-tax-calculation>
- Price Waterhouse Cooper (2021). *Germany - Individual - Sample personal income tax calculation*. Dostupné 28. 2. 2021 z: <https://taxsummaries.pwc.com/germany/individual/sample-personal-income-tax-calculation>
- Price Waterhouse Cooper (2021). *Switzerland - Individual - Sample personal income tax calculation*. Dostupné 9. 3. 2021 z: <https://taxsummaries.pwc.com/switzerland/individual/sample-personal-income-tax-calculation>
- Price Waterhouse Cooper (2021). *Worldwide Tax Summaries – Austria - Individual - Deductions*. Dostupné 28. 1. 2021 z: <https://taxsummaries.pwc.com/austria/individual/deductions>
- Price Waterhouse Cooper (2021). *Worldwide Tax Summaries – Germany*. Dostupné 18. 2. 2021 z: <https://taxsummaries.pwc.com/germany>
- Price Waterhouse Cooper (2021). *Worldwide Tax Summaries – Germany – Individual Deductions*. Dostupné 21. 2. 2021 z: <https://taxsummaries.pwc.com/germany/individual/deductions>
- Price Waterhouse Cooper (2021). *Worldwide Tax Summaries – Switzerland – Individual – Taxes on personal income*. Dostupné 25. 2. 2021 z: <https://taxsummaries.pwc.com/switzerland/individual/taxes-on-personal-income>
- Price Waterhouse Cooper (2021). *Worldwide Tax Summaries – Switzerland – Individual – Deductions*. Dostupné 7. 3. 2020 z: <https://taxsummaries.pwc.com/switzerland/individual/deductions>

Price Waterhouse Cooper (2021). *Worldwide Tax Summaries – Switzerland – Individual – Income determination*. Dostupné 8. 3. 2021 z:
<https://taxsummaries.pwc.com/switzerland/individual/income-determination>

Price Waterhouse Cooper (2021). *Worldwide Tax Summaries – Switzerland – Individual – Tax administration*. Dostupné 9. 3. 2020 z:
<https://taxsummaries.pwc.com/switzerland/individual/tax-administration>

qmedia GmbH, Laura Hoffman (2020). Lohnsteuerklassen. Dostupné 20. 2. 2021 z:
<https://www.bbx.de/lohnsteuer/lohnsteuerklassen/>

qmedia GmbH, Pauline Bodinek (2020). *Einkommensteuer*. Dostupné 20. 2. 2021 z:
<https://www.bbx.de/einkommensteuer/>

Řezanková, H., & Löster, T. (2013). *Základy statistiky*. Praha, Česko: Nakladatelství Oeconomica

Statistisches Bundesamt (2020) *Einkommensteuerstatistik 2015/2016, Berechnungsschema*. Dostupné 7. 3. 2021 z:
<https://www.destatis.de/DE/Themen/Staat/Steuern/Lohnsteuer-Einkommensteuer/Tabellen/berechnungsschema.html>

Swiss Federal Tax Administration (2016). *Federal, Cantonal and Communal Taxes*. Dostupné 8. 3. 2021 z:
<https://wifo.e.tg.ch/public/upload/assets/34523/AnoutlineontheSwissTaxSystem2016.pdf>

Switzerland Global Enterprise (2018). *Overview of the Swiss Tax System*. Dostupné 25. 2. 2021 z: <https://www.s-ge.com/sites/default/files/publication/free/ihb-10-overview-of-the-swiss-tax-system-s-ge-2018-07.pdf>

Široký, J. (2018). *Daně v Evropské Unii: daňové systémy všech 28 členských států EU, legislativní základy daňové harmonizace včetně judikátů SDEU, společný konsolidovaný základ daně (CCCTB), akční plán BEPS, zdanění finančního sektoru* (7. vyd.). Praha, Česko: Leges

Vančurová, A., & Zídková, H. (2019). *Daně v podnikání*. Praha, Česko: VOX.

Vančurová, A., Láchová, L., & Zídková, H. (2020). *Daňový systém ČR 2020*. Praha, Česko: Wolters Kluwer

Velvyslanectví České republiky v Rakousku (2020). *Charakteristika rakouské ekonomiky*. Dostupné 24. 1. 2020 z:
https://www.mzv.cz/vienna/cz/obchod_a_ekonomika/obecne_obchodni_informace/charakteristika_rakouske_ekonomiky/charakteristika_rakouske_ekonomiky.html

Vláda ČR. *Metastudie na daně*. Dostupné 15. 10. 2021 z:
https://www.vlada.cz/assets/media-centrum/aktualne/metastudie_na_dane.pdf

Welt (2020). *Die Methode Leverkusen zeigt den aggressiven Kampf um Deutschlands Firmen*. Dostupné 6. 3. 2021 z: <https://www.welt.de/wirtschaft/article216109362/Im-Konkurrenzkampf-halbieren-Staedte-sogar-die-Gewerbesteuer.html>

Zastupitelský úřad ČR v Berlíně (2020). *Německo: Základní charakteristika teritoria, ekonomický přehled*. Dostupné 18. 2. 2021 z:
<https://www.businessinfo.cz/navody/nemecko-zakladni-charakteristika-teritoria-ekonomicky-prehled/>

Zastupitelský úřad ČR v Bernu (Švýcarsko) (2019). *Švýcarsko: Vztahy země s EU*. Dostupné 23. 2. 2021 z: <https://www.businessinfo.cz/navody/svycarsko-vztahy-zeme-s-eu/>

Zastupitelský úřad ČR v Bernu (Švýcarsko) (2019). *Švýcarsko: Základní charakteristika teritoria, ekonomický přehled*. Dostupné 23. 2. 2021 z: <https://www.businessinfo.cz/navody/svycarsko-zakladni-charakteristika-teritoria-ekonomicky-prehled/>

Zastupitelský úřad ČR ve Vídni (2020). *BusinessInfo.cz - Oficiální portál pro podnikání a export*. Dostupné 29. 11. 2020 z: <https://www.businessinfo.cz/navody/rakousko-zakladni-charakteristika-teritoria-ekonomicky-prehled/#section-ac5d04f4-727b-4fd7-8e7d-2dae3aa1942e>

Legislativa

Rakouská republika

- § 2 Federální zákon ze dne 7. července 1988 o zdanění příjmů fyzických osob
- § 17 Federální zákon ze dne 7. července 1988 o zdanění příjmů fyzických osob
- § 21 Federální zákon ze dne 7. července 1988 o zdanění příjmů fyzických osob
- § 22 Federální zákon ze dne 7. července 1988 o zdanění příjmů fyzických osob
- § 23 Federální zákon ze dne 7. července 1988 o zdanění příjmů fyzických osob
- § 25 Federální zákon ze dne 7. července 1988 o zdanění příjmů fyzických osob
- § 42 Federální zákon ze dne 7. července 1988 o zdanění příjmů fyzických osob

Spolková republika Německo

- § 2 Zákon o dani z příjmů fyzických osob zveřejněný dne 8. října 2009
- § 10 Zákon o dani z příjmů fyzických osob zveřejněný dne 8. října 2009
- § 13 Zákon o dani z příjmů fyzických osob zveřejněný dne 8. října 2009
- § 18 Zákon o dani z příjmů fyzických osob zveřejněný dne 8. října 2009
- § 19 Zákon o dani z příjmů fyzických osob zveřejněný dne 8. října 2009
- § 24a Zákon o dani z příjmů fyzických osob zveřejněný dne 8. října 2009
- § 32 Zákon o dani z příjmů fyzických osob zveřejněný dne 8. října 2009

Česká republika

- § 2 Zákon o dani z příjmů
- § 3 Zákon o dani z příjmů
- § 7a Zákon o dani z příjmů

Seznam zkratek

aj.	a jiné
atd.	a tak dále
ČR	Česká republika
DPFO	Daň z příjmů fyzických osob
DPPO	Daň z příjmů právnických osob
EHP	Evropský hospodářský prostor
EStG	Zákon o daních z příjmů
EU	Evropská unie
EUR	Euro
FO	Fyzická osoba
HDP	Hrubý domácí produkt
CHF	Švýcarský frank
max.	maximálně
např.	například
OECD	Organizace pro ekonomickou spolupráci a rozvoj
PO	Právnická osoba
PPS	Standard kupní síly
SVČ	Samostatně výdělečná činnost
tj.	tj.
tzn.	to znamená
tzv.	takzvaný
vč.	včetně
zjm.	zejména

Seznam tabulek

Tabulka 1: Podíl zdanění příjmů FO na celkovém zdanění ČR v %	15
Tabulka 2: Výdaje stanovené paušální sazbou v roce 2020	19
Tabulka 3: Podíl zdanění příjmů FO na celkovém zdanění Německa v %	27
Tabulka 4: Daňové sazby pro svobodné poplatníky v Německu pro rok 2020	28
Tabulka 5: Daňové sazby pro manželské páry v Německu pro rok 2020	28
Tabulka 6: Daňové třídy zaměstnanců v Německu v roce 2020	35
Tabulka 7: Podíl zdanění příjmů FO na celkovém zdanění Rakouska v %	39
Tabulka 8: Daňové sazby v Rakousku pro rok 2020	40
Tabulka 9: Výdaje stanovené paušální sazbou	43
Tabulka 10: Daňové sazby pro další příjmy zaměstnance v Rakousku (2020)	45
Tabulka 11: Daňová soustava ve Švýcarsku	49
Tabulka 12: Podíl zdanění příjmů FO na celkovém zdanění Švýcarska v %	50
Tabulka 13: Daňové sazby ve Švýcarsku pro svobodné poplatníky v roce 2020	52
Tabulka 14: Daňové sazby ve Švýcarsku pro manželské páry v roce 2020	53
Tabulka 17: Matice rozdílů DzP v jednotlivých státech	61
Tabulka 18: Korelační matice výnosů DPFO vztažených k HDP	79

Seznam obrázků

Obrázek 1: Vývoj HDP v České republice v letech 2010 - 2019.....	13
Obrázek 2: Daňová soustava v ČR.....	15
Obrázek 3: Výpočet solidárního zvýšení daně v ČR v roce 2020.....	17
Obrázek 4: Schéma výpočtu daně z příjmů FO z podnikání v ČR v roce 2020.....	20
Obrázek 5: Schéma výpočtu daně z příjmů FO ze závislé činnosti v ČR v roce 2020 ...	22
Obrázek 6: Vývoj HDP v Německu v letech 2010 - 2019.....	24
Obrázek 7: Daňová soustava v Německu.....	26
Obrázek 8: Výpočet živnostenské daně v Mnichově (2020).....	32
Obrázek 9: Schéma výpočtu daně z příjmů FO z podnikání v Německu v roce 2020....	33
Obrázek 10: Schéma výpočtu daně z příjmů zaměstnance v Německu v roce 2020.....	36
Obrázek 11: Vývoj HDP v Rakousku v letech 2010 - 2019	37
Obrázek 12: Daňová soustava v Rakousku	38
Obrázek 13: Schéma výpočtu daně z příjmů FO z podnikání v Rakousku (2020)	43
Obrázek 14: Schéma výpočtu daně z příjmů zaměstnance v Rakousku (2020).....	46
Obrázek 15: Vývoj HDP ve Švýcarsku v letech 2010 - 2019.....	47
Obrázek 16: Výpočet daně z příjmů FO v kantonu Curych v roce 2020.....	57
Obrázek 17: Výpočet daně z příjmů zaměstnanců v kantonu Curych v roce 2020	58
Obrázek 18: Vývoj výnosů daní z příjmů FO ve vztahu k HDP v procentech	68
Obrázek 19: Vývoj podílu DPFO na celkovém daňovém výnosu	69
Obrázek 20: Vývoj podílu DPFO na DPFO + DPPO	70
Obrázek 21: Bodový graf odchylek od regresní přímky (ČR).....	72
Obrázek 22: Bodový graf odchylek od regresní přímky (Německo)	73
Obrázek 23: Bodový graf odchylek od regresní přímky bez roku 2010 (Německo)	74
Obrázek 24: Bodový graf odchylek od regresní přímky (Rakousko)	75

Obrázek 25: Bodový graf odchylek od regresní přímky bez roku 2016 (Rakousko).....	76
Obrázek 26: Bodový graf odchylek od regresní přímky (Švýcarsko)	77
Obrázek 27: Bodový graf odchylek od regresní přímky bez roku 2015 (Švýcarsko)	78

Seznam příloh

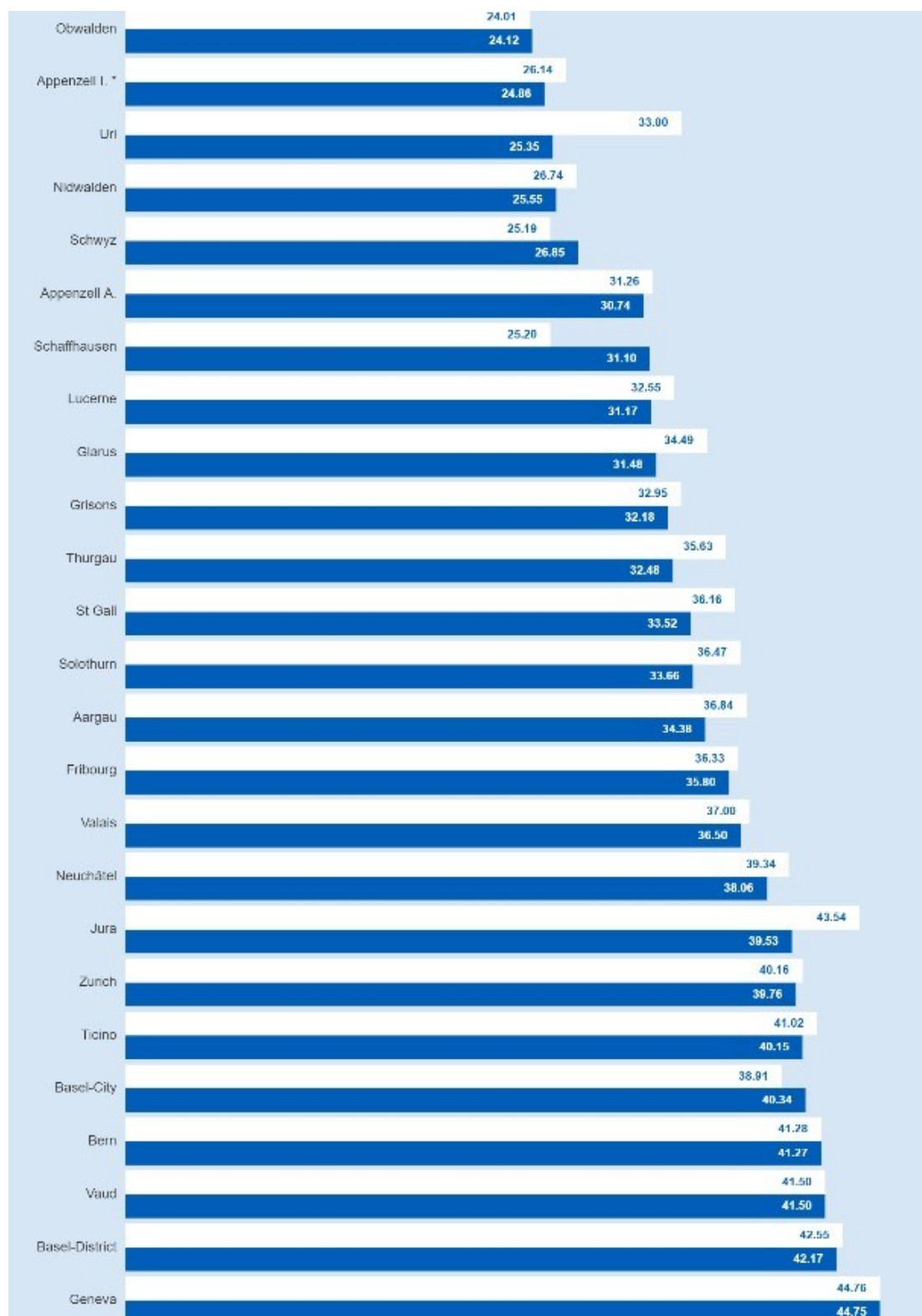
Příloha A: Maximální sazby daně z příjmů FO ve Švýcarsku – svobodných poplatníků v roce 2007 a 2020

Příloha B: Průměrné zvýšené sazby živnostenské daně v 16 spolkových zemích Německa

Příloha C: Vzorový výpočet daně z příjmů FO v kantonu Curych (Švýcarsko)

Příloha D: Nezdánitelné minimum vyjádřené v % průměrné hrubé roční mzdy

Příloha A: Maximální sazby daně z příjmů FO ve Švýcarsku – svobodných poplatníků v roce 2007 (bílá) a 2020 (modrá)

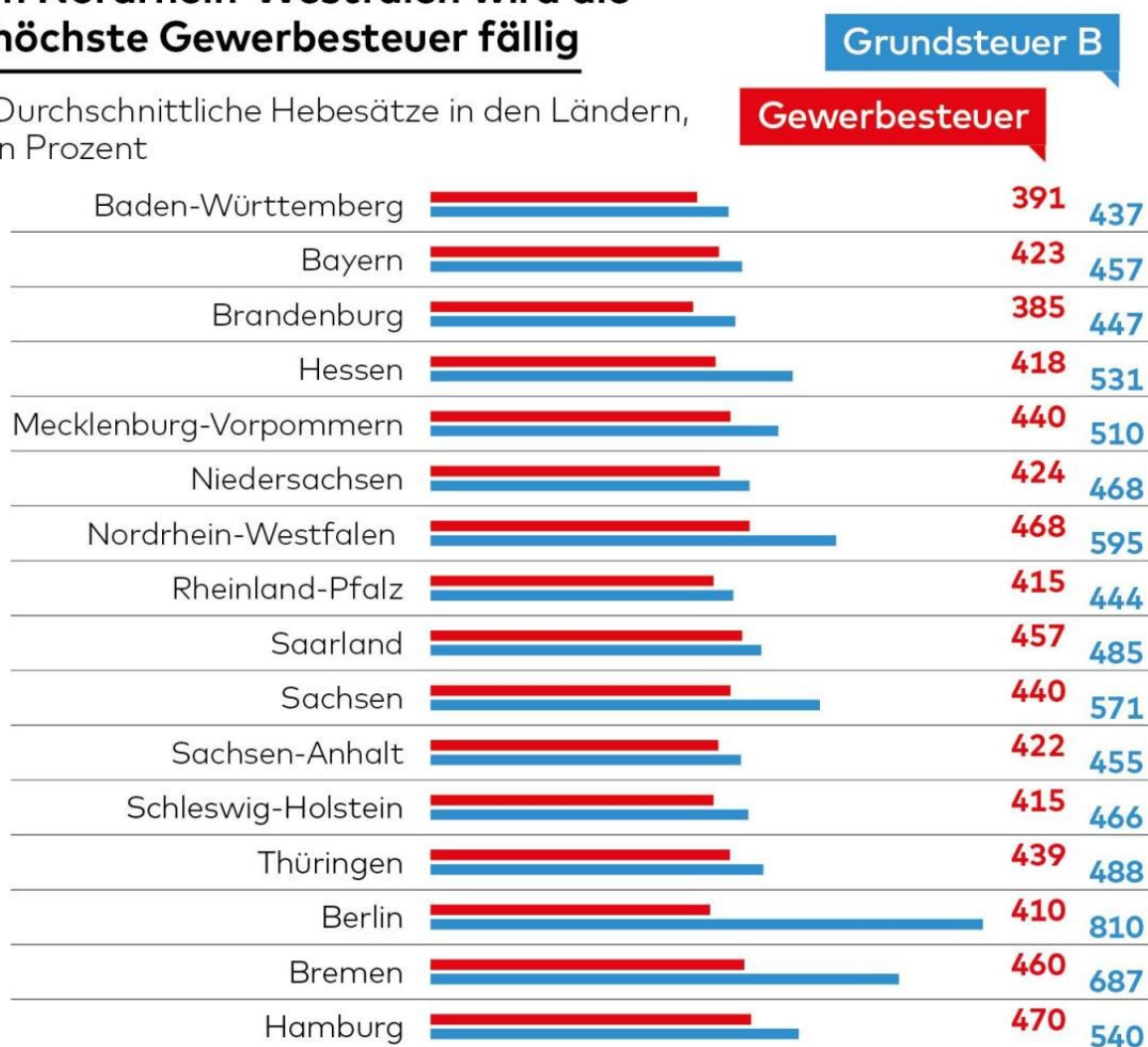
Zdroj: KPMG (2020)

Pozn. Appenzell I – sazba z roku 2019 (modrá)

Příloha B: Průměrné zvýšené sazby živnostenské daně v 16 spolkových zemích Německa

In Nordrhein-Westfalen wird die höchste Gewerbesteuer fällig

Durchschnittliche Hebesätze in den Ländern, in Prozent

*auf Länderebene in den Gemeinden ab 20.000 Einwohnern (gewogener Durchschnittssatz)

WELT

Zdroj: Welt (2020)

Příloha C: Vzorový výpočet daně z příjmů FO v kantonu Curych (Švýcarsko)

Výchozí situace

Místo bydliště:	Curych
Stav:	svobodný
Počet dětí:	1
Náboženství:	křesťanská církev
Roční hrubý příjem:	100 000 CHF

Details

	P1 ⓘ
Gross income	100'000
Contributions to OASI, disability insurance, compensation for loss of earnings	5'275
Unemployment insurance contributions	1'100
Non-occ. accident ins. contributions	400 ⓘ
Pension fund contributions	3'536
Net income	89'689

Income	Canton	Confederation
Net salary, main occupation	89'689	89'689
Part-time income from gainful employment 1	2'000	2'000
Income from securities and investments	200	200
Other income	300	300
Other professional expenses, main occupation	-2'690	-2'690
Deduction for gainful part-time employment	-800	-800
Meal costs, main occupation	-1'000	-1'000
Travel costs, main occupation	-300	-300
Contributions to pillar 3a pension plan	-500	-500
Insurance premiums and interest on savings capital	-3'900	-2'400
Debt interest deduction	0	-100
Building maintenance costs	-200	-200
Other deductions	-40	-40
Deduction for children	-9'000	-6'500
Taxable income	73'759	77'659

Zdroj: Tax Calculation Result (2021)

Tax calculation result

Anticipated tax burden for 2020: CHF 7'652

Tax breakdown

Cantonal tax	2'963 CHF
Communal tax	3'526 CHF
Church tax	415 CHF
Personal tax	24 CHF
Direct federal tax	724 CHF
Total tax	7'652 CHF

This corresponds to approx. 7.65% of your income.

Zdroj: Tax Calculation Result (2021)

Příloha D: Nezdánitelné minimum vyjádřené v % průměrné hrubé roční mzdy

ČR (2020)

základní sleva (jedno zdaňovací období)

24 840 Kč

efektivní míra zdanění

15 % z 1,34 = 0,201

20,10%

nezdánitelné minimum v absolutní výši

24840	Kč	20,1	%
x		100	%
x	=	100/20,1*24840	
x	=	123582,0896	Kč

nezdánitelné minimum v absolutní výši

123582,1 Kč

průměrná hrubá roční mzda

462300 Kč

nezdánitelné minimum v % průměrné mzdy

0,267320116

26,73%

Německo (2020)

nezdánitelné minimum v absolutní výši

9 408 EUR

průměrná hrubá roční mzda

47700

nezdánitelné minimum v % průměrné mzdy

0,197232704

19,72%

Rakousko (2020)

nezdánitelné minimum v absolutní výši

11 000 EUR

průměrná hrubá roční mzda

52 000 EUR

nezdánitelné minimum v % průměrné mzdy

0,211538462

21,15%

Švýcarsko (2020) - federální daně

nezdánitelné minimum v absolutní výši

14 500 CHF

průměrná hrubá roční mzda

78456 CHF

nezdánitelné minimum v % průměrné mzdy

0,184816967

18,48%

Zdroj: vlastní zpracování, 2021

Abstrakt

Kristková, H. (2021). *Komparace daně z příjmu v České republice a v německy mluvících zemích* (Diplomová práce), Západočeská univerzita v Plzni, Fakulta ekonomická, Česko.

Klíčová slova: daň z příjmu, fyzické osoby, daňová sazba, daňová pásma, základ daně, HDP

V této diplomové práci je zpracované téma z oblasti daně z příjmu fyzických osob v České republice, Německu, Rakousku a Švýcarsku. Obsahem práce je popis vybraných aspektů daně v jednotlivých zemích a jejich následná komparace. Dále je proveden výzkum z oblasti výnosů daně z příjmu pro každou zemi zvlášť. Tento výzkum je založen na určitých předpokladech, které jsou v práci ověřovány. Výzkum zahrnuje zjišťování vztahu mezi daňovými výnosy a makroekonomickým ukazatelem HDP a dále komparaci výnosů vztažených ke třem zvoleným veličinám. Cílem této práce je zpracování přehledu problematiky daně z příjmu ve sledovaných zemích a komparace zjištěných skutečností.

Abstract

Kristková, H. (2021). *Comparison of Income Tax in the Czech Republic and German-speaking Countries* (Master's Thesis). University of West Bohemia, Faculty of Economics, Czech Republic.

Key words: income tax, natural person, tax rate, tax bracket, tax base, GDP

This diploma thesis deals with an issue regarding personal income tax in the Czech Republic, Germany, Austria and Switzerland. The content of the thesis is based on a description of selected aspects of tax in each country and a subsequent comparison. Furthermore, research on income tax revenues is conducted for each country separately. This research is based on certain assumptions that are verified. The research includes determination of relationship between tax revenues and the macroeconomic indicator GDP as well as comparison of revenues related to three selected variables. The aim of this thesis is to compile an overview of income tax issues in the monitored countries and to compare the findings.